

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

มุ่งสู่...

การเป็นองค์กรที่เติบโต

ไปพร้อมกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สารบัญรายงานประจำปี 2561

<div>4</div> <div>สาร ประธาน กรรมการ</div>	<div>6</div> <div>รายงานคณะ กรรมการ ตรวจสอบ</div>	<div>7</div> <div>รายงานคณะกรรมการสรรหา พิจารณาค่าตอบแทน และบรรษัทภิบาล</div>	<div>8</div> <div>รายงานคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง</div>
<div>21</div> <div>ข้อมูลทางการเงิน โดยสรุป</div>	<div>22</div> <div>ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสำคัญอื่น</div>	<div>24</div> <div>นโยบาย และภาพรวม การประกอบธุรกิจ</div>	<div>26</div> <div>การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ</div>
<div>52</div> <div>นโยบาย การจ่ายเงินปันผล</div>	<div>53</div> <div>ข้อมูลหลักทรัพ์ และผู้ถือหุ้น</div>	<div>54</div> <div>โครงสร้างการจัดการ</div>	<div>68</div> <div>รายงาน การถือครองหลักทรัพ์</div>

"สะท้อนผลลัพธ์แห่งการก้าวสู่องค์กรคุณภาพ"

9 รายงาน คณะกรรมการบริหาร	10 รายงาน คณะกรรมการยุทธศาสตร์	11 วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ	12 คณะกรรมการบริษัท	20 รายงานความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ ต่อรายงานทางการเงิน
28 ลักษณะ การประกอบธุรกิจ	39 ภาวะอุตสาหกรรม และการแข่งขัน	44 ปัจจัยความเสี่ยง	48 ทรัพย์สินที่ใช้ ในการประกอบธุรกิจ	51 นโยบายการลงทุน ของบริษัทในบริษัทย่อย
70 ค่าตอบแทนกรรมการ	76 การกำกับดูแลกิจการ	92 - การควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง - รายการระหว่างกัน	95 คำวิเคราะห์ฝ่ายจัดการ	114 รายงาน ของผู้สอบบัญชี และงบการเงิน

สารประธานกรรมการบริษัท และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

มุ่งสู่...การเป็นองค์กรที่เติบโต

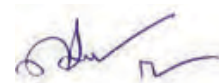
ไปพร้อมกับ...การกำกับดูแลกิจการที่ดี

เศรษฐกิจของประเทศไทยในรอบปีที่ผ่านมาถือว่ายังคงอยู่ในระยะชะลอตัวและยังต้องเฝ้าระวัง การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ทุกบริษัทให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจควบคู่ ไปกับการทำกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ที่จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สำหรับผลประกอบการในปี 2561 ของบริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้รวมทั้งสิ้น 4,566 ล้านบาท ส่วนกำไรสุทธิเท่ากับ 170 ล้านบาท โดยมีกำไรสุทธิต่อหุ้นเท่ากับ 0.14 บาท ถือได้ว่าเป็นผลลัพธ์ที่ดีในสภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันรุนแรง อย่างไรก็ตามบริษัทยังคงมีความมุ่งมั่นและมีความตั้งใจในการดำเนินธุรกิจอย่างเต็มความสามารถ โดยยึดแนวทางปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) อย่างเคร่งครัด มุ่งสู่การเป็นต้นแบบที่ดีในการบริหารจัดการ จนทำให้เกิดผลสำเร็จ โดยได้รับรางวัลแห่ง ความภาคภูมิใจในปี 2561 ดังนี้

1. ได้รับรางวัล 5 ดาว จากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยประจำปี 2561 โดยได้รับคะแนน 90% ซึ่งอยู่ในกลุ่มดีเลิศ (Excellent) และได้รับรางวัลระดับ Top Quartile ในกลุ่มตลาดที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ 3,000-9,999 ล้านบาท
2. ได้รับรางวัล 5 ดาว ในการประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2561 โดยได้รับคะแนน 100% ซึ่งอยู่ในกลุ่ม ดีเยี่ยม (Very Good)

สำหรับก้าวต่อไปของบริษัทฯ จะมุ่งสู่การสร้างโอกาสในการลงทุนด้านต่าง ๆ มากขึ้น ภายใต้การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งเห็นได้จากโครงการใหม่ ๆ ของบริษัทฯ ที่กำลังเริ่มต้น อาทิ มุ่งสู่การลงทุนด้านพลังงานและพลังงานทดแทนมากขึ้น คือ การผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำ และธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ รวมถึงการเข้าร่วมประมูลงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายที่สำคัญอันก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงซึ่งเป็นผลดีต่อการสร้างความเชื่อมั่นในการสร้างผลตอบแทนที่ยั่งยืนต่อไป

ในนามประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) ขอขอบคุณ ผู้บริหาร และพนักงานทุกท่านที่ร่วมกันทุ่มเท แรงกาย แรงใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และช่วยกันฟันฝ่าอุปสรรคจนประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ รวมถึงขอขอบพระคุณผู้ถือหุ้นและพันธมิตรทางธุรกิจทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและมีความเชื่อมั่น ในศักยภาพของบริษัทฯ มาอย่างต่อเนื่องจวบจนวันนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบริษัทฯ และผู้มีส่วนได้เสียทุกท่านจะร่วมเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืนตลอดไป

นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์

ประธานกรรมการบริษัท และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดขึ้น โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญได้แก่ การสอบทานให้มีการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ การสอบทานให้มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสม พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ และบริษัทย่อย พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายการสอบทานและให้ความเห็นต่อแผนงานตรวจสอบภายในและการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

1. ได้สอบทานงบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อยเป็นรายไตรมาสและงวดประจำปี 2561 ซึ่งเห็นว่าเป็นความถูกต้องเชื่อถือได้และเป็นงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอและเหมาะสมแล้ว
2. ได้กำหนดขอบเขตการตรวจสอบในให้ครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่สำคัญและความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัทฯและบริษัทย่อย อย่างไรก็ตามได้แนะนำให้ฝ่ายบริหารแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงระบบงานต่าง ๆ ให้รัดกุมเหมาะสมยิ่งขึ้น ในปี 2561 ได้พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งบริษัท ริสก์เลส โซลูชั่น จำกัด (“ผู้ตรวจสอบภายใน”) ซึ่งเป็นบริษัทอิสระจากภายนอก ทำหน้าที่ตรวจสอบและติดตามระบบควบคุมภายในของบริษัทฯ โดยบริษัท ริสก์เลส โซลูชั่น จำกัดได้มอบหมายให้นายศรณ ทองประเสริฐ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทฯ คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาคณสมบัติแล้วเห็นว่าเป็นอิสระ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน เหมาะสมเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว อย่างไรก็ตามบริษัทยังได้จัดตั้ง สำนักงานผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทฯ โดยมอบหมายให้นางสาวกณิดา เสวตวรรณรัตน์ เป็นตัวแทนของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ในการทำหน้าที่ประสานงานกับบริษัทผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระที่บริษัทได้ทำสัญญาว่าจ้างและรายงานผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบเพื่อนำเสนอแก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระ
3. คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้โดย ไม่ถูกจำกัดขอบเขต สามารถขอข้อมูลโดยไม่จำกัด อีกทั้งยังเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยเกีย ยัย เลิกจ้าง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
4. ได้สอบทานการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปี 2561 แล้วเห็นว่าเป็นรายการที่เป็นไปตามลักษณะธุรกิจการค้าปกติทั่วไป และเป็นการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. ได้พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีประจำปี 2561 โดยพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติและการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาโดยตลอด โดยได้นำเสนอคณะกรรมการบริษัท เพื่อขออนุมัติต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 ให้แต่งตั้งนางสาวกรองแก้ว ลิ้มปัทมติกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 5874 หรือนายศุภชัย ปัญญาวัฒน์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 3930 หรือนายณัฐวุฒิ สันติเพชร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 5730 แห่งบริษัท สำนักงานอวิวาย จำกัด ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้สอบบัญชีบริษัทจดทะเบียนตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯและบริษัทย่อย โดยกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีประจำปี 2561 จำนวน 2,805,000 บาท ซึ่งเห็นว่าเป็นค่าตอบแทนที่เหมาะสมแล้ว
6. ในรอบปี 2561 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมรวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยได้รายงานการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการบริษัทฯรับทราบและพิจารณาเป็นประจำทุกไตรมาส
7. คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทเป็นกรรมการอิสระทั้งหมด ประกอบด้วย
  1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์ ประธานกรรมการตรวจสอบ (เข้าร่วมประชุม 4/4 ครั้ง)
  2. คุณณัฐภูมิ ชันติวิริยะ กรรมการตรวจสอบ(เข้าร่วมประชุม 4/4 ครั้ง)
  3. รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา กรรมการตรวจสอบ(เข้าร่วมประชุม 3/4 ครั้ง)
  4. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์ กรรมการตรวจสอบ(เข้าร่วมประชุม 3/4 ครั้ง)

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยได้ประชุมร่วมกับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาหารือกับผู้สอบบัญชีเป็นประจำทุกไตรมาสเพื่อรับทราบข้อสังเกตเกี่ยวกับงบการเงินและการควบคุมภายในด้านบัญชี โดยไม่พบประเด็นหรือผิดปกติอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

(รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์)

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายที่กำหนดขึ้น โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญได้แก่ กำหนดนโยบายหลักเกณฑ์การพิจารณาสรรหากรรมการ คัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าตอบแทน เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท รวมทั้ง พิจารณา ทบทวน นำเสนอ และติดตามให้ระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กรสอดคล้องกับจรรยาบรรณและแนวปฏิบัติที่ดีตามนโยบายและแนวทางที่วางไว้ และรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสรรหาต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และรายงานต่อผู้ถือหุ้นในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีด้วย ในปี 2561 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน โดยมีรายชื่อดังนี้

1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรธอัครพัฒน์ ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล/กรรมการอิสระ
2. คุณฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล/กรรมการอิสระ
3. คุณณิศา เศรษฐวรรณรัตน์ กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

ในปี 2561 มีการประชุมคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลจำนวน 1 ครั้งซึ่งมีกรรมการเข้าร่วมประชุมครบทั้ง 3 ท่าน โดยพิจารณาเรื่องต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. การสรรหากรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล พิจารณาสรรหาบุคคลจากหลากหลายอาชีพที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่นกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติกรรมการ กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน และกฎเกณฑ์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น ตลอดจนข้อบังคับบริษัท และตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท นอกจากนี้ยังได้พิจารณารายชื่อและคุณสมบัติผู้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและตามโครงสร้างกรรมการที่ต้องมีความรู้หลากหลายด้านทักษะวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น อีกทั้งยังต้องสามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทได้อย่างเต็มที่ นอกจากนั้น คณะกรรมการยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริษัทมายังบริษัท โดยเปิดโอกาสให้เสนอรายชื่อในช่วงเดือน ตุลาคม – มกราคม โดยคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลได้ดำเนินการดังนี้

- 1) สรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่ต้องออกจากตำแหน่งตามวาระ โดยคณะกรรมการได้ดำเนินการตามกระบวนการสรรหา และนำเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้พิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสม ก่อนจะนำเสนอที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัทต่อไป
- 2) สรรหากรรมการทดแทนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง เพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระโดยกรรมการได้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมตามกระบวนการสรรหา และนำเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการบริษัทต่อไป

2. การพิจารณาผลตอบแทนคณะกรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล พิจารณากำหนดค่าตอบแทน โดยใช้แนวปฏิบัติในการพิจารณาค่าตอบแทน โดยพิจารณากลับกรองถึงความเหมาะสมของค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งได้เปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทและขนาดใกล้เคียงกัน ตลอดจนคำนึงถึงผลประโยชน์ ผลงาน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

3. การพิจารณาหลักเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลกำหนดให้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ กรรมการชุดย่อย และรายบุคคล ปีละ 1 ครั้ง เพื่อช่วยให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณา ทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ระหว่างปีที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันและนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา รวมทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการ โดยมีหลักการและหัวข้อในการประเมินผลสอดคล้องไปกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริษัท

4. ติดตามและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล มีหน้าที่ติดตามและดูแลให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการปฏิบัติตามคู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ เพื่อพัฒนาสู่วัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้ได้สื่อสารให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการรับทราบโดยเป็นส่วนหนึ่งของการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ รวมทั้งสื่อสารลงในเว็บไซต์บริษัท

(รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรธอัครพัฒน์)

ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

รายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ตระหนักและให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและรองรับกับสถานการณ์ ที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยง ตลอดจนควบคุมกำกับดูแล เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีกระบวนการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 1 ท่าน และกรรมการที่เป็นผู้บริหารจำนวน 4 ท่าน โดยในรอบปี 2561 ได้มีจัดให้มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ทบทวนความเสี่ยงทุกระดับ ให้ครอบคลุมตามกลยุทธ์ การดำเนินงานของบริษัท ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านธุรกิจของบริษัท ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการต่อต้านทุจริต และความเสี่ยงด้านอื่น ๆ
2. ขยายขอบเขตการบริหารจัดการความเสี่ยงลงไปยังบริษัทในเครือ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจภายใต้ระบบควบคุมความเสี่ยงที่มีแนวปฏิบัติตามหลักสากล ที่สอดคล้องกัน อีกทั้งยังเป็นการลดทอนความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
3. ติดตาม และ ทบทวนการดำเนินงาน ตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ภายใต้นโยบายและกรอบการบริหาร ความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมอบหมายให้หน่วยงานตรวจสอบภายในทำการติดตามและสอบทานการจัดการความเสี่ยงของบริษัทและบริษัท ย่อยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้
4. จัดทำประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการทบทวนผลงาน ประเด็น ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระหว่างปีที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน และนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามเป้าหมาย ที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายไว้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีความมั่นใจว่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับระบบควบคุมภายใน และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี

(นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

รายงานคณะกรรมการบริหาร

ในปี 2561 สถานะเศรษฐกิจของประเทศไทยยังคงชะลอตัวและต้องเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ บริษัทฯ จึงจำเป็นต้องเร่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กรในทุก ๆ ด้านเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและพร้อมก้าวสู่การต่อยอดการขยายธุรกิจเพื่อความเติบโตอย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการบริหารได้ทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทฯ ในการพิจารณาตรวจสอบและกลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาตัดสินใจ

โดยในปี 2561 คณะกรรมการบริหารมีการประชุม 12 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญของบริษัทฯ โดยได้รายงานผลการประชุมพร้อมแนวทางให้การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทฯ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดแผนและกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทฯ รวมถึงพิจารณากำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานของบริษัทฯ บริษัทย่อยและบริษัทร่วมในแต่ละสายธุรกิจ และได้มีการถ่ายทอดแผนงานดังกล่าวไปสู่ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับในองค์กรให้ได้รับทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติให้ สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้
2. ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย พิจารณาตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานของทุกสายธุรกิจเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้ ตามที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
3. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ควบคุมความเสี่ยง และกำหนดแผนงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
4. กำหนดนโยบายอัตราค่าตอบแทนและโครงสร้างเงินเดือนของพนักงาน พิจารณานโยบายอัตราค่าตอบแทนและโครงสร้างเงินเดือนของพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของบริษัท

คณะกรรมการบริหารมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต และรอบคอบ ที่มุ่งเน้นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน อีกทั้งคณะกรรมการบริหารยังพร้อมที่จะพัฒนาธุรกิจอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ

นายสมพงษ์ กังสวัตน์
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดขึ้น โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญได้แก่ กำหนดนโยบายหลักเกณฑ์ในการลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม รวมทั้งการลงทุนในโครงการต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และรายงานต่อผู้ถือหุ้นในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีด้วย โดยในรอบปี 2561 ได้มีจัดให้มีการประชุมจำนวน 7 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. กำหนดแผนและกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทฯ รวมถึงพิจารณากำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานของบริษัทฯ ในเรื่องของการลงทุน เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับนำไปปฏิบัติ
2. ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ในเรื่องของการลงทุน เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้ ตามที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
3. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจในด้านของการลงทุน ควบคุมความเสี่ยง และกำหนดแผนงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย

คณะกรรมการยุทธศาสตร์มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต และรอบคอบ ที่มุ่งเน้นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน อีกทั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ยังพร้อมที่จะพัฒนาธุรกิจอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ

นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์
ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ

วิสัยทัศน์

" เป็นบริษัทชั้นนำในการดำเนินธุรกิจด้านวิศวกรรมสื่อสาร ธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงานทดแทน และการจัดจำหน่ายสินค้า วิศวกรรมงานระบบด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ "

พันธกิจ

- ดำเนินการจัดจำหน่ายและส่งสินค้าทางด้านวิศวกรรมด้วยราคาที่เหมาะสมและบริการ ที่ได้มาตรฐานระดับดีเยี่ยม เพื่อความพึงพอใจสูงสุดสำหรับลูกค้าของบริษัท
- ดำเนินการติดตั้งระบบโทรคมนาคมด้วยนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าตามมาตรฐานสากล
- ดำเนินการประมูลงานและติดตั้งระบบงานด้านวิศวกรรมสื่อสารเทคโนโลยีและสารสนเทศจนสำเร็จ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของลูกค้าด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยระดับสากล
- ดำเนินงานธุรกิจด้านพลังงานทดแทนและบริหารจัดการพลังงาน ตามนโยบายภาครัฐ เพื่อให้เป็นแหล่งพลังงานทางเลือกใหม่ที่สำคัญของประเทศไทย

วัฒนธรรมองค์กร

T	O	C	S	S
Team	Organization Commitment	Coordination	Service Mind	Self Development
ทำงานเป็นทีม ประสานงานร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อมุ่งผลลัพธ์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ	มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมขององค์กรและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาภายใต้พันธะสัญญาที่มีเป้าหมายเดียวกัน	สื่อสารชัดเจน ตรงประเด็น มีประสิทธิภาพในการโน้มน้าวและเจรจาต่อรอง	เข้าใจในความต้องการ/ความคาดหวังของลูกค้า แสดงพฤติกรรมบริการได้เหมาะสม เพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจและประทับใจ	การชวนช่วย สนใจใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง ปรับปรุง ประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ

บริษัทมีเป้าหมายที่จะรักษาความเป็นผู้นำตลาดด้านการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สายไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูง รวมทั้งจำหน่ายสินค้าในลักษณะของศูนย์บริการครบวงจร(One-Stop Service) คือมีสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่หลากหลายและครบถ้วนทุกหมวดหมู่เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้า ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกและง่ายในการสั่งซื้อและรับมอบสินค้า รวมทั้งมีเป้าหมายที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด

บริษัทมีเป้าหมายในการสร้างและรักษาความเป็นผู้นำให้บริการระดับชั้นนำของประเทศในงานด้านบริการรับออกแบบและติดตั้งระบบงานป้องกันไฟลามและระบบโทรคมนาคมโดยมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้บริการที่มีคุณภาพที่ได้มาตรฐานตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าโดยการส่งมอบงานให้ได้ตรงตามคุณภาพที่ต้องการและตามกำหนดเวลา ด้วยความมุ่งมั่นดังกล่าวทำให้บริษัทประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างดี

นอกจากนี้บริษัทได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สำหรับด้านการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบจากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็ม (ประเทศไทย) จำกัด (URS) อย่างไรก็ตามบริษัทยังคงมุ่งมั่นพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด ดังนั้นในปี 2560 บริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงระบบคุณภาพให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน โดยขยายขอบเขตการระบุความเสี่ยงและโอกาสที่มีผลกระทบต่อระบบบริหารคุณภาพขององค์กร รวมทั้งการวางแผนและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้บริษัทสามารถยกระดับไปสู่การรับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2015 จากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS)

อีกทั้งบริษัทยังมีเป้าหมายขยายธุรกิจเพื่อให้ครอบคลุมงานทางด้านการติดตั้งระบบสื่อสารอื่นๆ รวมถึงการขยายธุรกิจไปในอุตสาหกรรมที่เติบโตและเป็นนโยบายของภาครัฐ เช่นระบบงานด้านวิศวกรรมสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยระดับสากลและธุรกิจพลังงานเพื่อเป็นแหล่งพลังงานทางเลือกใหม่ที่สำคัญของประเทศไทย

คณะกรรมการบริษัท

01. พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล ภัคดินฤนาถ

ประธานกรรมการบริษัท / กรรมการอิสระ

อายุ 64 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 12 กันยายน 2557 (รวมเวลา 4 ปี 3 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

• ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Corporate Governance for Executives (CGE 2/2557)
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Role of the Chairman Program (RCP) 35/2557
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Financial Statement for Director (FSD) รุ่น 27/2558
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Anti-Corruption : The Practical Guide (ACPG) รุ่น 19/2558
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 209/2558
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Board Matters & Trends รุ่น (BMT 1/2559)
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Boards that Make a Difference รุ่น (BMD 3/2559)
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Ethical Leadership Program รุ่น (ELP 12/2561)

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- Economic and Business Outlook in 2559 : Hot-bottom Issues for Directors
- Tone at the Top Series 1/2559 Clean Business Engagement with Public Sector
- Chairman Forum Corporate Governance VS Corporate Performance: Duty or Choice
- CG Forum 2/2559
- Managing Conflicts in the Boardroom
- IOD Director Briefing 4/2559 Managing Technology & Disruption
- Legal Update : Criminal Liabilities of Directors 2560
- Chairman Forum 2560 The Role of Chairman in Leading Strategic Risk Oversight
- Board of directors and their roles in driving Thailand forward 2560
- CSR for Corporate Sustainability รุ่น 6 งานบริการ
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการ ตลาดทุน (วตท.) รุ่น 21
- นักบริหารการพัฒนาในยุคดิจิทัล DAD รุ่น 1/2560 (Development Administrator in Digital Era)
- สัมมนาทางวิชาการเรื่อง "ประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา" 2560
- การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารชั้นสูง รุ่นที่ 17 (ปศส.17)
- Global Cyber Forum CEO Succession Planning
- International Conference on Business and Industrial Research (ICBIR2018)
- IOD Director Briefing 2018
- Emerging Technology
- Chairman Forum "Digital transformation a must for all companies"

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2557 – 1 ก.พ. 2562 ประธานกรรมการ / กรรมการอิสระ
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2559 – ปัจจุบัน ที่ปรึกษากรรมการ บจก.แมจิก เอ็นเตอร์ไพรส์

02. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์

กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ /

ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

อายุ 57 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 13 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาเอก สาขาการบัญชี The Manchester Metropolitan University, UK

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 60/2548

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548-ปัจจุบัน กรรมการอิสระ
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น
- ปี 2555-ปัจจุบัน ประธานกรรมการตรวจสอบ
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น
- ปี 2555-ปัจจุบัน ประธานกรรมการสรรหาพิจารณา
ค่าตอบแทน และบรรษัทภิบาล
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน)

-ไม่มี -

03. นายฉัฐภูมิ ขันดีวิริยะ

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาพิจารณา

ค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล / กรรมการบริหารความเสี่ยง

อายุ 57 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 12 กันยายน 2557 (รวมเวลา 4 ปี 3 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 100/2551
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Role of the Compensation Committee รุ่น 6/2551
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Audit Committee Program (ACP) รุ่น 8/2548

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 3 บริษัท

- ปี 2557-ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ /
กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทน
และบรรษัทภิบาล / กรรมการบริหาร
ความเสี่ยง
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น
- ปี 2556-ปัจจุบัน กรรมการ
บมจ.ดีเอ็นเอ 2002
- ปี 2558-ปัจจุบัน กรรมการ
บมจ.ยูบิส (เอเชีย)

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน)

-ไม่มี-

04. รศ.ประภาส ไพรสวรรณา

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ

อายุ 62 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 1 มกราคม 2558 (รวมเวลา 4 ปี)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมไฟฟ้า)
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 119/2552
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Financial Statements for Director (FSD) 2556

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- หลักสูตรพัฒนาผู้นำนักบริหารระดับสูง 2540
- หลักสูตรการกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของรัฐบาลวิสาหกิจและองค์กรมหาชน (PDI) รุ่น 6/2554
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการ ตลาดทุน (วตท.) รุ่น 17
- หลักสูตรวิทยาการการจัดการสำหรับนักบริหารระดับสูง (วบส.) รุ่น 1

05. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ

อายุ 62 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 23 กุมภาพันธ์ 2560 (รวมเวลา 1 ปี 10 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 50,000 หุ้น (0.004% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาเอก คณะเศรษฐศาสตร์ Universite de Paris ประเทศฝรั่งเศส

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 198/2557
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Advanced Audit Committee Program รุ่น 23/2559
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Board Nomination and Compensation Program รุ่นที่ 5/2561

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- นักบริหารระดับสูง (นบส.) รุ่นที่ 52/2550
- การป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชน และการเมือง (วปม.) รุ่นที่ 6/2556
- นักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง (บงส.) รุ่นที่ 1/2557

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 3 บริษัท

- ปี 2558-ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
  - ปี 2556-ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บมจ.ซีพีที ไดรฟ์ แอนด์ เพาเวอร์
  - ปี 2557-ปัจจุบัน ประธานกรรมการตรวจสอบ บมจ.บางกอกซีที เมททัล
- กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท
- ปี 2556 - ปัจจุบัน กรรมการ บจก.พีอีเอ เอ็มคอม อินเตอร์เนชั่นแนล

- วิทยาลัยตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 20/2558
- ผู้นำธุรกิจระดับโลก (GBL) รุ่นที่ 2/2560
- หลักสูตรการบริหารการท่องเที่ยว (TME) รุ่น 1/2560

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 3 บริษัท

- ปี 2560 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
  - ปี 2559 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ/ กรรมการตรวจสอบ /ประธานกรรมการสรรหาพิจารณา ค่าตอบแทน บมจ.พี ที จี เอ็นเนอวีย์
  - 1 ก.ย. 2561 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ บมจ. บี จิสติกส์
- กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 3 บริษัท
- ปี 2560 - ปัจจุบัน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
  - ปี 2560 - ปัจจุบัน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ วิทยาลัยนานาชาติราฟเฟิลส์
  - ปี 2560 - ปัจจุบัน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

06. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร / ประธานบริหารความเสี่ยง /

ประธานกรรมการบริษัท

อายุ 53 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 13 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 208,148,836 หุ้น (17.70% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 50/2549
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 154/2554
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Role of the Chairman Program (RCP) รุ่น 27/2555
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Financial Statement for Directors (FSD) รุ่น 15/2555

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการ ตลาดทุน (วตท.) รุ่น 20

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- 25 ก.พ. 2562 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการบริษัท บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 2 บริษัท

- ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี
- ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่น (ประเทศไทย)

07. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการบริหารความเสี่ยง /

กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม

อายุ 53 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 13 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 58,339,711 หุ้น (4.96% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 50/2549
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 92/2554

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่น (ประเทศไทย)

08. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและผลิตภัณฑ์

อายุ 52 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 13 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 30,058,756 หุ้น (2.56% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

• ปริญญาโท บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 50/2549

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 92/2554

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

• การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารรุ่นที่ 11 สถาบันพระปกเกล้า (ปศส.11)

• การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร.20)

09. นางสาวกณิดา เศรษฐวรรณรัตน์

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการสรรหาพิจารณา
คำตอบแทนและบรรษัทภิบาล / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการผู้จัดการสายงานการเงิน – บัญชี

อายุ 55 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 13 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 3,341,688 หุ้น (0.28% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

• ปริญญาโท บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 37/2548

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 60/2548

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

• หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 12

• หลักสูตรเทคนิคการจัดทำและยื่นแบบ ข.1 ให้ถูกต้องตามประกาศ ปปช. จากสภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2556

• หลักสูตรนักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง รุ่น 3/2559

• หลักสูตร Strategic CFO in Capital Markets ปี 2560

• หลักสูตรผลกระทบของมาตรฐานรายงานทางการเงินใหม่เกี่ยวกับสัญญาที่ทำกับลูกค้าและสัญญาเช่าที่มีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

• ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2555 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารความเสี่ยง
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจ
และผลิตภัณฑ์
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท

• ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

• ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2555 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารความเสี่ยง
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานการเงิน –
บัญชี
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 2 บริษัท

• ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี

• ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. นีออน เวิร์ค คอมมูนิเคชั่น
(ประเทศไทย)

10. นางสาวงนุช เตมีศรีสุข

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ / เลขานุการบริษัท

อายุ 55 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 13 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 1,502,928 หุ้น (0.13% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

•ปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 37/2548

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 60/2548

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

• หลักสูตร พื้นฐานและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียน รุ่นที่ 6/2554

• หลักสูตร Company Secretary Program รุ่น 27/2551

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

• ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

• ปี 2556 – ปัจจุบัน เลขานุการบริษัท
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์
โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 2 บริษัท

• ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี

• ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่น
(ประเทศไทย)

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ซึ่งจัดทำขึ้น ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และตามข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 โดยได้มีการพิจารณาเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่เหมาะสม และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้ง มีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยผู้สอบได้สอบทานและตรวจสอบงบการเงินและแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีอย่างไม่มีเงื่อนไข

คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาบรรษัทภิบาล รวมทั้ง จัดให้มีและดำรงไว้ซึ่งระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชี ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาและเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สิน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติดังมีสาระสำคัญ โดยคณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระทำหน้าที่ กำกับดูแลงบการเงิน ประเมินระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบจะปรากฏในรายงานคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานประจำปีนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในของบริษัทสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่างบการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดถูกต้องในสาระสำคัญแล้ว

(นายสมพงษ์ กังสวัตน์)

ประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหาร

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุป

รายการ	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
ผลการดำเนินงาน (พันบาท)			
รายได้จากการขายและบริการ	4,694	4,439	4,530
รายได้รวม	4,713	4,462	4,566
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม	4,492	4,201	4,338
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	221	261	228
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ(ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท)	170	204	170
ฐานะการเงิน (พันบาท)			
สินทรัพย์รวม	3,843	3,606	3,442
หนี้สินรวม	2,114	1,889	1,745
ส่วนของผู้ถือหุ้น	1,729	1,717	1,697
สินค้างเหลือ	649	662	582
ข้อมูลต่อหุ้น			
กำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อหุ้น(ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท)	0.15	0.17	0.14
เงินปันผลต่อหุ้น	0.16	0.18	0.12
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	1.47	1.46	1.44
อัตราส่วนทางการเงิน (ร้อยละ)			
อัตรากำไรขั้นต้น	14%	15%	14%
อัตรากำไรสุทธิ (ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท)	4%	5%	4%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น(%)	10%	12%	10%
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.51	1.56	1.45
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(เท่า)	1.22	1.10	1.03

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อบริษัท	: บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
ชื่อย่อหลักทรัพย์	: CSS
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	: จำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ รวมทั้งเป็นผู้ให้บริการติดตั้งระบบ โทรคมนาคม ระบบป้องกันไฟลาม และอื่น ๆ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	: 329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ที่ตั้งสาขาชลบุรี	: 59 หมู่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
เลขทะเบียนบริษัท	: 0107548000561
โทรศัพท์	: 02-018-1111
โทรสาร	: 02-018-1142
เว็บไซต์	: www.cssthailand.com
เลขานุการบริษัท	: นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข โทร : 02-018-1111 / Email : secretary@cssthailand.com
ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์	: นางประภัสสร ลักษณะวิวัฒน์ โทร : 02018-1111 ต่อ 5501 / Email : prapussorn@cssthailand.com
ทุนจดทะเบียน	: 588,036,884.50 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50บาท
ทุนชำระแล้ว	: 587,869,544.50 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50บาท

ข้อมูลทั่วไปของบริษัทย่อย

ชื่อบริษัทย่อย (1)	: บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	: ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการเป็นหลัก และเป็นตัวแทนในการประสานงานซื้อขายสินค้าต่าง ๆ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	: 329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ที่ตั้งสาขาชลบุรี	: 59 หมู่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
เลขทะเบียนบริษัท	: 0125540007891
โทรศัพท์	: 02-018-1111
โทรสาร	: 02-018-1142
ทุนจดทะเบียน	: 150,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,500,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
ทุนชำระแล้ว	: 150,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,500,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
สัดส่วนที่บริษัทถือหุ้น	: ร้อยละ 99.99 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว
ชื่อบริษัทย่อย (2)	: บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	: ประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาสัญญาณและอุปกรณ์โทรคมนาคม ให้บริการบำรุงรักษาเครือข่ายระบบโทรคมนาคมแบบ Turnkey
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	: 10 ซอยนาคนิวาส 47 ถนนนาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
เลขทะเบียนบริษัท	: 0105549083701
โทรศัพท์	: 02-539-6693
โทรสาร	: 02-539-6795
ทุนจดทะเบียน	: 10,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 100,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
ทุนชำระแล้ว	: 10,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 100,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
สัดส่วนที่บริษัทถือหุ้น	: ร้อยละ 70 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว

บุคคลอ้างอิง

- นายทะเบียนหลักทรัพย์ : บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เลขที่ 93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 02-009-9386 โทรสาร : 02-009-9476
- ผู้สอบบัญชี : นางสาวกรรณแก้ว ลิ้มปัทมติกุล / นายศุภชัย ปัญญาวัฒน์ / นายณัฐวุฒิ สันติเพชร
บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
ชั้น 33 อาคารเลครัชดา
193/136-137 ถนนรัชดาภิเษก คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-2264-0777 โทรสาร : 0-2264-0789-90
- ผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายใน : บริษัท ริสก์เลส โซลูชั่น จำกัด
เลขที่ 43 ซอยอุดมสุข 30 แยก 1 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260
โทรศัพท์ : 086-379-8600
-

ข้อมูลสำคัญอื่น

- ไม่มี -

นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ

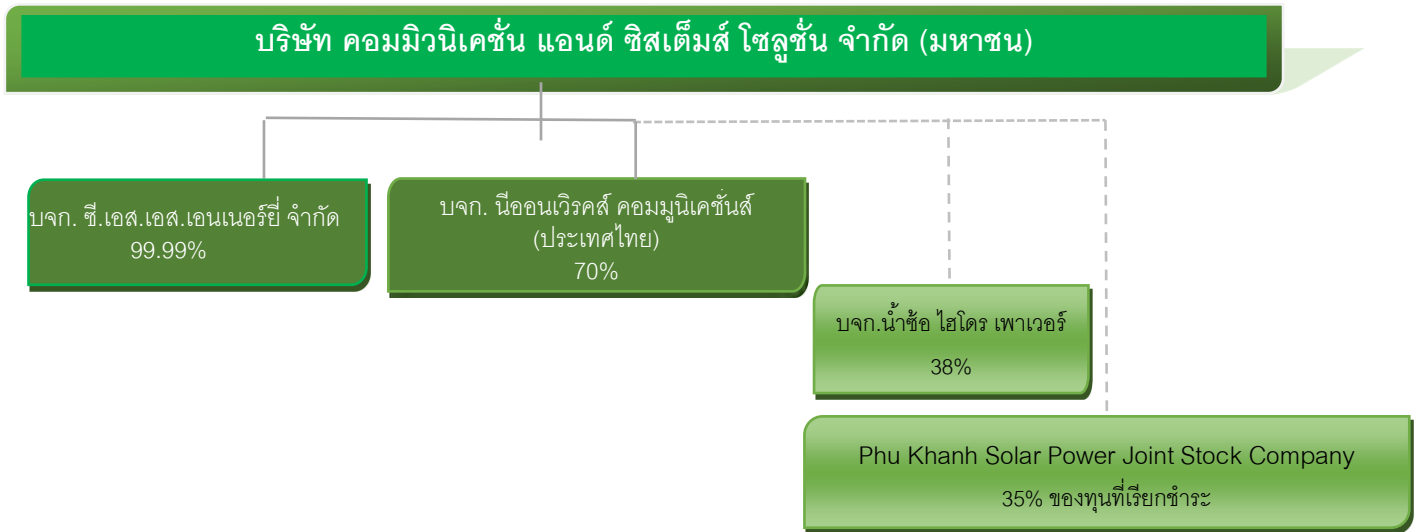
บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2537 โดยมีวัตถุประสงค์แรกเริ่มเพื่อประกอบธุรกิจจำหน่ายและติดตั้งวัสดุและอุปกรณ์ ป้องกันไฟลาม (Passive Fire Protection) สำหรับอาคารสูงและโรงงานอุตสาหกรรม ต่อมาบริษัทได้มีการขยายกิจการอย่างต่อเนื่องไปยังธุรกิจตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้าจากผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล เช่น สายไฟฟ้าทั่วไปสำหรับใช้ในอาคารและโรงงานอุตสาหกรรม โคมไฟฟ้าสำหรับใช้ภายในและภายนอกอาคารหม้อแปลงไฟฟ้า ท่อร้อยสายไฟฟ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม โดยมีลูกค้าทั้งหน่วยงานภาครัฐและบริษัทเอกชนทั่วไป นอกจากนั้นบริษัทยังได้ให้บริการด้านงานติดตั้งและบำรุงรักษาระบบโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงงานก่อสร้างและติดตั้งระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบโทรศัพท์พื้นฐาน และในปี 2558 บริษัทได้ขยายธุรกิจอย่างต่อเนื่องไปยังธุรกิจติดตั้งระบบงานด้านวิศวกรรมสื่อสารเทคโนโลยีและสารสนเทศ รวมทั้งธุรกิจด้านพลังงานทดแทนและบริหารจัดการพลังงาน ตามนโยบายภาครัฐ ซึ่งที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า บริษัทมุ่งเน้นการเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการขยายธุรกิจใหม่ๆ เพื่อต่อยอดการดำเนินธุรกิจตลอดเวลา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายและหัวใจหลักในการดำเนินงานของบริษัท

กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

- แผนการขยายฐานลูกค้าประเภทซื้อมาขายไปให้ครอบคลุมพื้นที่ขายและกลุ่มอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งขยายฐานลูกค้าในกลุ่มหน่วยงานราชการ
- เพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการเพื่อให้สามารถขยายฐานลูกค้าและรองรับความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่มีอยู่เดิมได้มากขึ้น รวมทั้งจัดหาพื้นที่คลังสินค้าเพื่อให้สามารถเข้าถึงและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่มีอยู่เดิมและกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถประหยัดต้นทุนในการขนส่ง
- มุ่งเน้นการเติบโตในธุรกิจให้บริการติดตั้งโดยเฉพาะด้านระบบโทรคมนาคมตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมภายในประเทศ และสามารถปรับตัวได้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นอกจากนี้บริษัทยังมีเป้าหมายที่ขยายกิจการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโทรคมนาคมพร้อมกับธุรกิจตัวแทนจำหน่าย เพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจของบริษัทในประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการเติบโตสูง เช่น สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า เป็นต้น
- สร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า โดยการให้ความสำคัญกับการให้บริการทั้งก่อนและหลังการขายตลอดจนการรักษาคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการแก่ลูกค้าเพื่อสร้างความพึงพอใจและความไว้วางใจในการเลือกใช้บริการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง
- การพัฒนาบุคลากรของบริษัทในทุก ๆ ระดับ เพื่อให้ก้าวทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และลดการพึ่งพิงบุคลากรหลัก โดยในแต่ละปีบริษัทจะมีงบประมาณสำหรับการส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมมาโดยตลอด
- ขยายธุรกิจให้หลากหลายเพื่อตอบสนองกับการสร้างรายได้และผลตอบแทนระยะยาวเช่นการลงทุนในธุรกิจทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และธุรกิจพลังงานทดแทนตามนโยบายภาครัฐ
- ขยายธุรกิจและการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศพม่า และกลุ่มประเทศ AEC เพื่อลดการพึ่งพิงและผลกระทบจากการแข่งขันตลาดภายในประเทศ รวมทั้งแสวงหาโอกาสในการเจริญเติบโตในอนาคตที่ยั่งยืนให้กับบริษัท

ภาพรวมการประกอบธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย

โครงสร้างการถือหุ้นดังนี้

บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด

บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด เดิมชื่อ บริษัท ซี.เอส.เอส.เคเบิล แอนด์ แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2540 โดยมีวัตถุประสงค์แรกเริ่มเพื่อดำเนินธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องระบบงานไฟฟ้าจากผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล อย่างไรก็ตาม ในปี 2554 ซี.เอส.เอส.เคเบิลได้โอนธุรกิจด้านการเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์สายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ไปรวมกับบริษัท ในปี 2555 บริษัทมีนโยบายให้ ซี.เอส.เอส.เคเบิล ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ และเป็นตัวแทนในการประสานงานซื้อขายสินค้าต่าง ๆ โดยในการดำเนินงานต่าง ๆ จะใช้บุคลากรของบริษัทเป็นหลัก

ปัจจุบัน บริษัท ซี.เอส.เอส.เคเบิล แอนด์ แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ต่อกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2557 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ 329 ม.3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งเดียวกับสำนักงานใหญ่ของบริษัท โดยมีทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้วจำนวน 150 ล้านบาท นอกจากนี้ ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี ยังมีสาขาจำนวน 1 สาขา ตั้งอยู่เลขที่ 59 หมู่ที่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2549 โดยประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาสัญญาณและอุปกรณ์โทรคมนาคม ให้บริการบำรุงรักษาเครือข่ายระบบโทรคมนาคมแบบ Turnkey โดยกลุ่มลูกค้าหลักได้แก่ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรคมนาคม เช่น บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS), บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (TRUE), บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC), องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (TOT) เป็นต้น ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้วจำนวน 10 ล้านบาท โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 10 ซ.นาคนิวาส 47 ถ.นาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด

บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด เป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ. 2014 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานน้ำ โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ บ้านน้ำงอม เมืองเวียงทอง แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) เป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายประเทศเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จังหวัดฟูเยียน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน 2 โครงการ ขนาดกำลังการผลิตติดตั้งรวม 99.216 เมกะวัตต์

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา

- มีนาคม 2559

มติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2559 ได้มีมติอนุมัติเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

  1. ลดทุนจดทะเบียนจากเดิม 587,995,174.50 บาท เป็น 587,987,137 บาท โดยการตัดหุ้นจดทะเบียนที่ยังมิได้จำหน่ายเนื่องจากการจ่ายปันผลเป็นหุ้นจำนวน 16,075 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 0.50 บาท โดยบริษัทได้จดทะเบียนการลดทุนจดทะเบียนดังกล่าวกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559
  2. เพิ่มทุนจดทะเบียนจากเดิม 587,987,137 บาท เป็น 588,036,884.50 บาท โดยออกหุ้นสามัญใหม่จำนวน 99,495 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 0.50 บาทเพื่รองรับการปรับสิทธิของใบสำคัญแสดงสิทธิ CSS-W1 โดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนจดทะเบียนดังกล่าวกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2559
  3. เพิ่มวัตถุประสงค์บริษัทจากเดิม 53 ข้อ เป็น 55 ข้อ เพื่อให้ครอบคลุมธุรกิจที่บริษัทอาจจะขยายในอนาคตโดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มวัตถุประสงค์ดังกล่าวกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2559
- เมษายน 2559

บริษัทได้ทำการเพิ่มทุนชำระแล้วจากเดิม 544,701,641.50 บาท เป็นจำนวน 587,869,544.50 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,175,739,089 หุ้น มูลค่า หุ้นละ 0.50 บาท เนื่องจากการแปลงสิทธิของใบสำคัญแสดงสิทธิ CSS-W1 ครึ่งสุดท้ายโดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนชำระแล้วดังกล่าวกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2559

รางวัลที่ได้รับปี 2559

➢ ได้รับรางวัลโครงการส่งเสริมพัฒนาระดับคุณภาพมาตรฐานยอดเยี่ยมสู่อาเซียน CEO AEC AWARDS 2016
- มีนาคม 2560

บริษัทได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2015 สำหรับการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบจาก บริษัท ยูไนเต็ท รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS)
- ตุลาคม 2560

มติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 4/2560 ได้มีมติเข้าลงทุนในบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด โดยบริษัทเข้าทำการซื้อหุ้นเพิ่มทุนจำนวน 67,200 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100,000 ล้านบาท คิดเป็นจำนวนร้อยละ 28 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ

รางวัลที่ได้รับปี 2560

➢ ได้รับคะแนนประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 โดยได้รับคะแนนร้อยละ 99 จากคะแนนเต็ม 100 จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย

➢ ได้รับคะแนนประเมินเกณฑ์คุณภาพการสำรวจการกำกับดูแลกิจการที่ดีบริษัทจดทะเบียนไทย โดยอยู่ในระดับ 4 ดาว จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย
- เมษายน 2561

ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯมีมติอนุมัติให้บริษัทฯลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 33,600 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,000 ล้านบาท เป็นจำนวนเงิน 3,360 ล้านบาท เพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 28 โดยบริษัทฯได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 13.5 ล้านบาท
- กันยายน 2561

ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯมีมติอนุมัติให้บริษัทฯลงทุนซื้อหุ้นสามัญของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 36,000 หุ้นคิดเป็นร้อยละ 10 ของหุ้นที่ออกและชำระแล้วจากผู้ถือหุ้นเดิมรายหนึ่ง โดยบริษัทฯได้จ่ายชำระค่าหุ้นบางส่วนเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 14.6 ล้านบาท เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 ซึ่งทำให้บริษัทฯมีสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด คิดเป็นร้อยละ 38

- พฤศจิกายน 2561 มติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2561 มีมติทำบันทึกข้อตกลง ลงทุนร่วม กับบริษัท โซล่า เพาเวอร์ แมนเนจเม้นท์(ประเทศไทย) จำกัด ในโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในประเทศเวียดนาม ขนาดกำลังการผลิตรวม 99.216 เมกะวัตต์ ของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศเวียดนาม ที่ดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จังหวัดฟูเยียน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยลงทุนซื้อหุ้นสามัญจำนวน 1,250,000 หุ้น มูลค่าหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน และคิดเป็นร้อยละ 35 ของทุนที่เรียกชำระในปี 2561 กับผู้ร่วมลงทุนคือบริษัทโซล่า เพาเวอร์ แมนเนจเม้นท์ (ประเทศไทย) จำกัด
- รางวัลที่ได้รับปี 2561**
- ได้รับคะแนนประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 โดยได้รับคะแนนเต็ม 100 จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
  - ได้รับคะแนนประเมินเกณฑ์คุณภาพการสำรวจการกำกับดูแลกิจการที่ดีบริษัทจดทะเบียนไทย โดยอยู่ในระดับ 5 ดาว จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย

ความสัมพันธ์กับกลุ่มธุรกิจของผู้ถือหุ้นรายใหญ่

- ไม่มี -

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

โครงสร้างรายได้

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,639.88	56.01	2,288.04	51.27	2,584.37	56.60
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	441.60	9.37	431.56	9.67	131.85	2.89
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบติดตั้ง	132.70	2.82	114.63	2.57	84.15	1.84
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	270.86	5.75	373.49	8.37	325.41	7.13
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	40.98	0.87	40.62	0.91	32.19	0.71
หม้อแปลงไฟฟ้า	25.76	0.55	13.90	0.31	19.79	0.43
อื่น ๆ	16.74	0.36	8.27	0.19	34.38	0.75
รวมรายได้จากการขาย	3,568.52	75.72	3,270.51	73.29	3,212.14	70.35
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	1,050.18	22.28	1,114.71	24.98	986.91	21.62
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	43.62	0.93	35.31	0.79	37.60	0.82
รายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ๆ	31.60	0.67	18.45	0.41	293.47	6.43
รวมรายได้บริการติดตั้ง	1,125.40	23.88	1,168.47	26.18	1,317.98	28.87
รายได้อื่น ๆ	19.14	0.41	23.51	0.53	35.52	0.78
รวมรายได้	4,713.06	100.00	4,462.49	100.00	4,556.64	100.00

ลักษณะผลิตภัณฑ์และบริการ

บริษัทและบริษัทย่อย (รวมเรียกว่า “บริษัท”) ดำเนินธุรกิจหลัก 2 ประเภท ได้แก่ การเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าประเภทสายไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า และการให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคมและระบบป้องกันไฟลาม รวมทั้งให้บริการงานด้านบำรุงรักษาระบบโทรคมนาคมและการประสานงานด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัท มีรายละเอียดดังนี้

1. ธุรกิจเป็นตัวแทนจัดจำหน่าย

บริษัทดำเนินธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้า รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามจากผู้ผลิตตราสินค้าชั้นนำระดับสากลต่าง ๆ เช่น ตราสินค้า Phelps Dodge ตราสินค้า Bticino และตราสินค้า 3M เป็นต้น โดยบริษัทได้จัดหาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวด้วยการสั่งซื้อสินค้าในประเทศผ่านผู้ผลิตภายในประเทศที่เป็นบริษัทไทยและบริษัทต่างประเทศที่ตั้งในประเทศไทย รวมทั้งการสั่งซื้อสินค้าชนิดพิเศษโดยการนำเข้าจากผู้ผลิตจากต่างประเทศ และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนเป็นหลัก ทั้งที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไป เจ้าของโครงการและร้านค้าขายส่ง และปลีกที่ตั้งอยู่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยบริษัทมีทีมงานขายทำหน้าที่ติดต่อและประสานงานในการขายผ่านช่องทางการจำหน่ายต่าง ๆ และมีคลังสินค้า 3 แห่ง ทำให้สามารถจัดส่งผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้าอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบริษัทยังเล็งเห็นความสำคัญทางด้านความปลอดภัยในสินค้า จึงได้จัดทำประกันภัยผลิตภัณฑ์ในระหว่างการขนส่ง เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้าอย่างรวดเร็ว ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ในปี 2560 และ ปี 2561 บริษัทมีรายได้จากการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าคิดเป็นประมาณร้อยละ 73 ร้อยละ 70 ของรายได้รวม ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่บริษัทเป็นผู้จัดจำหน่าย สามารถแบ่งเป็น 5 ประเภทหลัก ได้แก่ สายไฟฟ้า อุปกรณ์ส่องสว่างท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า วัสดุ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามและหม้อแปลงไฟฟ้า โดยผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้

(1.1) ผลิตภัณฑ์ประเภทสายไฟฟ้า

อาคารและโรงงานอุตสาหกรรม สายไฟฟ้าพิเศษสำหรับใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม และสายไฟฟ้าสำหรับงานระบบวิศวกรรมสื่อสารโทรคมนาคม

สายไฟฟ้า ปัจจุบันบริษัทได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายตราสินค้า Phelps Dodge ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ผลิตสายไฟฟ้ารายใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ทั้งนี้ สายไฟฟ้าที่บริษัทจำหน่ายคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 51 และ 57 ของรายได้รวมในปี 2560 และปี 2561 โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทหลักตามลักษณะการใช้งานได้แก่สายไฟฟ้าทั่วไปสำหรับใช้ใน

(1.2) ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง

เมื่อป้องกันกระแสไฟฟ้ารั่ว และทนทานต่อสภาพแวดล้อมจากการฝังดินกลบ นอกจากนั้น บริษัทยังได้จำหน่ายอุปกรณ์ประกอบการติดตั้งอื่น เช่น อุปกรณ์เชื่อมต่อท่อพีวีซี สีขาว และรางเหล็ก เป็นต้น ภายใต้ตราสินค้า ARR ตราสินค้า TST ทั้งนี้ สินค้าประเภทท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้งที่บริษัทได้จำหน่ายมีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 3 และ 2 ของรายได้รวมในปี 2560 และปี 2561

ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง ในการวางระบบเดินสายไฟฟ้า ท่อร้อยสายไฟฟ้าสามารถช่วยป้องกันความเสียหายที่มีต่อสายไฟฟ้า และจัดเรียงสายไฟฟ้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปัจจุบันบริษัทได้จำหน่ายท่อร้อยสายไฟฟ้าที่เป็นเหล็กเคลือบสังกะสี ท่อเหล็กอ่อน และอุปกรณ์ข้อต่อต่าง ๆ ภายใต้ตราสินค้า Arrowpipe และท่อและข้อต่อพีวีซีขาว ตราสินค้า ARP ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐาน ULมาตรฐาน IEC และมาตรฐาน มอก. 770-2553และ มอก.2133 – 2545 อีกทั้งบริษัทยังได้จำหน่ายท่อโพลีเอทิลีน TGC และ TAP ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้า

(1.3) อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า

อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าตราสินค้า บีทีชีโน (Bticino) ประเภทสวิตช์ไฟฟ้า ปลั๊กไฟฟ้าหรือเต้ารับไฟฟ้า เต้ารับโทรทัศน์ เต้ารับโทรศัพท์ สัญญาณไฟ เบรกเกอร์ และอุปกรณ์ป้องกันไฟรั่ว เป็นต้น ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ตราสินค้า Bticino ได้รับการออกแบบมาอย่างสวยงามและทันสมัย มีความปลอดภัย มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยได้รับรองมาตรฐานคุณภาพสากลจากIECและNEMA รวมทั้ง มอก.พร้อมกับ UNI EN 29000 – ISO 9000 ทั้งนี้ สินค้าประเภทอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าที่บริษัทได้จำหน่ายมีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 8 และ 7 ของรายได้รวมในปี 2560 และปี 2561

ผู้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ก่อสร้าง วางเสาเข็มประกอบเสาโครงเหล็ก และติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร โดยทีมงานวิศวกรของบริษัทจะทำหน้าที่ควบคุมงานการก่อสร้าง รวมทั้งการเชื่อมต่อสัญญาณ และทดสอบคุณภาพงานให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า และสามารถส่งมอบงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ บริษัทยังได้ให้บริการหลังการขายด้วยการรับประกันคุณภาพของงานเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นของลูกค้าในเรื่องคุณภาพงาน โดยกลุ่มลูกค้าหลักของบริษัทจะเป็นกลุ่มลูกค้าภาคเอกชนที่เป็นเจ้าของโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผู้รับเหมาหลักซึ่งรับงานจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยตรง (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาโทรคมนาคม) ทั้งนี้ ในปี 2560 และปี 2561 บริษัทมีรายได้จากธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม คิดเป็นประมาณร้อยละ 25 และร้อยละ 22 ของรายได้รวม ตามลำดับ

ลักษณะของเสาโทรคมนาคมมีรูปแบบการติดตั้งดังนี้

1. เสาโทรคมนาคมแบบ Self-Supporting Tower
2. เสาโทรคมนาคมแบบ Guyed Mast Tower
3. เสาโทรคมนาคมแบบ Stub Tower
4. เสาโทรคมนาคมแบบ Pole

ผลงานที่สำคัญ

ที่ผ่านมา งานติดตั้งเสาโทรคมนาคมของบริษัทเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปจากลูกค้า ทั้งทางด้านคุณภาพสินค้าที่ตรงตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้และการจัดส่งมอบงานที่ตรงต่อเวลา โดยผลงานที่สำคัญย้อนหลัง 3 ปี งานติดตั้งเสาโทรคมนาคมที่สำคัญของบริษัทมีทั้งงานก่อสร้างสถานีฐาน (New Site) และงานติดตั้งอุปกรณ์เสริม (Upgrade) ได้ดังนี้

ชื่อโครงการ	ผู้ว่าจ้าง	ดำเนินการโดย	ลักษณะการให้บริการ	มูลค่าโครงการ(ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ
Thailand BKFT 3G HSPA (ภาคตะวันออก) เฟส 5	บริษัท เอเชีย ไร้เลส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ("AWC")	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	346.25	มี.ค. 2555 – มี.ค. 2558
Thailand BKFT 3G HSPA (ภาคตะวันออก) เฟส 5	บริษัท เอเชีย ไร้เลส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ("AWC")	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	534.35	มี.ค. 2555 – มี.ค. 2558
Thailand BKFT 3G HSPA (Bangkok Region) Phase 5	บริษัท เอเชีย ไร้เลส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ("AWC")	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	66	มี.ค. 2555 – มี.ค. 2558
Thailand BKFT 3G HSPA (Bangkok Region) Upgrade Site	บริษัท บี เอฟ เค ที ไทยแลนด์ จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	14.1	ต.ค. 2555 – พ.ย. 2558
2.1GHz UMTS_LTE Phase 0 Project	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	67.76	ก.พ. 2556 – เม.ย. 2559
2.1GHz UMTS_LTE Phase 1 Project (Bangkok Region)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	74.59	มิ.ย. 2556 – มิ.ย. 2559
2.1GHz UMTS_LTE Phase 1 Project (East Region)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	54.58	ก.ค. 2556 – ธ.ค. 2558

ชื่อโครงการ	ผู้ว่าจ้าง	ดำเนินการโดย	ลักษณะการให้บริการ	มูลค่าโครงการ(ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ
2.1GHz UMTS_LTE Phase 1 Project (South Region)	บริษัท อริคสัน (ประเทศ ไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	73.1	ส.ค.2556 – ธ.ค.2558
2.1GHz UMTS_LTE Phase 1 Project (South Region) (TE nstallation)	บริษัท อริคสัน (ประเทศ ไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	24.6	ก.ย.2556 – มิ.ย. 2559
Real Future 2.1GHz New Site & Existing_LTE Ph.1 (ภาคตะวันออก / กรุงเทพ / ภาคใต้)	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	81.36	ม.ค.2557 – ธ.ค. 2558
True_Infrastructure Fund Project (Site Acquisition Work)	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	3.44	ม.ค 2557 - ธ.ค.2558
True_Infrastructure Fund Project "ภาคตะวันออก"	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	599.43	ม.ค.2557 – เม.ย.2559
True_Infrastructure Fund Project "กรุงเทพ"	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	393.5	ม.ค 2557 – เม.ย.2559
True_Infrastructure Fund Project "ภาคใต้"	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	380.43	ม.ค 2557 – เม.ย.2559
Real Future 2.1GHz UMTS_LTE Ph.2.2 (ภาคใต้)	บริษัท อริคสัน (ประเทศ ไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	2.6	พ.ย 2557 - ธ.ค 2559
Real Future 2.1GHz UMTS_LTE Ph.3 (ภาคใต้)	บริษัท อริคสัน (ประเทศ ไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	40.56	ธ.ค 2557 - ธ.ค 2559
Real Future 2.1GHz UMTS_LTE Ph.3 (ภาคตะวันออก)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	48.63	ธ.ค 2557 - ธ.ค 2559
DTAC Cell site year 2014 (BMA 430)	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	5.4	ธ.ค.2557 – มิ.ย. 2559
2.1GHz UMTS_LTE (The Best in PHUKET)Project (South Region)	บริษัท อริคสัน (ประเทศ ไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	4.26	ม.ค.2558 – เม.ย. 2559
True Move H2.1GHz UMTS_LTE Phase 3.2 Project (Bangkok Region)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	17.19	เม.ย.2558 – ธ.ค.2559

ชื่อโครงการ	ผู้ว่าจ้าง	ดำเนินการโดย	ลักษณะการให้บริการ	มูลค่าโครงการ(ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ
DTAC New Cell site Year 2015 (South&West)	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	189.5	ก.ค.2558 – มิ.ย.2560
True Move H2.1GHz UMTS_LTE Phase 4.3 Project (Bangkok Region)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	17.33	ส.ค.2558 – ธ.ค.2559
DTAC co-Locate True GIF site Project	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	80.10	ต.ค.2558 – มิ.ย.2560
True Move Year 2016_900 MHz&1800 MHz(South)	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	29.70	ม.ค.2559 – ธ.ค. 2560
True Move TE Installation Year 2016_900 MHz&1800 MHz	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	11.90	ม.ค.2559 – ธ.ค. 2560
True Move Year2016_900 MHz&1800MHz (Bangkok)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	11.80	ก.พ.2559-ธ.ค.2560
True Move Year 2016_900 MHz&1800 MHz (East)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	8.10	ก.พ.2559-ธ.ค.2560
True Move Phase 4.6 & 11 for 900 MHz (BKN&East)	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	10.60	ก.พ.2559-ธ.ค.2560
True Move 900 MHz for Village Site (East Region)	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	85.30	ก.พ.2559-ธ.ค.2560
True Move 900 MHz for Village Site (South Region)	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	32.00	ก.พ.2559-ธ.ค.2560
DTN Year 2016 Project	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	132.20	ก.ค.2559-ธ.ค.2560
LTE 2100 Phase 5 Densification	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	8.60	ก.ค.2559-ธ.ค.2560

ชื่อโครงการ	ผู้ว่าจ้าง	ดำเนินการโดย	ลักษณะการให้บริการ	มูลค่าโครงการ(ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ
DTAC 2016 Expansion (TE Installation)	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	2.20	ก.ค.2559-ธ.ค.2560
True Move LTE2100 Phase 5 Densification (New Site)	บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	4.00	ส.ค.2559-ธ.ค.2560
True Move Pracharath School Project (East&South)	บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	6.30	ก.ย.2559-ธ.ค.2560
DTN Year 2018 Project (Expansion Project)	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	665.30	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
True Move TE Installation Year 2016_900 MHz&1800 MHz	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	TE Installation	5.80	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
True Move Year2016_900 MHz&1800MHz (Bangkok)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	4.90	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
True Move Coverage & Capacity project (New Site)	บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	178.30	ม.ค.2561-ธ.ค.2561

(2.2) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหาและรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Protection System)

บริษัทให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Stop) ให้แก่ลูกค้าที่ซื้อสินค้าป้องกันไฟลาม ตราลินค่า 3M ที่บริษัทได้จำหน่าย โดยให้บริการติดตั้งตามช่องเปิดของท่อร้อยสายไฟฟ้าหรือระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบเครื่องปรับอากาศซึ่งผ่านผนังห้องหรือพื้นห้องในสำนักงาน ที่พักอาศัย ด้วยวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามซึ่งป้องกันผลกระทบจากความร้อน เปลวไฟ และควันไฟได้เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ชั่วโมง พร้อมกับการรับประกันคุณภาพของงานเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นในคุณภาพงานให้กับลูกค้า ทั้งนี้ บริษัทมีทีมงานวิศวกรมืออาชีพที่มีประสบการณ์เกือบ 20 ปี และผ่านการอบรมจากผู้ผลิต เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการออกแบบระบบป้องกันไฟและควันลามตามมาตรฐานความปลอดภัย รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านการตรวจสอบคุณภาพให้ตรงตามมาตรฐาน

นอกจากนั้น บริษัทยังสามารถให้บริการให้คำปรึกษา ออกแบบ จัดหาอุปกรณ์ ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิศวกรรมตามลักษณะของสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าแต่ละรายต้องการ (Special Projects) เช่น การให้บริการจัดหาและติดตั้งวัสดุดับเพลิงเสียง (Silencer) ให้แก่โครงการรถไฟฟ้าใต้ดินของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (“รฟม.”) ในปี 2543 และโครงการติดตั้ง และบำรุงรักษาอุปกรณ์ประเภทคอมไฟและหลอดไฟประหยัดพลังงานในปี 2553 - 2555 (“โครงการ Smart Way”) ของสถาบันวิศวกรรมพลังงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นต้น ทั้งนี้ ในปี 2560 และปี 2561 บริษัทมีรายได้จากธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหาและรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลามและอื่น ๆ คิดเป็นประมาณร้อยละ 1 และ 1 ของรายได้รวม ตามลำดับ

(2.3) ธุรกิจการให้บริการติดตั้งอื่น

บริษัท ได้เข้าประมูลงานในส่วนของงานราชการ ที่เกี่ยวข้องกับระบบโทรคมนาคม ระบบสื่อสาร ระบบการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ กับส่วนราชการ ซึ่งเป็นการต่อเนื่องจากสินค้าที่ทางบริษัทขาย และเป็นการเพิ่มช่องทางการหารายได้ของบริษัท ซึ่งงานประมูลดังกล่าว บริษัท ได้ทำการประมูลเองหรือร่วมทุนกับบริษัทอื่น เช่น โครงการ Sub Station ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นต้น

การตลาดและการแข่งขัน

การดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ผ่านมา บริษัทได้สร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าทั้งทางด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการให้บริการที่รวดเร็วตรงเวลา ด้วยความซื่อสัตย์และเป็นธรรม จึงทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าเสมอมา โดยบริษัทมีกลยุทธ์ในการแข่งขันดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ทางการตลาด

1. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ (Products & Services)

ด้วยเป้าหมายที่จะตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค บริษัทจึงมีความมุ่งมั่นที่จะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าแบบครบวงจร (One-Stop Service) และมีคุณภาพตามมาตรฐานสากลภายใต้ตราสินค้าที่ติดอันดับระดับสากล อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้าด้วยการบริการที่รวดเร็วฉับไว โดยมีคลังสินค้าจำนวน 3 แห่งซึ่งตั้งอยู่ที่เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และอ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรีซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่และคลังสินค้าขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีการบริหารจัดการคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันในด้านพื้นที่การจัดเก็บสินค้าในรูปแบบแนวดิ่ง ซึ่งทำให้บริษัทสามารถจัดเก็บสินค้าได้หลากหลายในปริมาณที่เพียงพอ และด้วยทำเลที่ตั้งของคลังสินค้าที่อยู่ใกล้ลูกค้าและมีการคมนาคมที่สะดวก ทำให้บริษัทสามารถกระจายสินค้าให้แก่ลูกค้าได้อย่างทั่วถึง และทันตามความต้องการของลูกค้า อีกทั้งบริษัทยังตระหนักและให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญทำให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จึงได้ทำประกันภัยสินคาระหว่างการขนส่ง เพื่อให้ลูกค้าเชื่อมั่นในสินค้าและผลิตภัณฑ์ของบริษัท

สำหรับธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทมีทีมงานวิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์กว่า 15 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคมทั้งในรูปแบบของงานก่อสร้างสถานีสถาน (New site) หรืองานติดตั้งอุปกรณ์เสริม (upgrade) และประสบการณ์เกือบ 20 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งงานระบบไฟลามรวมทั้งงานออกแบบ ติดตั้งและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยทีมงานจะมีการออกสำรวจหน้างานเพื่อวางแผนงานและจัดทำตารางเวลาก่อนเริ่มการปฏิบัติงาน และการจัดให้มีระบบการตรวจสอบความคืบหน้าและคุณภาพของงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทจะสามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้าได้ตามกำหนดระยะเวลา และตรงตามคุณภาพมาตรฐานที่ลูกค้ากำหนดไว้

นอกจากนี้บริษัทยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สำหรับการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบจากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS) ตั้งแต่ปี 2553

ปี 2557 บริษัท ยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 ขยายออกไปยังสาขาอีกจำนวน 2 สาขา คือสาขาราม 40 และสาขาตะวันออก

ปี 2559 ยังขยายขอบเขตการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สู่งานซ่อมบำรุงรถขนส่งสินค้า อาทิเช่น การตรวจสอบสภาพรถก่อนการขนส่ง อีกทั้งการตรวจเช็คสภาพรถให้พร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด

ปี 2560 บริษัทมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยขยายขอบเขตการระบุความเสี่ยงและโอกาสที่มีผลกระทบต่อระบบบริหารคุณภาพขององค์กร รวมทั้งการวางแผนและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือการบริการจึงทำให้บริษัทสามารถยกระดับมาตรฐานได้เรียบร้อยแล้ว โดยรับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2015 จากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS)

2. กลยุทธ์ด้านราคา (Price)

ในการกำหนดราคาสินค้าสำหรับธุรกิจตัวแทนจำหน่าย และธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ บริษัทกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายโดยพิจารณาจากปัจจัยหลายประการรวมกัน นอกเหนือจากต้นทุนสินค้าและอัตรากำไรที่บริษัทต้องการ โดยกำหนดราคาตามอุปสงค์และอุปทานของสินค้าในตลาด ปริมาณการสั่งซื้อจากลูกค้า ความสามารถในการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ตลอดจนการปรับกลยุทธ์ในการกำหนดราคาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และภาวะอุตสาหกรรมในขณะนั้น ๆ อีกทั้งการบริหารสินค้าคงคลังได้มีประสิทธิภาพยังสามารถสนับสนุนให้เกิดความเป็นเลิศในกลยุทธ์ด้านราคา

สำหรับการกำหนดราคาในธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทจะดำเนินการศึกษาและประเมินถึงต้นทุนของโครงการในเบื้องต้นเพื่อเสนอราคาแก่ผู้ว่าจ้าง โดยบริษัทจะประเมินต้นทุนของโครงการจากลักษณะของพื้นที่ที่ติดตั้ง รูปแบบของโครงเสา จำนวนโครงเสา และมูลค่าวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลควบคุมโครงการ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาและความเสี่ยงอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ รวมถึงอัตราค่าขึ้นต้นที่บริษัทจะได้รับ ซึ่งบริษัทจะกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับขอบเขตของงานที่จะได้รับ

3. กลยุทธ์ด้านการจำหน่ายและช่องทางการจำหน่าย (Place)

บริษัทได้จัดจำหน่ายสินค้าทั้งแบบเงินสด และการให้เครดิตทางการค้า โดยเป็นการจำหน่ายภายในประเทศเกือบทั้งหมด ผ่านช่องทางเครือข่ายที่เป็นร้านค้าทั้งขายส่งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ร้านค้าปลีกที่ตั้งอยู่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และบริษัทจะมีพนักงานขายเข้าพบปะกลุ่มลูกค้าเป้าหมายทั้งที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไปและเจ้าของโครงการ และกลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ บริษัทกำหนดนโยบายทางการตลาดโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าในระยะยาวเป็นสำคัญ เพื่อรักษาลูกค้าเดิมให้คงอยู่กับบริษัท และพยายามเพิ่มฐานลูกค้าใหม่เพื่อขยายส่วนแบ่งทางการตลาด โดยบริษัทจัดให้มีทีมงานขายที่มีประสบการณ์ในงานขายทำหน้าที่ติดต่อและประสานงานในการขายผ่านช่องทางการจำหน่ายต่าง ๆ เพื่อกระจายสินค้าไปยังลูกค้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำเสนอข้อมูลของสินค้าได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ บริษัทได้ใช้กลยุทธ์เกี่ยวกับการจ่ายค่านายหน้าให้แก่ผู้ที่แนะนำลูกค้าให้แก่บริษัท เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสและช่องทางในการจำหน่ายสินค้าของบริษัทอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามการดำเนินธุรกิจทั่วไป โดยบริษัทมีการกำหนดระเบียบและวิธีการเกี่ยวกับการจ่ายค่านายหน้าดังกล่าวที่ชัดเจน กล่าวคือมีการกำหนดนิยามที่ชัดเจนว่า ผู้ที่จะได้รับค่านายหน้าดังกล่าวจะต้องเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่เป็นผู้แนะนำลูกค้าให้แก่บริษัท โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่เป็นกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของลูกค้า และของบริษัท รวมทั้งไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องของบุคคลดังกล่าว โดยมีการกำหนดเขตการจ่ายเงินค่านายหน้า ซึ่งอ้างอิงเป็นอัตราร้อยละของยอดขายและอัตราผลตอบแทนจากการขายขั้นต่ำที่จะต้องได้รับภายหลังจากการหักต้นทุนขายและค่านายหน้าดังกล่าว ทั้งนี้ พนักงานขายจะต้องขอและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอนุมัติของบริษัทก่อนดำเนินการ และบริษัทจะจ่ายค่านายหน้าเป็นเช็คขีดคร่อมเข้าบัญชีผู้รับ ภายหลังจากที่บริษัทสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้าได้แล้วเท่านั้น รวมทั้งได้กำหนดให้มีการรวบรวมข้อมูลการจ่ายค่านายหน้า และนำเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาเป็นรายไตรมาส โดยในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าการจ่ายค่านายหน้าไม่เหมาะสม บริษัทจะดำเนินการทบทวนและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท ตามขั้นตอนต่อไป

สำหรับธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทมีช่องทางการติดต่อเพื่อเสนอการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ผ่าน 2 ช่องทางหลักคือ (1) บริษัทติดต่อเสนอการให้บริการกับเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยตรง และ (2) เป็นการติดต่อกับผู้รับเหมาหลักที่ได้รับงานจากเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งบริษัทมีข้อได้เปรียบในการประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมเนื่องจากบริษัทเป็นบริษัทเอกชนที่มีความเป็นอิสระโดยไม่ได้เป็นบริษัทในกลุ่มของเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใดรายหนึ่ง จึงทำให้บริษัทสามารถให้บริการกับเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ครบทุกราย ทั้งนี้ภายหลังจากบริษัทได้รับติดต่อเพื่อว่าจ้างงานจากลูกค้า บริษัทจะให้ทีมงานในสายงานโทรคมนาคมเป็นผู้ประสานงานโดยตรงในการจัดขอเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบก่อสร้าง และข้อกำหนดการก่อสร้างต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อประเมินมูลค่าก่อสร้าง และตารางเวลาการทำงานก่อนที่จะนำเสนอให้กับลูกค้าต่อไป นอกจากนี้ บริษัทได้ใช้ช่องทางการจำหน่ายสำหรับธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบงานไฟฟ้ามผ่านผู้ที่สนใจซื้อผลิตภัณฑ์ตราสินค้า 3M ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามโดยตรงเป็นหลัก เพื่อเป็นการจำหน่ายสินค้าและให้บริการอย่างครบวงจร

4. กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)

บริษัทมีนโยบายในการส่งเสริมการขายให้กับลูกค้าทั้งประเภทผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีก ได้แก่ การพิจารณาให้ส่วนลดแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการสั่งซื้อในปริมาณสูง หรือลูกค้าที่มีฐานะการเงินและประวัติการชำระเงินที่ดี และการจัดทำประชาสัมพันธ์ผ่านตลาดออนไลน์ เช่น Website ของบริษัท (www.cssthai.com) E-news letter และ Facebook รวมถึงการออกบูธแสดงสินค้าการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า การเข้าพบกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยตรง และการจัดทำแคตตาล็อกสินค้า เป็นต้น

สำหรับธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า โดยทีมงานในสายโทรคมนาคมของบริษัทจะติดต่อกับลูกค้าอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้รับทราบถึงความต้องการ และได้รับรู้ถึงปัญหาหรือข้อจำกัดของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด

จุดแข็งของบริษัท

- บริษัทเป็นหนึ่งในผู้นำในการจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าในประเทศไทย และเป็นผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าแบบครบวงจร (One-Stop Service) กล่าวคือ มีสินค้าเพื่อจำหน่ายที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่หลากหลายและครบถ้วนในทุกหมวดหมู่ ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกและง่ายในการสั่งซื้อและรับมอบสินค้า ด้วยมาตรฐานคุณภาพภายใต้ผลิตภัณฑ์ตราสินค้าชั้นนำระดับสากล
- บริษัทได้เป็นตัวแทนจัดจำหน่ายหลักของผลิตภัณฑ์ตราสินค้าที่มีคุณภาพและชื่อเสียงระดับสากล โดยบริษัทสามารถจัดจำหน่ายสินค้าให้กับตราสินค้าต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจและมอบหมายให้จัดจำหน่ายสินค้าจากผู้ผลิตสินค้ามาโดยตลอด
- บริษัทมีความพร้อมในการจัดส่งสินค้าของบริษัทด้วยการมีคลังสินค้าซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้วยทำเลที่ตั้งของคลังสินค้ามีการคมนาคมที่สะดวกและมีที่ตั้งใกล้กับลูกค้าของบริษัท อีกทั้งมีการบริหารคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพแตกต่าง โดยบริหารจัดการพื้นที่ในการจัดเก็บสินค้าในรูปแบบแนวตั้ง ส่งผลให้บริษัทสามารถจัดเก็บสินค้าได้หลากหลาย และสามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้าได้อย่างครบถ้วนและทันต่อความต้องการใช้ของลูกค้า ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากลูกค้า และส่งผลให้มีคำสั่งซื้อสินค้ากับบริษัทอย่างต่อเนื่อง
- บริษัทเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายที่มีช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศผ่านร้านค้า และพนักงานขายของบริษัทให้แก่กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนทั้งที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไปและเจ้าของโครงการ
- ทีมงานวิศวกรของบริษัทมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มากกว่า 20 ปี สำหรับงานออกแบบและติดตั้งงานระบบไฟฟ้า และประสบการณ์กว่า 15 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคม ทำให้บริษัทสามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา และตรงตามคุณภาพมาตรฐานที่ลูกค้ากำหนดไว้ นอกจากนั้น บริษัทยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สำหรับการบริหารจัดการด้านการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมจากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS) ในปี 2557 บริษัท ยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 ขยายออกไปยังสาขาอีกจำนวน 2 สาขา และในปี 2559 ยังขยายขอบเขตการรับรองสู่งานซ่อมบำรุงรถขนส่งสินค้า อาทิเช่น การตรวจสอบสภาพรถก่อนการขนส่ง อีกทั้งการตรวจเช็คสภาพรถให้พร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด และในปี 2560 บริษัทปรับปรุงระบบคุณภาพ โดยขยายขอบเขตการระบุมความเสี่ยงและโอกาสที่มีผลกระทบต่อระบบบริหารคุณภาพขององค์กร รวมทั้งการวางแผนและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้บริษัทได้รับการรับรองมาตรฐานล่าสุด คือ ระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2015
- บริษัทมีความเป็นอิสระในการดำเนินธุรกิจติดตั้งระบบเสาโทรคมนาคมให้กับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ใดครบทุกราย เนื่องจากบริษัทไม่ได้เป็นบริษัทในกลุ่มของเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใดรายหนึ่ง
- บริษัทมีแหล่งสนับสนุนทางการเงินที่ดีทั้งจากสถาบันทางการเงินที่ให้เงินกู้ยืมมาโดยตลอด รวมทั้งการเสนอขายหุ้นให้กับประชาชนและนำหลักทรัพย์ของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ในครั้งนี้ ทำให้บริษัทมีความได้เปรียบคู่แข่งด้านต้นทุนและแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจาก ณ ปัจจุบัน ยังไม่มีคู่แข่งรายใดที่ประกอบธุรกิจคล้ายคลึงกับบริษัทที่ได้รับเงินทุนผ่านตลาดทุน โดยการนำหลักทรัพย์เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

ลักษณะกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

1) กลุ่มลูกค้าในธุรกิจตัวแทนจัดจำหน่าย

บริษัทได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้กับลูกค้าซึ่งมูลค่ารายได้จากการขายเกือบทั้งหมดมาจากการจำหน่ายภายในประเทศ โดยลูกค้าของบริษัทสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1.1.กลุ่มลูกค้าภาคเอกชน

กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนประกอบด้วยกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไปซึ่งมีทั้งการจำหน่ายให้กับผู้รับเหมาก่อสร้างโดยตรง และการจำหน่ายผ่านทางตัวแทนจำหน่ายซึ่งทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้าง และกลุ่มลูกค้าที่เป็นเจ้าของโครงการ เช่น เจ้าของอาคารพาณิชย์ / สำนักงาน ศูนย์การค้า โรงแรม เจ้าของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์โครงการต่าง ๆ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อนำผลิตภัณฑ์ของบริษัทไปใช้ในโครงการก่อสร้างของตนเอง ทั้งนี้กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนสามารถสร้างรายได้จากการขายในปี 2560 และปี 2561 คิดเป็นประมาณร้อยละ 99.00 และร้อยละ 98.98 ของรายได้จากการขาย ตามลำดับ

1.2. กลุ่มลูกค้าประเภทร้านค้า

กลุ่มลูกค้าประเภทร้านค้าจะซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัทเพื่อนำไปจำหน่ายต่อให้แก่ลูกค้าของตนอีกทอดหนึ่ง เช่น ร้านค้าวัสดุก่อสร้างทั่วไป ผู้ค้าปลีกหรือผู้ค้าส่ง ซึ่งช่องทางจำหน่ายผ่านลูกค้าเหล่านี้มีส่วนช่วยในการกระจายสินค้าของบริษัทออกไปยังพื้นที่ครอบคลุมทุกภาคทั่วประเทศ โดยกลุ่มลูกค้าประเภทร้านค้าสามารถสร้างรายได้จากการขายในปี 2560 และปี 2561 คิดเป็นประมาณร้อยละ 0.20 และร้อยละ 0.88 ของรายได้จากการขาย

1.3. กลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานราชการ

กลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ที่ต้องการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ของบริษัท เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ การจำหน่ายสินค้าให้กับหน่วยงานราชการผ่านช่องทางการจัดจำหน่าย 2 รูปแบบ คือ การประมูลงาน หรือ คำสั่งซื้อตามปกติ ซึ่งปัจจุบันบริษัทมีนโยบายให้บริษัทย่อยเป็นดำเนินการธุรกรรมดังกล่าวต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ กลุ่มลูกค้านี้สามารถสร้างรายได้จากการขายในปี 2560 และปี 2561 คิดเป็นประมาณร้อยละ 0.80 และร้อยละ 0.14 ของรายได้จากการขาย

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการให้เครดิตซึ่งครอบคลุมถึงวงเงิน ระยะเวลาชำระเงิน และเงื่อนไขการค้าสำหรับการจำหน่ายสินค้าให้แก่ลูกค้า โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางการค้า ประวัติการติดต่อกับบริษัท และฐานะทางการเงิน เป็นต้น

2) กลุ่มลูกค้าธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบ

กลุ่มลูกค้าในธุรกิจให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีทั้งกลุ่มลูกค้าที่เป็นเจ้าของโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ และกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้รับเหมาหลักซึ่งรับงานจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรคมนาคมโดยตรง สำหรับธุรกิจติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมีกลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานราชการ และบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม ธุรกิจก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ สำหรับธุรกิจติดตั้งและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีกลุ่มลูกค้าเป็นหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เป็นต้น

ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขัน

ภาพรวมอุตสาหกรรม

ลักษณะธุรกิจของบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าต่าง ๆ โดยเฉพาะสายไฟฟ้า และการให้บริการออกจัดหาและรับเหมาติดตั้งเสาโทรคมนาคม ดังนั้น ปัจจัยด้านกลไกทางการตลาดด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องซึ่งได้แก่ ภาวะอุตสาหกรรมก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ด้วยเหตุนี้ การวิเคราะห์ผลกระทบจากภาพรวมอุตสาหกรรมที่มีต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทจะมาจากภาวะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาวะอุตสาหกรรมก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์

การดำเนินโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัยของภาคเอกชน และโครงการก่อสร้างพื้นฐานของภาครัฐ เช่นรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ระบบจำหน่ายไฟฟ้า โครงการพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น จะต้องมีการวางระบบและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งสำหรับงานก่อสร้างต่าง ๆ

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2561 การดำเนินงานในหลายโครงการก่อสร้างของภาครัฐประสบข้อจำกัดบางประการ เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน การศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การสำรวจความคิดเห็นจากประชาชน ขั้นตอน การออกกฎหมายเพื่อความสะดวกในการดำเนินโครงการก่อสร้าง รวมถึงขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นไปตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่ต้องใช้เวลาในการคัดเลือกหาผู้รับสัญญาโดยผ่านการประกวดราคา ดังนั้นในช่วงต้นปี 2561 การก่อสร้างของโครงการภาครัฐจึงขยายตัวในกรอบที่จำกัด อย่างไรก็ตามจากความชัดเจนในโครงการลงทุนภาครัฐของช่วงครึ่งปีแรก ส่งผลให้ในช่วงครึ่งปีหลัง และในปี 2562 การลงทุนก่อสร้างในโครงการภาครัฐมีทิศทางที่จะเพิ่มขึ้นในอัตราเร่งเมื่อเทียบกับช่วงต้นปี ผ่านโครงการขนาดใหญ่ Mega projects ที่อยู่ในขั้นตอนประกวดราคาและคาดว่าจะเริ่มก่อสร้างในปี 2562 ที่มีวงเงินลงทุนรวมกว่า 1.03 ล้านล้านบาท รวมถึงจากโครงการอื่นนอกเหนือยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการไทยนิยมยั่งยืนตามแนวนโยบายรัฐเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนรายพื้นที่อันประกอบด้วย โครงการถนนสัญจรภายในหมู่บ้านจำนวน 14,362 โครงการ โครงการศาลาประชาคม จำนวน 8,960 โครงการ และปรับปรุงซ่อมแซมประปาหมู่บ้าน 6,103 โครงการ และแผนการลงทุนของกระทรวงคมนาคมที่จะเร่งสร้าง โครงการขยายทางถนนในปี 2562 จำนวน 48 เส้นทางด้วยวงเงิน 48,000 ล้านบาท นอกจากนี้ในการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในวันที่ 30 สิงหาคม ที่ผ่านมา ที่อนุมัติวงเงินงบประมาณกว่า 3 ล้านล้านบาท ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้รับการจัดสรร งบจำนวน 183,732.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 8.9 เป็นกระทรวงที่ได้รับสัดส่วนเงินเพิ่มสูงที่สุดในกลุ่ม กระทรวงที่ได้รับงบประมาณเกินกว่า 50,000 ล้านบาท สะท้อนถึงเม็ดเงินที่จะเข้าสู่ระบบจากการลงทุนโครงสร้าง พื้นฐานของประเทศไทยในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2561 ต่อเนื่องปี 2562 (ที่มา : จากศูนย์วิจัยกสิกรไทย)

สำหรับแนวโน้มงานก่อสร้างภาครัฐในช่วงปี 2561-2562 จะขยายตัวตามความ คืบหน้าของเมกะโปรเจกต์ โดยคาดว่ามูลค่าก่อสร้างภาครัฐจะเติบโตราว 13-16% ต่อปี มีมูลค่าก่อสร้างรวมสองปีราว 1.9 ล้านล้านบาท อีกทั้งภาครัฐยังมีนโยบายในการให้การไฟฟ้านครหลวง (“กฟน”) จัดทำแผนงานเปลี่ยนระบบสายอากาศเป็นสายใต้ดินสำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยจะนำสายไฟฟ้าเดินสายใต้ดินแทนเพื่อสร้างภูมิทัศน์ให้สวยงามเสริมสร้างความมั่นคงของระบบไฟฟ้า และสามารถรองรับกับความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งกฟน.มีงบประมาณหลายหมื่นล้านบาทสำหรับโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ที่ผ่านมา กฟน.ได้ดำเนินการนำสายไฟฟ้าลงดินในพื้นที่ถนนสีลมไปเรียบร้อยแล้ว อีกทั้งหน่วยงานราชการในพื้นที่ต่างจังหวัด เช่น เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ร่วมกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้มีการดำเนินสายไฟฟ้าลงดินในพื้นที่เขตเทศบาลนครหาดใหญ่ในระยะเวลาเฟสแรกไปเรียบร้อยแล้ว และปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการในระยะเวลาเฟสสองต่อไป อีกทั้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคยังมีนโยบายเปลี่ยนระบบสายไฟฟ้าลงดินอีกหลายจังหวัด ด้วยเหตุนี้บริษัทจึงมีโอกาสดำเนินธุรกิจสำหรับการจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอนาคตรับโครงการในลักษณะดังกล่าว

ภาวะอุตสาหกรรมโทรคมนาคม

ปัจจุบัน สภาพการแข่งขันในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังคงเป็นการแข่งขันจากผู้ให้บริการรายใหญ่จำนวน 3 รายได้แก่ AIS DTAC และ True Move (รวม True Move H) ต่างก็เร่งการปรับปรุงระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ตลอดเวลา เช่น เพิ่มเสาโทรคมนาคมเพื่อครอบคลุมพื้นที่การให้บริการมากขึ้น ปรับทิศทางของเสาอากาศเพื่อให้สามารถรับส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มเครื่องรับสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อรองรับปริมาณผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เพิ่มขึ้น

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ภาพรวมตลาดโทรคมนาคมแบบไร้สายของไทยในปี 2561 ยังคงมีทิศทางการเติบโตที่ชะลอลงจากปีก่อน อันเนื่องมาจากสภาวะการแข่งขันที่เข้มข้นในตลาด โดยเฉพาะการแข่งขันในด้านราคาสำหรับการใช้บริการสื่อสารข้อมูล (Data) ต่อเมกะไบต์ที่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้จากการให้บริการสื่อสารข้อมูลมีแนวโน้มเติบโตที่ชะลอลง ในขณะที่รายได้จากการให้บริการเสียง (Voice) ก็ยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่องจากการที่ผู้บริโภคไทยส่วนใหญ่นิยมใช้สื่อออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันแทนการโทร ซึ่งเป็นเทรนด์ต่อเนื่องมาตั้งแต่ยุค 3G ในปี 2556 ขณะเดียวกัน กลุ่มผู้ประกอบการยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการบริหารต้นทุนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะต้นทุนค่าใบอนุญาตประกอบกิจการ ต้นทุนการขยายโครงข่าย 4G อีกทั้ง ยังต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการประมูลคลื่น 900 MHz และ 1800 MHz ในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2561 อีกด้วย

จากภาพรวมตลาดที่ยังคงมีสภาวะการแข่งขันที่เข้มข้นต่อนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ตลาดโทรคมนาคมแบบไร้สายโดยรวมในปี 2561 น่าจะมีทิศทางการขยายตัวที่ชะลอลงตัวลง โดยคาดว่า น่าจะมีมูลค่าอยู่ประมาณ 253,930 – 259,580 ล้านบาท ขยายตัวในกรอบร้อยละ 4.7 – 7.1 จากปี 2560 (ค่ากลางอยู่ที่ร้อยละ 5.9) โดยน่าจะได้รับแรงหนุนหลักมาจากการทำการตลาดของกลุ่มผู้ประกอบการที่ผลักดันให้ผู้ใช้งานแบบรายเดือนเพิ่มขึ้น หรือการผลักดันให้ผู้ใช้จ่ายเดือนเดิมเปลี่ยนแพ็คเกจมาอยู่ในระดับราคาที่สูงขึ้น โดยมีแรงจูงใจจากการให้ใช้โมบายอินเทอร์เน็ตในปริมาณมากขึ้น รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคไทยที่ยังคงนิยมใช้โมบายบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต ทำให้มูลค่าตลาดบริการสื่อสารข้อมูลยังคงขยายตัวต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การเติบโตของตลาดบริการสื่อสารข้อมูลดังกล่าวน่าจะมีแนวโน้มการเติบโตที่ชะลอลงตัวลง โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ในปี 2561 มูลค่าตลาดบริการสื่อสารข้อมูลในไทยน่าจะอยู่ที่ประมาณ 186,660 – 190,490 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตอยู่ในกรอบร้อยละ 14.7 – 17.1 ชะลอลงจากปี 2560 ที่คาดว่าจะขยายตัวอยู่ราวร้อยละ 21.8 เนื่องจากอัตราค่าบริการที่ถูกกดดันจากการแข่งขันที่เข้มข้นในตลาด

สำหรับแนวโน้มธุรกิจสื่อสารปี 2562 ยังคง “เติบโตอย่างต่อเนื่อง” โดยได้รับแรงหนุนสำคัญจากปัจจัยเดิมในปี 2561 รวมทั้งความต้องการใช้การสื่อสารทางภาพและเสียง รวมทั้งอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ที่ยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งผู้ประกอบการเองก็มีแผนการลงทุนพัฒนาเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโครงข่าย อีกทั้งมีแผนการลงทุนในโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ในการให้บริการมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสทางธุรกิจในการให้บริการออกแบบและรับเหมาติดตั้งโทรคมนาคมของบริษัท

(ที่มา : หน่วยวิเคราะห์เศรษฐกิจภาคบริการ ส่วนเศรษฐกิจรายสาขา ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจ และเศรษฐกิจฐานราก)

ภาวะการแข่งขัน

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้ามีมูลค่าตลาดที่ใหญ่มากและมีสินค้าและการให้บริการที่หลากหลาย ซึ่งปัจจุบันบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ผลิตหลายราย โดยมีสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ เป็นสินค้าหลัก ทั้งนี้ อุตสาหกรรมผลิตสายไฟฟ้าภายในประเทศถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งในอดีตสายไฟฟ้าที่ใช้ภายในประเทศต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด แต่การนำเข้านี้ได้เริ่มลดลงเมื่อมีการตั้งโรงงานผลิตสายไฟฟ้าขึ้น

1. บริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาซากิ จำกัด
2. บริษัท บางกอกเคเบิ้ล จำกัด
3. บริษัท จรุงไทยไวร์แอนด์เคเบิ้ล จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท เอ็มซีไอ-ดราโก้ จำกัด

ทั้งนี้ ผู้ผลิตสายไฟฟ้าภายในประเทศสามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพทดแทนกันได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้ภาวะอุตสาหกรรมและการตลาดในสินค้าประเภทนี้เป็นสภาวะการตลาดที่มีการแข่งขันแบบสมบูรณ์

สำหรับการแข่งขันในธุรกิจติดตั้งเสาโทรคมนาคมขึ้นอยู่กับนโยบายการลงทุนและพัฒนาโครงข่ายสัญญาณของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นหลัก ซึ่งการลงทุนและพัฒนาโครงข่ายสัญญาณด้านโทรคมนาคมจะได้รับผลจากนโยบายของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละรายมอบหมายให้บริษัทในเครือดำเนินธุรกิจบริการติดตั้งและปรับปรุงระบบเสาโทรคมนาคมได้เฉพาะผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายนั้น แต่ปริมาณงานติดตั้งระบบเสาโทรคมนาคมที่เพิ่มขึ้น

รวมทั้งการส่งมอบงานที่รวดเร็วและตรงต่อเวลา ทำให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ถือว่าจ้างบริษัทภายนอกดำเนินงานดังกล่าว แทน ทั้งนี้ โอกาสในการได้รับงานของผู้ประกอบการในการออกแบบ จัดหาและรับเหมาติดตั้งระบบโทรคมนาคมจะขึ้นกับความสัมพันธ์ที่มีกับเจ้าของโครงข่าย ผู้รับเหมาที่ได้รับงานจากเจ้าของโครงข่าย ประสิทธิภาพและผลงานในอดีต ความสามารถในการบริการที่มีทั้งคุณภาพและส่งมอบงานตรงต่อเวลา รวมทั้งฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่งจะได้เปรียบในการแข่งขัน นอกจากนี้ การที่บริษัทมีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระ ทำให้บริษัทสามารถรับงานติดตั้งระบบเสาโทรคมนาคมให้กับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ครบทุกราย อย่างไรก็ตาม โดยปกติ ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้กำหนดราคาจ้างงานเอง ทำให้การทำการค้าของผู้รับเหมาขึ้นอยู่กับอำนาจการเจรจาต่อรองกับผู้จัดหาวัสดุและอุปกรณ์โทรคมนาคมเพื่อให้ได้รับต้นทุนราคาและเงื่อนไขการค้าที่ดี ดังนั้น ด้วยปัจจัย ทั้งในด้านประสิทธิภาพ ผลงาน ฐานะการเงินและอำนาจในการต่อรองกับผู้ว่าจ้างที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่จึงมีค่อนข้างน้อย ประกอบกับ ณ ปัจจุบัน โครงการพัฒนาในด้านโทรคมนาคมของภาครัฐและภาคเอกชน เป็นโครงการที่มีจำนวนมากและต้องการให้แล้วเสร็จในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้ภาพรวมของการแข่งขันในธุรกิจนี้ไม่มีการแข่งขันที่รุนแรงมากนัก

นอกจากนั้น เนื่องจากวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการติดตั้งในระบบไฟลามที่จำหน่ายภายในประเทศมีจำนวนน้อยราย ทำให้ผู้ให้บริการติดตั้งระบบไฟลามซึ่งต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตรายใหญ่ที่จำหน่ายภายในประเทศ ดังนั้น การแข่งขันในธุรกิจนี้จึงไม่รุนแรงมากนัก

การจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการ

1.การเป็นตัวแทนจัดจำหน่าย

ด้วยนโยบายการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการส่งมอบที่ตรงต่อเวลา ดังนั้น คุณภาพของผลิตภัณฑ์และความน่าเชื่อถือของผู้จัดส่งสินค้าจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาการสั่งซื้อของบริษัท โดยบริษัทได้รับเลือกเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องระบบงานไฟฟ้าจากผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล ซึ่งบริษัทได้จัดหาผลิตภัณฑ์ด้วยการสั่งซื้อสินค้าในประเทศผ่านผู้ผลิตภายในประเทศที่เป็นบริษัทไทยและบริษัทต่างประเทศที่ตั้งในประเทศไทย และการสั่งซื้อสินค้าชนิดพิเศษโดยการนำเข้าจากผู้ผลิตจากต่างประเทศ ซึ่งรายละเอียดของแหล่งการจัดหาผลิตภัณฑ์ของบริษัทสามารถแสดงได้เป็นดังนี้:

ตารางแสดงแหล่งที่มาของการจัดหาผลิตภัณฑ์ในธุรกิจตัวแทนจัดจำหน่ายของบริษัท

(หน่วย: ร้อยละ)

ยอดซื้อสินค้าสำเร็จรูป	2558	2559	2560	2561
● ในประเทศ	99.42	97.51	97.31	95.31
● ต่างประเทศ	0.58	2.49	2.69	4.69
รวมยอดซื้อสินค้าสำเร็จรูปทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00

ทั้งนี้ปัจจุบัน บริษัทได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้า และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามจากผู้ผลิตสินค้าชั้นนำ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปดังนี้

ผลิตภัณฑ์ตราสินค้า	ประเภทผลิตภัณฑ์	บริษัทคู่ค้า	อายุสัญญา	เงื่อนไขที่สำคัญ
phelps dodge*	สายไฟฟ้า	บริษัท เฟลป์ส ดอตส์ อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด	ไม่มีกำหนดระยะเวลา	- ไม่มีข้อกำหนด
3M***	วัสดุและ อุปกรณ์ไฟฟ้า	บริษัท 3M ประเทศไทย จำกัด	2 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 62	- ไม่มีข้อกำหนด
	วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ	บริษัท 3M ประเทศไทย จำกัด	1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 61	- ไม่มีข้อกำหนด
Bticino	อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	บริษัท บีทีซีโน (ประเทศไทย) จำกัด	1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561และสามารถต่ออายุได้ 1 ปีอย่างต่อเนื่อง โดยอัตโนมัติ เว้นแต่ได้มีการแจ้งล่วงหน้า 3 เดือน	- กำหนดให้บริษัทจำหน่ายสินค้าได้เฉพาะภายในประเทศไทย - บริษัทไม่สามารถนำสินค้าอื่นมาจำหน่ายแข่งกับสินค้าบีทีซีโน

ผลิตภัณฑ์ตราสินค้า	ประเภทผลิตภัณฑ์	บริษัทผู้ค้า	อายุสัญญา	เงื่อนไขที่สำคัญ
TTM	หม้อแปลงไฟฟ้า	บริษัท ไทยทราฟโฟแมนูแฟคเจอร์ จำกัด	3 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และสามารถต่ออายุได้ 3 ปี	☐ไม่มีข้อกำหนด
TGG	ท่อโพลีเอทิลีน	บริษัท ไทยกาวาโกลกรุป จำกัด	ไม่มีกำหนดระยะเวลา	☐ไม่มีข้อกำหนด
Arrow	ท่อเหล็กร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์เชื่อมต่อ	บริษัท เจ. เอส. วี ฮาร์ดแวร์ จำกัด (ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น บมจ. แอร์โร อินดิเคท)	สามารถต่ออายุได้ตามที่ได้ตกลงกันภายหลัง	☐ไม่มีข้อกำหนด
KILLARK	อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับพื้นที่อันตราย	Killark Electric Manufacturing Company	ไม่มีกำหนดระยะเวลาเว้นแต่ได้มีการแจ้งล่วงหน้า 1 เดือน	☐กำหนดให้บริษัทจำหน่ายสินค้าได้เฉพาะภายในประเทศไทย
Chalmit	อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับพื้นที่อันตราย	Hubbell Ltd.	ไม่มีกำหนดระยะเวลาเว้นแต่ได้มีการแจ้งล่วงหน้า	☐กำหนดให้บริษัทจำหน่ายสินค้าได้เฉพาะภายในประเทศไทย
BELDEN	สายนำสัญญาณ	บริษัท เบลเด็น เอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	1 ปี สิ้นสุด 31 มีนาคม 62	☐ไม่มีข้อกำหนด
COMMScope	สายนำสัญญาณ	CommScope Connectivity (Thailand) Limited.	ไม่มีกำหนดระยะเวลาเว้นแต่ได้มีการแจ้งล่วงหน้า	☐ไม่มีข้อกำหนด

หมายเหตุ : รายละเอียดโดยสรุปของผู้ผลิตภัณฑตราสินค้าหลักมีดังนี้

* phelps dodge ผลิตและจำหน่ายโดยบริษัท เฟลป์ส ดอดจ์ อินเทอร์เน็ตชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด ผลิตและจำหน่ายสายไฟฟ้าและเคเบิลเป็นหลักซึ่งใช้อย่างกว้างขวางในธุรกิจไฟฟ้า โทรคมนาคม อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ โดยมีโรงงานในประเทศไทย

*** 3M เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาและมีสำนักงานและโรงงานตั้งอยู่กว่า 65 ประเทศทั่วโลก ซึ่งดำเนินการผลิตและ จำหน่ายสินค้ากว่า 55,000 ชนิด โดยบริษัท 3เอ็ม ประเทศไทย จำกัด มีผลิตภัณฑ์จำหน่ายกว่า 5,000 ชนิดรวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามและผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าอื่น ๆ ของตราสินค้า 3M

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน บริษัทได้จำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้าซึ่งไม่ได้รับหนังสือแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากผู้ค้ารายอื่นนอกเหนือจากที่ได้กล่าวข้างต้น เนื่องจากลักษณะธุรกิจตัวแทนจัดจำหน่ายสินค้าดังกล่าวโดยปกติไม่จำเป็นต้องมีสัญญาผูกมัดระหว่างผู้ค้า เว้นแต่ผู้ค้าบางรายที่ต้องการเงื่อนไขพิเศษในการค้า เช่น การกำหนดพื้นที่การค้า หรือข้อกำหนดห้ามนำสินค้าคู่แข่งมาจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันบริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการค้าที่ได้ตกลงกับผู้ค้าทุกราย ส่งผลให้บริษัทได้รับความไว้วางใจและได้รับการต่อสัญญาการเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง

2.การให้บริการติดตั้ง

เนื่องด้วยงานออกแบบและติดตั้งระบบป้องกันไฟลามและระบบโทรคมนาคมเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิศวกรรม และความชำนาญเฉพาะด้าน บริษัทจึงได้มีการจัดหาทีมงานวิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์กว่า 10 ปี สำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคม และมีประสบการณ์กว่า 21 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งงานระบบไฟลาม ซึ่งขั้นตอนการให้บริการติดตั้งมีดังนี้

• ธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาโทรคมนาคม

ขั้นตอนการดำเนินงานติดตั้งเสาโทรคมนาคมเริ่มตั้งแต่บริษัทได้รับการว่าจ้างจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือจากผู้รับเหมาที่รับงานจากเจ้าของโครงข่าย ซึ่งลักษณะและคุณสมบัติของเสาโทรคมนาคมของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละรายจะมีความแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ของสถานที่ตั้งเป็นองค์ประกอบด้วยเช่นกัน โดยทีมงานวิศวกรของบริษัทจะดำเนินการศึกษาความต้องการของลูกค้า สำรวจพื้นที่โครงการ และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการก่อสร้างโครงการในพื้นที่ (Network Feasibility) หลังจากนั้น บริษัทจะดำเนินการออกแบบระบบ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการ รวมถึงให้บริการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพโครงการ เช่น เสาเข็ม คอนกรีต โครงเสาเหล็ก และอุปกรณ์สื่อสาร เป็นต้น

เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นบริษัทจะดำเนินการว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ก่อสร้าง วางเสาเข็ม ประกอบเสาโครงเหล็ก และติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร เป็นต้น โดยทีมงานวิศวกรของบริษัทจะทำหน้าที่ควบคุมงานการก่อสร้างหน้างานรวมทั้งการเชื่อมต่อสัญญาณ และทดสอบคุณภาพงานให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้าเพื่อให้สามารถส่งมอบงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีระยะเวลาการดำเนินโครงการเฉลี่ยต่อพื้นที่ก่อสร้างประมาณ 45 – 60 วัน นอกจากนี้ บริษัทยังได้ให้บริการหลังการขายโดยการรับประกันคุณภาพของงานเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นของลูกค้าในเรื่องคุณภาพงาน ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าในการใช้บริการจากบริษัทอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และการเสื่อมสภาพของโครงเหล็กตามอายุการใช้งาน บริษัทจึงมีโอกาสดำเนินการติดตั้งเสาโทรคมนาคมที่เพิ่มขึ้นและ/หรือทดแทนเสาโทรคมนาคมเดิมให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่มีนโยบายในการสั่งซื้อโครงเหล็กและอุปกรณ์ล่วงหน้า เนื่องจากลักษณะของแต่ละโครงการมีการกำหนดลักษณะและข้อกำหนดและ/หรือคุณสมบัติของสินค้าที่แตกต่างกันไป ดังนั้น บริษัทจะสั่งซื้อสินค้าเมื่อเริ่มดำเนินโครงการโดยอ้างอิงราคาของบริษัทได้ตกลงไว้กับบริษัทคู่ค้าก่อนการเข้าประมูลงานในแต่ละครั้ง

● ธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม

สำหรับขั้นตอนการดำเนินงานติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม บริษัทจะดำเนินการเข้าสำรวจพื้นที่ที่ลูกค้าต้องการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม พร้อมทั้งประเมินประเภทของวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามที่เหมาะสมเพื่อให้ลูกค้าพิจารณาอนุมัติ และภายหลังจากบริษัทได้รับความเห็นชอบจากลูกค้าแล้ว บริษัทจะดำเนินการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม โดยว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการ และมีทีมวิศวกรของบริษัทเป็นผู้ควบคุมดูแลทั้งในเรื่องคุณภาพในการใช้งานของระบบป้องกันไฟลามที่ติดตั้ง และการส่งมอบงานตรงตามกำหนดเวลา อย่างไรก็ตาม การออกแบบและติดตั้งจะคำนึงถึงความปลอดภัยและความสวยงามของพื้นที่ของอาคาร เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้า โดยระยะเวลาที่ใช้ในการติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมีระยะเวลาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นที่การติดตั้งและระยะเวลางานก่อสร้างอาคารที่บริษัทให้บริการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม

3. นโยบายวัตถุดิบและสินค้าคงคลัง

บริษัทมีนโยบายจัดเก็บสินค้าคงคลังสำหรับจำหน่ายประมาณ 30 - 45 วัน ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวได้คำนึงถึงความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าทั้งในด้านราคาลดลงและ/หรือราคาเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะราคาสายไฟฟ้าที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาทองแดง ต้นทุนในการจัดเก็บ ความเสี่ยงจากความล้าสมัยของสินค้า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ปริมาณและระยะเวลาการส่งสินค้าของผู้จำหน่าย ระยะเวลาในการจัดส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าตามกำหนดเวลา รวมทั้งความต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการบริหารสินค้าคงคลัง บริษัทได้มีการจัดสร้างคลังสินค้า 2 แห่ง โดย คลังสินค้าที่ 1 ตั้งอยู่ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และคลังสินค้าที่ 2 ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี การที่บริษัทสามารถสำรองสินค้าในคลังสินค้าของบริษัทเอง ทำให้บริษัทสามารถส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้าในทันที และให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับนโยบายจัดเก็บโครงเหล็กและอุปกรณ์ของโครงการโทรคมนาคม บริษัทไม่มีนโยบายจัดเก็บสินค้าดังกล่าวเนื่องจากลักษณะและข้อกำหนดที่แตกต่างกันของแต่ละโครงการ ดังนั้นบริษัทจะสั่งซื้อสินค้าเมื่อเริ่มดำเนินโครงการแทน

งานที่ยังไม่ส่งมอบ

- ไม่มี-

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในการทำธุรกิจของบริษัทไม่ว่าจะเป็นธุรกิจด้านตัวแทนจำหน่าย ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งบริษัทย่อยของบริษัท ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขณะที่ธุรกิจการให้บริการติดตั้งบริษัทได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดมาโดยตลอด ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทไม่เคยได้รับการตักเตือนหรือเสียค่าปรับในเรื่องดังกล่าว

ปัจจัยความเสี่ยง

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งความเสี่ยงออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ความเสี่ยงด้านธุรกิจบริษัท
2. ความเสี่ยงด้านการเงิน
3. ความเสี่ยงด้านอื่น ๆ

1. ความเสี่ยงด้านธุรกิจของบริษัท

ธุรกิจหลักของบริษัทสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ธุรกิจซื้อมาและจำหน่ายไปหรือการเป็นตัวแทนจำหน่าย และธุรกิจให้บริการ ออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งเสาโทรคมนาคม ระบบป้องกันไฟลามและอื่น ๆ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นความเสี่ยงใน 2 ธุรกิจข้างต้น ดังนี้

1.1 ธุรกิจซื้อมาและจำหน่ายไป

1.1.1 ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดง

รายได้จากการจำหน่ายสายไฟฟ้าคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 56,51 และ 55 ของรายได้รวมของบริษัทปี 2559 - 2561 โดยสายไฟฟ้ามีต้นทุนหลัก คือ ทองแดง ดังนั้นความผันผวนของราคาทองแดงจะมีผลกระทบต่อราคาซื้อและจำหน่ายสายไฟฟ้าของบริษัท และจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท ในกรณีที่บริษัทไม่สามารถปรับราคาจำหน่ายให้สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหรือบริหารสินค้าคงคลังให้มีปริมาณที่เหมาะสม

อย่างไรก็ดีบริษัทให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยบริษัทมีกลยุทธ์ในการบริหารราคาจำหน่ายสินค้าของบริษัทให้สอดคล้องกับต้นทุนสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปตามราคาทองแดง ซึ่งหากมีการบริหารจัดการที่ดี ความผันผวนดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท จึงได้วางแนวทางในการปฏิบัติเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดงในอนาคตดังนี้

1. การกำหนดให้มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาทองแดงเป็นประจำ เพื่อคาดการณ์แนวโน้มของราคาในการบริหารปริมาณสินค้าคงคลังของสายไฟฟ้าให้เป็นไปตามความเหมาะสม
เนื่องจากโดยทั่วไปเมื่อราคาทองแดงมีความผันผวน จะใช้ระยะเวลาหนึ่งประมาณ 6 - 7 เดือน (Lapse Time) ก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายและต้นทุนของสายไฟฟ้า
2. การทบทวนและติดตามปริมาณสินค้าคงคลังอย่างใกล้ชิด เพื่อการวางแผน ควบคุม ในการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง เพื่อลดผลกระทบต่อราคาต้นทุนสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง
3. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดส่งสินค้า โดยการมุ่งเน้นเรื่องการลดเวลาการจัดส่งสินค้า
4. การกำหนดนโยบายให้มีการส่งสินค้าโดยตรงไปยังลูกค้าสำหรับกรณีที่สินค้าที่ใช้ในงานโครงการ (Matching Order)
5. การบริหารจัดการราคาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยลักษณะการจำหน่ายสินค้าของบริษัทเป็นการซื้อมาจำหน่ายไปซึ่งการกำหนดราคาจะใช้วิธีบวกกำไรส่วนเพิ่ม (Cost Plus) ซึ่งหากราคาต้นทุนสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงบริษัทก็สามารถปรับกำไรส่วนที่บวกเพิ่มในราคาจำหน่ายให้มีความเหมาะสม เพื่อยังคงให้บริษัทสามารถจำหน่ายสินค้าหรือระบายสินค้าคงคลังให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น

ดังนั้น แม้ว่าราคาทองแดงเป็นสิ่งที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้ แต่มาตรการบริหารสินค้าคงคลังและการกำหนดกลยุทธ์การตั้งราคาของบริษัทจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสามารถช่วยลดผลกระทบจากการผันผวนของราคาทองแดงได้ในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงมีนโยบายจัดเก็บสินค้าคงคลังเป็นประมาณ 30 - 45 วัน โดยบริษัทมีระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย 30-45 วันซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับนโยบายที่กำหนด

1.1.2 ความเสี่ยงจากการพึ่งพาผู้ผลิตสินค้ารายใหญ่

ในปี 2559-2561 บริษัทได้จัดหาผลิตภัณฑ์สายไฟฟ้าประมาณร้อยละ 50,52 และ 54 ตามลำดับ ของมูลค่าการซื้อสินค้าสำเร็จรูป จากบริษัท เฟลป์ส ดอตคอม อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด (“เฟลป์ส ดอตคอม”) จากการที่ เฟลป์ส ดอตคอม ไม่มีนโยบายที่จะทำสัญญาระยะยาวกับตัวแทนจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์รายใด จึงทำให้บริษัทมีความเสี่ยงจากการพึ่งพาผู้ผลิตรายดังกล่าว หากผู้ผลิตรายดังกล่าวดำเนินการจำหน่ายสินค้าให้แก่ลูกค้าโดยตรง และ/หรือ เลิกจำหน่ายสินค้าให้แก่บริษัท และ/หรือ ไม่สามารถส่งมอบสินค้าให้แก่บริษัทได้ตามความต้องการใช้ของบริษัท และ/หรือ ปรับขึ้นราคาสินค้าโดยไม่แจ้งล่วงหน้า และบริษัท

ไม่สามารถจัดหาแหล่งอื่นได้ทันตามแผนการส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าได้ จากปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อยอดขายและความน่าเชื่อถือของบริษัท ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญได้

อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ประเมินว่าบริษัทจะได้รับผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวไม่มากนัก เนื่องจากผู้ผลิตสินค้ารายดังกล่าวไม่มีนโยบายจำหน่ายสินค้าโดยตรงด้วยตนเอง ประกอบกับตลอดเวลาที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ผลิตดังกล่าว โดยมีการจัดซื้อผลิตภัณฑ์สายไฟอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานตั้งแต่ปี 2542 รวมถึงมีประวัติการสั่งซื้อและชำระค่าสินค้าที่ติดมาโดยตลอด ทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากผู้ผลิตดังกล่าวในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์สายไฟมาโดยตลอด อีกทั้ง บริษัทยังเป็นตัวแทนจำหน่ายภายในประเทศรายใหญ่ที่สุดของเพลปส์ ดอตคอม นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีผู้ผลิตสายไฟภายในประเทศและผู้นำเข้าสายไฟรายอื่นจากต่างประเทศที่สามารถผลิตสินค้าทดแทนได้ และประสงค์ที่จะให้บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายหลัก ดังนั้นบริษัทจึงเชื่อว่า จะได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงนี้ไม่มากนัก

1.1.3 ความเสี่ยงจากการแข่งขันและคู่แข่งรายใหม่

เนื่องด้วยธุรกิจซื้อมาและจำหน่ายไปหรือการเป็นตัวแทนจำหน่าย เป็นธุรกิจที่ไม่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคหรือไม่มี ความซับซ้อนมากนัก จึงทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ไม่ยากนัก จากปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้ในอนาคต บริษัทอาจมีความเสี่ยงจากการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่และอาจมีการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทในอนาคตได้

อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจดังกล่าวยังต้องอาศัยประสบการณ์ในหลายๆด้าน เช่น การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ผลิตสินค้า การมีสินค้าที่หลากหลายทั้งประเภทและปริมาณเพื่อก่อให้เกิดความยืดหยุ่นและสามารถรองรับความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันทั่วทั้งที่มีความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า การสร้างกลยุทธ์การตลาดเพื่อขยายฐานลูกค้าให้มีจำนวนมากพอ รวมทั้งต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนที่สูงในการสำรองสินค้าเพื่อจำหน่าย ด้วยปัจจัยดังกล่าวจึงอาจส่งผลให้คู่แข่งรายใหม่เข้ามาในธุรกิจนี้ได้ไม่ยากนัก ทั้งนี้ที่ผ่านมามีบริษัทได้ใช้กลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ในการบริหารมาโดยตลอด โดยบริษัทมีสินค้าหลากหลายประเภท ครอบคลุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าทั้งหมดและยังมีบริการติดตั้งสำหรับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าบางชนิด ส่งผลให้บริษัทเป็นบริษัทที่เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าแบบครบวงจร (One-Stop Service) กล่าวคือ มีสินค้าเพื่อจำหน่ายที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่หลากหลายและครบถ้วนในทุกหมวดหมู่ ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกและง่ายในการสั่งซื้อและรับมอบสินค้า โดยบริษัทมีการจัดเก็บสินค้าไว้ในคลังสินค้า จำนวน 2 คลังสินค้า อีกทั้งขนาดของพื้นที่คลังสินค้าที่ใหญ่และทำเลที่ตั้งของคลังสินค้าแต่ละแห่งอยู่ใกล้กับที่ตั้งของลูกค้าและการคมนาคมสะดวก ทำให้บริษัทสามารถจัดเก็บสินค้าได้เพียงพอ และสามารถกระจายสินค้าให้แก่ลูกค้าได้อย่างทั่วถึงในเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้ผู้ประกอบการรายอื่นที่ทำธุรกิจซื้อมาและจำหน่ายไปเหมือนบริษัทส่วนใหญ่มีขนาดของเงินทุนและปริมาณจำหน่ายที่น้อยกว่าบริษัทค่อนข้างมาก บริษัทจึงมีข้อได้เปรียบในด้านปริมาณและประเภทสินค้าที่สั่งซื้อ ทั้งนี้ ปัจจัยที่กล่าวข้างต้นจะช่วยสร้างความเชื่อถือในเรื่องคุณภาพและบริการของบริษัทต่อลูกค้าอีกทางหนึ่ง

1.2 ธุรกิจการให้บริการ ออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งเสาโทรคมนาคม

1.2.1 ความเสี่ยงจากความไม่สม่ำเสมอของด้านรายได้จากการให้บริการงานในลักษณะโครงการ

ธุรกิจการให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมของบริษัทเป็นการให้บริการที่มีลักษณะเป็นงานโครงการระยะสั้น โดยไม่มีการทำสัญญาว่าจ้างทำงานเป็นระยะยาวต่อเนื่อง ดังนั้นบริษัทอาจมีรายได้จากการให้บริการออกแบบและติดตั้งที่ไม่มีความสม่ำเสมอหรือไม่มีความต่อเนื่องได้ในอนาคต บริษัทตระหนักถึงความเสี่ยงดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากบริษัทเป็นบริษัทที่มีความเป็นอิสระจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรคมนาคมหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุก ราย รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีประสบการณ์กับการทำงานกับทั้งผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และผู้รับเหมาหลักของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จึงทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกราย และเป็นผลให้บริษัทได้รับงานจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกรายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

นอกจากนี้บริษัทมีนโยบายในการขยายการประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบงานไฟฟ้า เช่น สายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ อุปกรณ์ส่องแสงสว่าง วัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้บริษัทมีรายได้ที่สม่ำเสมอจากการจำหน่ายสินค้าดังกล่าว และลดผลกระทบของความเสี่ยงในด้านความไม่สม่ำเสมอของรายได้ในส่วนของการบริการออกแบบ จัดหาและติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมในอนาคตได้ในระดับหนึ่ง

1.2.2 ความเสี่ยงจากการดำเนินโครงการล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดตามสัญญา

ในการดำเนินธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม ระบบงานโทรคมนาคมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการให้บริการในลักษณะโครงการ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ 3 เดือน ถึงประมาณ 1 ปี และบางกรณีมีการกำหนดค่าเสียหายจากความล่าช้าของงาน ดังนั้น หากการดำเนินโครงการมีความล่าช้าจากกำหนดการ อาจส่งผลให้บริษัทมีต้นทุนในการดำเนินโครงการสูงขึ้น รวมทั้งมีความเสี่ยงที่อาจจะถูกเรียกค่าเสียหายจากความล่าช้าของการส่งมอบงานได้

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากความล่าช้าในการส่งมอบงาน บริษัทมีนโยบายในการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าโดยจะประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น ผู้จัดหาวัตถุดิบ (Supplier) ผู้รับเหมาช่วง วิศวกรคุมงานของเจ้าของโครงการ ข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทยังได้มีการวางแผนประสานงาน ติดตาม และตรวจสอบการส่งมอบสินค้า หรือการก่อสร้างติดตั้งงานระบบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการจัดสรรทีมงานให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สามารถดูแล และตรวจสอบความคืบหน้าตลอดจนคุณภาพของงานอย่างใกล้ชิด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้บริษัทรับทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง และสามารถส่งมอบงานโครงการและ/หรือสินค้าได้ตรงตามคุณภาพที่ลูกค้าต้องการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ที่ผ่านมา บริษัทไม่เคยส่งมอบงานล่าช้าจนทำให้ต้องถูกเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ว่าจ้างแต่อย่างใด

1.2.3 ความเสี่ยงจากการพึ่งพิงวิศวกร

บริษัทดำเนินธุรกิจให้บริการออกแบบ จัดทำ และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ซึ่งในการรับงานและการดำเนินงานแต่ละโครงการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ต้องพึ่งพาบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทีมงานวิศวกรซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ตั้งแต่การออกแบบ ควบคุมงานและบริหารโครงการจนเสร็จสิ้น ซึ่งมีผลต่อการบริหารงานต้นทุนโครงการ ระยะเวลาดำเนินโครงการ และความครบถ้วนตามความต้องการของลูกค้า ดังนั้นหากบริษัทสูญเสียทีมวิศวกรเหล่านี้ไปอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการรับงานและการบริหารจัดการงานโครงการได้

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว บริษัทจึงมีนโยบายในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวดังนี้

- (1) กำหนดระบบเงินเดือน และค่าตอบแทนที่เหมาะสม
- (2) จัดให้มีสวัสดิการและมาตรการจูงใจพนักงานให้มีความผูกพันกับองค์กรในระยะยาว
- (3) จัดอบรมสัมมนาแก่พนักงานและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคนิค มุ่งสู่การเป็นมืออาชีพ
- (4) กระจายอำนาจการบริหารงานเพื่อลดการพึ่งพิงบุคลากรเป็นรายบุคคล

ด้วยนโยบายดังกล่าวจึงทำให้บริษัทมีวิศวกรหลัก ที่มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งยังคงทำงานร่วมกับบริษัท เป็นเวลามากกว่า 13 ปี อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลา 13 ปีที่ผ่านมา มีวิศวกรหลักลาออกเพียง 1 ท่านเท่านั้น จากวิศวกรทั้งหมดของบริษัทจำนวน 36 คน

2. ความเสี่ยงด้านการเงิน

2.1 ความเสี่ยงจากการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 บริษัทมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นจำนวน 1,869 ล้านบาท 1,838 ล้านบาท และ 1,620 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นประมาณร้อยละ 49 ร้อยละ 51 และร้อยละ 47 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ โดยแบ่งเป็นลูกหนี้การค้าก่อนหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 1,335 ล้านบาท 1,280 ล้านบาท และ 1,221 ล้านบาท ในปี 2559 ถึง 2561 ตามลำดับ และเป็นลูกหนี้อื่นจำนวน 598 ล้านบาท 618 ล้านบาท และ 465 ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับในช่วงระยะเวลาเดียวกัน โดยหากพิจารณาจากลูกหนี้การค้าจะพบว่า เป็นลูกหนี้การค้าจากธุรกิจตัวแทนจำหน่ายสินค้าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะโดยปกติของธุรกิจซื้อและจำหน่ายสินค้าหรือตัวแทนจำหน่าย สำหรับการให้เครดิตแก่ลูกค้า ซึ่งหากมูลค่าของการจำหน่ายหรือรายได้จากการขายเติบโตมากขึ้นก็จะส่งผลให้มูลค่าของลูกหนี้การค้าเติบโตตามไปด้วย นอกจากนี้ ด้วยจำนวนลูกหนี้การค้าเอกชนซึ่งเป็นลูกหนี้หลักของบริษัท ณ ปัจจุบันที่มีจำนวนมากถึงประมาณ 3,200 ราย และกระจายอยู่ทั่วประเทศ บริษัทจึงมีความเสี่ยง หากลูกหนี้การค้าของบริษัท ชำระค่าสินค้าล่าช้าและไม่ตรงตามกำหนดของเครดิตเทอม หรือ กลายเป็นหนี้สูญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่อง และส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของบริษัทได้

ดังนั้น การควบคุมคุณภาพของลูกหนี้การค้าอย่างสม่ำเสมอ การติดตามการชำระหนี้ และการเร่งรัดเก็บหนี้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของบริษัท บริษัทจึงมีนโยบายการจำหน่ายสินค้าและการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้าแต่ละรายที่รัดกุม โดยบริษัทพิจารณาลำดับขั้นการให้สินเชื่อ (credit rating) จากการวิเคราะห์ทางการเงินของลูกค้าย้อนหลังและวิเคราะห์ทั้งด้านการเงิน ความมั่นคง และการเติบโตด้านธุรกิจของลูกค้า และมีนโยบายทบทวนวงเงินการให้สินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ยบริษัทได้ให้ระยะเวลาชำระค่าสินค้าแก่ลูกค้าประมาณ 30 - 120 วัน ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 102 วัน 120 วัน และ 98 วัน ในปี 2559-2561 ตามลำดับ อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายติดตามคุณภาพของลูกหนี้การค้าอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาเครดิตเป็นประจำ นอกจากนี้ บริษัทยังมีนโยบายตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 50 และ ร้อยละ 100 เมื่อลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 6 และ 12 เดือน ตามลำดับ ซึ่งบริษัทได้ตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญรวมเป็นจำนวน 65 ล้านบาท จำนวน 61 ล้านบาท และ 67 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559-2561 ตามลำดับ ส่งผลให้คงเหลือเป็นลูกหนี้การค้าสุทธิจำนวนประมาณ

1,271 ล้านบาท 1,220 ล้านบาท และ 1,155 ล้านบาท ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการติดตามการชำระหนี้จากลูกหนี้การค้าสุทธิจำนวนประมาณ 1,155 ล้านบาท ณ สิ้นงวด ปี 2561 จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 จะพบว่าลูกหนี้การค้าดังกล่าวข้างต้นได้มีจำนวนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยมียอดคงเหลือจำนวนประมาณ 733 ล้านบาท

สำหรับลูกหนี้อื่นสุทธิหลังหักค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญของงานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ มีจำนวนประมาณ 598 ล้านบาท 618 ล้านบาท และ 465 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559-2561 ตามลำดับ ประกอบด้วยลูกหนี้อื่นที่เกิดจากมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บเงินซึ่งเป็นลูกหนี้ของงานติดตั้งระบบโทรคมนาคมเป็นหลัก ซึ่งมีจำนวนประมาณ 522 ล้านบาท 587 ล้านบาท และ 428 ล้านบาท สำหรับช่วงระยะเวลาเดียวกันตามลำดับ อนึ่ง ลูกหนี้ของงานติดตั้งระบบโทรคมนาคมจะเป็นผู้รับเหมาหลักของเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งมีฐานะทางการเงินและชื่อเสียงที่ดี มีประวัติการชำระหนี้ตรงตามความสำเร็จของงานและบางกรณีมีการชำระเงินค่างานล่วงหน้า ทำให้ที่ผ่านมา เมื่อบริษัทดำเนินงานแล้วเสร็จ บริษัทสามารถเรียกเก็บเงินได้มาโดยตลอด และไม่เคยมียอดค้างชำระหนี้สงสัยจะสูญและ/หรือหนี้สูญสำหรับลูกหนี้ของงานติดตั้งระบบโทรคมนาคม ดังนั้นผู้บริหารจึงคาดว่าจะมีความเสี่ยงน้อยมากที่จะไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ในส่วนงานดังกล่าว ทั้งนี้ มูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ได้เก็บ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวนประมาณ 428 ล้านบาท เป็นงานของ New Site ประมาณร้อยละ 81 โดย ณ วันที่ 31 มกราคม 2562 บริษัทมีมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังเรียกเก็บเงินไม่ได้เป็นจำนวน 235 ล้านบาท

นอกจากนั้น บริษัทยังมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว โดยจัดซื้อกรมธรรม์ประกันการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้การค้า ซึ่งบริษัทจะได้รับความคุ้มครองการรับประกันชำระหนี้ของลูกหนี้ของบริษัทด้วยทุนประกันจำนวน 3,000 ล้านบาท ในกรณีที่ลูกหนี้ของบริษัทไม่สามารถชำระหนี้การค้าให้กับบริษัทได้ บริษัทประกันตกลงจะรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายดังกล่าวให้แก่บริษัท ตามที่เกิดขึ้นจริงตามวงเงินที่บริษัทประกันกำหนดให้แก่ลูกค้าของบริษัทแต่ละรายโดยเป็นจำนวนรวมกัน ไม่เกิน 200 ล้านบาท ทั้งนี้ มูลค่าการรับประกันชำระหนี้ดังกล่าวมีความเพียงพอในการลดความเสี่ยงในส่วนนี้ เนื่องจากที่ผ่านมา บริษัทมีหนี้สูญและ/หรือหนี้ที่ต้องตั้งสำรองค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีจำนวนรวมเพียงประมาณ 67 ล้านบาท โดยบริษัทมีความเห็นว่า นโยบายจัดซื้อกรมธรรม์ดังกล่าวเป็นประโยชน์และช่วยลดความเสี่ยงจากการไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้าให้แก่บริษัท ซึ่งบริษัทจะพิจารณาการจัดซื้อกรมธรรม์ดังกล่าวตามความเหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.2 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายส่วนใหญ่ของบริษัทประกอบด้วยเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากสถาบันทางการเงินเป็นจำนวนรวมประมาณ 345 ล้านบาท และ 297 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินข้างต้นมีอัตราดอกเบี้ยที่ลอยตัวซึ่งอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ย THB FIX ดังนั้น หากอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้บริษัทมีภาระดอกเบี้ยที่สูงขึ้นตามแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม บริษัทมีนโยบายบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยการรักษาสัดส่วนของหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท เนื่องจากบริษัทได้รับวงเงินหลายประเภทจากสถาบันการเงินหลายแห่ง ซึ่งบริษัทสามารถเลือกใช้วงเงินและเทอมการชำระเงินที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น ๆ นอกจากนั้นการที่บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในครั้งนี้ บริษัทมีวัตถุประสงค์จะนำเงินทุนที่ได้รับจากการเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนใหม่ต่อประชาชนบางส่วนมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทในอนาคตได้ในระดับหนึ่ง

2.3 ความเสี่ยงด้านเงินทุนหมุนเวียน

ในการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ และการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อจำหน่าย ซึ่งสินค้าจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ส่วนงานการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในช่วงขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดเตรียมงานในโครงการติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ว่าจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีบริษัทได้ใช้แหล่งเงินกู้ระยะสั้นจากสถาบันการเงิน ซึ่งได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน และวงเงินขายลดลูกหนี้การค้า (Factoring) เป็นต้น เป็นเงินทุนหมุนเวียนหลัก เพื่อดำเนินธุรกิจทั้งสองส่วนดังกล่าว ส่งผลให้มียอดอัตราส่วนสภาพคล่องประมาณ 1.56 เท่า และ 1.45 เท่า ในปี 2560 และ ปี 2561 ตามลำดับ และมีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วประมาณ 1.09 เท่า สำหรับช่วงระยะเวลาเดียวกัน

3. ความเสี่ยงอื่น ๆ

-ไม่มี-

ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

รายการ	มูลค่าทางบัญชีสุทธิ (ล้านบาท)		ลักษณะ กรรมสิทธิ์	ภาระผูกพัน
	31ธ.ค.60	31ธ.ค.61		
1. ที่ดิน ประกอบด้วย - โฉนดที่ดินเลขที่ 93838 เนื้อที่ 12-0-49 ไร่ ตั้งอยู่ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี - โฉนดที่ดินเลขที่ 14343 เนื้อที่ 25 ตารางวา ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี - โฉนดที่ดินเลขที่ 14481 เนื้อที่ 25 ตารางวา ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี - โฉนดเลขที่ 2404 เนื้อที่ 13-2-74 ไร่ ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด(ตลาดขวัญ) จังหวัดนนทบุรี(ได้มาเมื่อวันที่ 4 ก.พ.2556) ได้มีการแบ่งแยกโฉนดออกเป็น 2 แปลง เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 2561 - เลขที่ 88429 เนื้อที่ 5-0-39 - เลขที่ 88430 เนื้อที่ 8-2-16 - โฉนดที่ดิน เลขที่ 16288 เนื้อที่ 1 งาน 4 ตารางวา ตั้งอยู่ ตำบลลาดพร้าว อำเภอลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร - โฉนดที่ดิน เลขที่ 16289 เนื้อที่ 1 งาน 4 ตารางวา ตั้งอยู่ ตำบลลาดพร้าว อำเภอลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร - โฉนดที่ดิน เลขที่ 16290 เนื้อที่ - งาน 60 ตารางวา ตั้งอยู่ ตำบลลาดพร้าว อำเภอลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร	171.12	171.12	บริษัทเป็นเจ้าของ	ติดภาระจำนอง
	จำหน่าย			

รายการ	มูลค่าทางบัญชีสุทธิ (ล้านบาท)		ลักษณะ กรรมสิทธิ์	ภาระผูกพัน
	31ธ.ค.60	31ธ.ค.61		
2. อาคาร ประกอบด้วย - อาคารสำนักงาน 2 ชั้นและอาคารโกดังชั้นเดียว พื้นที่ใช้สอยรวมประมาณ 4,500 ตารางเมตร ตั้งอยู่ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี - ทาวน์เฮ้าส์ 3 ชั้น เลขที่ 53/343 จำนวน 1 หลัง ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี - ทาวน์เฮ้าส์ 3 ชั้น เลขที่ 53/430 จำนวน 1 หลัง ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี - อาคารสำนักงานแห่งใหม่ 329 หมู่ 3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120 -ปี 2558	182.83	171.79	บริษัทและบริษัท ย่อยเป็น เจ้าของ	ติดภาระจำนอง
3. เครื่องตกแต่งอาคาร	5.68	4.85	บริษัทและบริษัท ย่อยเป็น เจ้าของ	ไม่มี
4. เครื่องมือและอุปกรณ์	4.07	2.07	บริษัทและบริษัท ย่อยเป็น เจ้าของ	ไม่มี
5. อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	11.38	7.75	บริษัทและบริษัท ย่อยเป็น เจ้าของ	ไม่มี
6. ยานพาหนะ	20.13	17.91	บริษัทเป็น เจ้าของ/ผู้เช่า ซื้อ/ผู้เช่าทาง การเงิน	ภายใต้สัญญาเช่าซื้อ และ สัญญาเช่าทาง การเงิน
7. อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา	14.14	10.81	บริษัทเป็นเจ้าของ	ไม่มี
8. ทรัพย์สินระหว่างการโอนเป็นสินทรัพย์	-	0.38	บริษัทเป็นเจ้าของ	-ไม่มี
รวม	409.35	386.68		

หมายเหตุ: 1. ในปี 2560 และ ปี 2561 บริษัทได้จำนองที่ดิน และอาคาร ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท ภายใต้วงเงินจำนองรวมประมาณ 198 ล้านบาท ไว้กับสถาบันการเงิน

2. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งได้ตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว แต่ยังใช้งานอยู่ โดยมูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 51 ล้านบาท และ 54 ล้านบาท ตามลำดับ

3. สินทรัพย์บางส่วนเป็นสินทรัพย์ ภายใต้สัญญาเช่าทางการเงินและสัญญาเช่าซื้อที่บริษัทเป็นผู้เช่าทางการเงินและผู้เช่าซื้อ โดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เป็นจำนวนเงินประมาณ 22 ล้านบาท และ 21 ล้านบาท ตามลำดับ

4. อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา คือ อุปกรณ์ประเภทคอมพิวเตอร์และหลอดไฟประหยัดพลังงานตามโครงการ Smart Way ของสถาบันวิศวกรรมพลังงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งได้ร่วมกันกำหนดนโยบายเกี่ยวกับมาตรการประหยัดพลังงานไฟสาธารณะ โดยมอบหมายให้บริษัทเป็นผู้ลงทุนในการติดตั้งคอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพในการประหยัดพลังงาน และบำรุงรักษาเป็นระยะเวลา 10 ปี ซึ่งบริษัทจะได้รับผลตอบแทนสำหรับพลังงานไฟฟ้าที่ประหยัดได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้ :-

รายการ	มูลค่าทางบัญชีสุทธิ (ล้านบาท)		ลักษณะกรรมสิทธิ์	ภาระผูกพัน
	31ธ.ค.60	31ธ.ค.61		
1. โฉนดที่ดิน 63680 เนื้อที่ 1 งาน 0.1 ตารางวา ตั้งอยู่ อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร	-		บริษัทย่อยเป็นเจ้าของ	-
2. โฉนดที่ดิน 16288-90 เนื้อที่ 1 งาน 4 ตารางวา 1 งาน 4 ตารางวา และ 60 ตารางวา ตั้งอยู่ ตำบลลาดหญ้า อำเภอลาดพั่ว กรุงเทพมหานคร	2.68	2.68	บริษัทย่อยเป็นเจ้าของ	

รายละเอียดของสัญญาที่สำคัญ

1) สัญญาเช่าคลังสินค้า

สัญญาเช่าที่เก็บสินค้าที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

คู่สัญญา	:	นางพิมลพร เดชกำแหง (ในฐานะ “ผู้ให้เช่า”) ซึ่งไม่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัท
	:	บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (ในฐานะ “ผู้เช่า”)
วันที่ในสัญญา	:	วันที่ 1 มกราคม 2562
ทรัพย์สินที่เช่า	:	ที่ดินว่างเปล่า โฉนดเลขที่ 22687, 22695, 22696 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เนื้อที่รวมประมาณ 600 ตารางวา เพื่อใช้เป็นที่เก็บสินค้า
อัตราค่าเช่า	:	35,000 บาทต่อเดือน
ระยะเวลาของสัญญา	:	3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2564
เงื่อนไขของสัญญา :		ผู้ให้เช่าตกลงยินยอมให้ผู้เช่าต่อสัญญาเช่าออกไปอีก 3 ปี นับแต่สัญญาเช่าฉบับนี้สิ้นสุด

นโยบายการลงทุนของบริษัทในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย

1. ปัจจุบัน บริษัทได้ลงทุนในบริษัทย่อยจำนวน 2 บริษัท

- 1.1) บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 99 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานขายอุปกรณ์ไฟฟ้า และงานติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าของหน่วยงานราชการและ โครงการต่าง ๆ เป็นหลัก
- 1.2) บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 70 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด ประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาสัญญาณและอุปกรณ์โทรคมนาคมให้บริการบำรุงรักษาเครือข่ายระบบโทรคมนาคมแบบ Turnkey

2. ปัจจุบัน บริษัทได้ลงทุนในบริษัทร่วมจำนวน 2 บริษัท

- 2.1) บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 38 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว ซึ่งเป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานน้ำ

2.2) Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) ในสัดส่วนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน ซึ่งเป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายประเทศเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จังหวัดฟูเยี่ยน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน 2 โครงการ ขนาดกำลังการผลิตติดตั้งรวม 99.216 เมกะวัตต์

อย่างไรก็ตาม ในอนาคตหากบริษัทมีความจำเป็นต้องพิจารณาลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม บริษัทจะมุ่งเน้นลงทุนในธุรกิจที่เกื้อหนุน และเอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกิจของบริษัท โดยจะพิจารณาผลตอบแทนและผลประโยชน์อื่นที่บริษัทคาดว่าจะได้รับจากการลงทุนเป็นสำคัญเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจของกลุ่มบริษัท โดยบริษัทจะพิจารณาสัดส่วนการลงทุนตามความเหมาะสมและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุน เพื่อประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ บริษัทจะควบคุมดูแลด้วยการส่งกรรมการ และ/หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายของบริษัทเข้าไปเป็นตัวแทนตามสัดส่วนการถือหุ้น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งมีสิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท

ข้อพิพาททางกฎหมาย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีข้อพิพาททางกฎหมายที่อาจมีผลกระทบด้านลบต่อสินทรัพย์ของบริษัทที่มีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 5 ของส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลในแต่ละปีในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะของบริษัท และหลังหักเงินสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทกำหนด ทั้งนี้การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่น ๆ ในอนาคต ตามที่คณะกรรมการบริษัท และ/หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทเห็นสมควร

บริษัท ซี.เอส.เอส เอนเนอร์ยี จำกัด และบริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด (“บริษัทย่อย”) มีนโยบายจ่ายเงินปันผลในแต่ละปีในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะของบริษัทย่อย และหลังหักเงินสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทย่อยกำหนด ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่น ๆ ในอนาคต ตามที่คณะกรรมการของบริษัทย่อย และ/หรือผู้ถือหุ้น

ทั้งนี้ ในระหว่างปี 2559 ถึงปี 2561 บริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผล ดังนี้

ปี	งบการเงินเฉพาะ		
	2559	2560	2561
กำไรสุทธิต่อหุ้น (บาท)	0.17	0.22	0.15
เงินปันผลต่อหุ้น (บาท)	0.16	0.18	0.12
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ (%)	96%	83%	82%

หมายเหตุ : ปี 2561 บริษัทจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลดำเนินงานในงวด 6 เดือนแรกของปี 2561 เป็นเงินสดในอัตราหุ้นละ 0.06 บาท และในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2562 คณะกรรมการมีมติเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2561อนุมัติการจ่ายปันผลงวด 6 เดือนหลังปี 2561 โดยจ่ายเป็นเงินสดในอัตราหุ้นละ 0.06 บาท รวมเป็นการจ่ายปันผลปี 2561 ในอัตราหุ้นละ 0.12 บาท อย่างไรก็ตามการจ่ายปันผลดังกล่าวจะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันที่ 26 เมษายน 2562

ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น

จำนวนทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีทุนจดทะเบียนจำนวน 588,036,884.50 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50 บาท โดยมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วจำนวน 587,869,544.50 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50 บาท

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ณ วันปิดสมุดทะเบียนล่าสุด วันที่ 12 มีนาคม 2562

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	จำนวนหุ้น	คิดเป็น (%)
1. ครอบครัว กังสวิวัฒน์			
1.1	นาย สมพงษ์ กังสวิวัฒน์	208,148,836	17.70
1.2	นาง วันดี กังสวิวัฒน์	2,644,578	0.22
1.3	นาง สุนันทา กังสวิวัฒน์	1,794,300	0.15
1.4	นาย สุกิจ กังสวิวัฒน์	98	0.00
รวมครอบครัว กังสวิวัฒน์		212,587,812	18.08
2. ครอบครัว เมฆมณี			
2.1	นาย กิตติรัตน์ เมฆมณี	30,058,756	2.56
2.2	นาง อรณี เมฆมณี	10,000,000	0.85
2.3	นาย อนุรักษ์ เมฆมณี	10,000,000	0.85
2.4	นาง วารีย์ เมฆมณี	10,000,000	0.85
รวมครอบครัว เมฆมณี		60,058,756	5.11
3	นาย โอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	58,339,711	4.96
4	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	34,317,874	2.92
5. ครอบครัว เสวตวรรณรัตน์			
5.1	น.ส. ภณิดา เสวตวรรณรัตน์	3,341,688	0.28
5.2	นาง เกษร เสวตวรรณรัตน์	22,349,496	1.90
รวมครอบครัว เสวตวรรณรัตน์		25,691,184	2.19
6	นาย ปรีชา อรุณยิ่งมงคล	22,362,240	1.90
7	นาย สกกล สันทรวี	21,472,028	1.83
8	นาง พชรพรรณ อรุณยิ่งมงคล	20,076,880	1.71
9	นาย มนตรี กังสวิวัฒน์	18,720,401	1.59
10	นาย สันทัฏฐ์ จินดาสงวน	8,920,331	0.76
รวม 10 อันดับแรก		482,547,217	41.04
ผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ		693,191,872	58.96
รวมทั้งสิ้น		1,175,739,089	100.00

ข้อจำกัดการถือหุ้นของชาวต่างชาติ

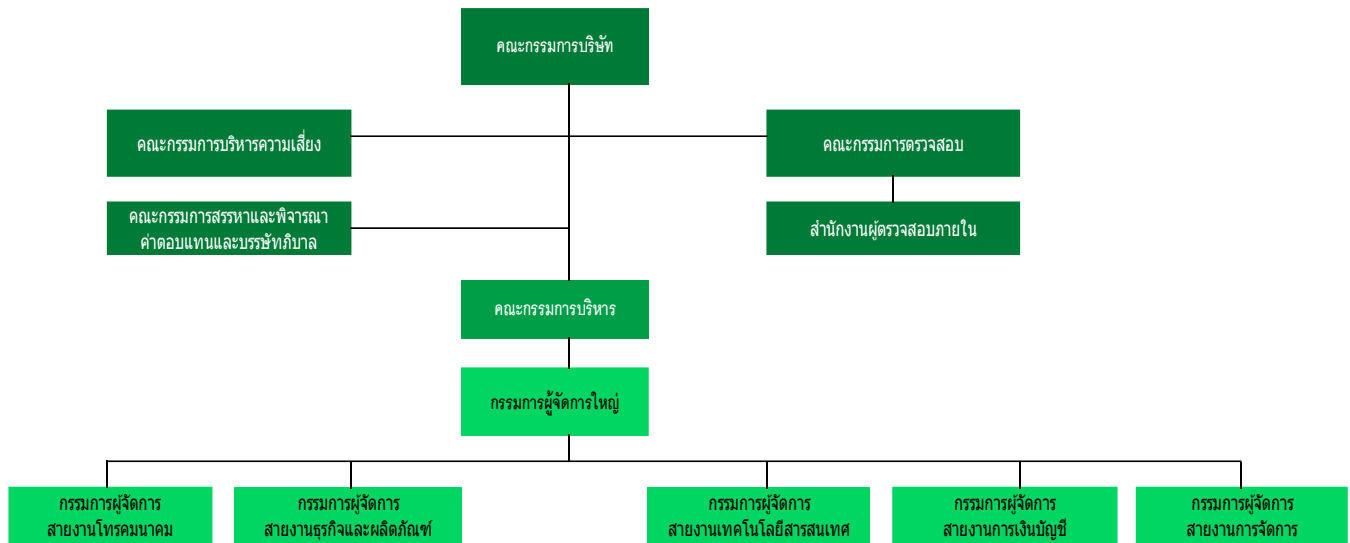
ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติสามารถถือครองหุ้นของบริษัท รวมกันได้ไม่เกินร้อยละ 49% ของจำนวนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว ซึ่ง ณ วันที่ 12 มีนาคม 2562 มีชาวต่างชาติถือครองหุ้นของบริษัทจำนวน ร้อยละ 0.88 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

การออกหลักทรัพย์อื่น

-ไม่มี-

โครงสร้างการจัดการ

โครงสร้างบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หมายเหตุ : หน่วยงานตรวจสอบภายในทำงานขึ้นตรงกับคณะกรรมการตรวจสอบ โดยคณะกรรมการมอบหมายให้คุณภณิดา เศวตวรรณรัตน์ เป็นตัวแทนของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับบริษัทผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระที่บริษัทได้ทำสัญญาว่าจ้าง และรายงานผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบเพื่อนำเสนอแก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระ

โครงสร้างการบริหารงานของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยคณะกรรมการและผู้บริหาร ส่วนของคณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการอิสระ กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และกรรมการที่เป็นผู้บริหาร โดยมีคณะกรรมการอิสระเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีคณะกรรมการชุดย่อย 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา พิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และยังได้มีการกำหนดให้ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการตรวจสอบ และประธานกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน รวมทั้งกรรมการตรวจสอบทุกท่านใน คณะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระ

โครงสร้างคณะกรรมการ และองค์ประกอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัท จัดให้มีกรรมการที่เหมาะสมกับขนาดกิจการ โดยปัจจุบันมีกรรมการทั้งหมด 10 ท่าน ซึ่งเป็นการที่เป็นผู้บริหารจำนวน 5 ท่าน และกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารจำนวน 5 ท่าน (ในจำนวนนี้เป็นกรรมการอิสระทั้ง 5 ท่าน) โดยคณะกรรมการอิสระประกอบด้วย

1. พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล	ภักดินฤณาด
2. รศ.ดร.ปิติพัฒน์	ฉัตรอัศรพัฒน์
3. นายฉัฐภูมิ	ชันติวิริยะ
4. รศ.ประภาส	ไพโรสุวรรณา
5. ดร.วุฒิชัย	ดวงรัตน์

กรรมการอิสระ

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระ 5 ท่าน เป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด โดยบริษัทตระหนัก และให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี จึงได้มีการกำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทต้องมีบุคคลคนเดียวกับผู้ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ เพื่อการแบ่งแยกหน้าที่และการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย อย่างไรก็ตามกรรมการบริษัทยังได้กำหนดนิยามและคุณสมบัติของกรรมการอิสระให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ดังนี้

1. ถือหุ้นไม่เกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ให้รวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ด้วย
2. ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการหรือที่ปรึกษาของส่วนราชการ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท
3. ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย
4. ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุม ของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการทางการเงินที่กระทำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการ การเช่าหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค่าประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติกรรมอื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัท หรือคู่สัญญามีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละสามของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไปแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการ

ที่เกี่ยวข้องกัน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน โดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าวให้นับรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่างหนึ่งปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

5. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทสังกัดอยู่ด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ
6. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใด ๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่าสองล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า สองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ
7. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
8. ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่ส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย
9. ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท

ข้อบังคับของบริษัทระบุไว้ว่า คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดนั้นจะต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ทั้งนี้ในการดำเนินกิจการนั้น กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัททั้งนี้คณะกรรมการบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วย

คณะกรรมการบริษัท มีจำนวน 10 ท่าน

รายชื่อ			ตำแหน่ง
1	พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล	ภักดินฤนาถ	ประธานกรรมการบริษัทและกรรมการอิสระ
2	รศ.ดร.ปิติพัฒน์	ฉัตรอัครพัฒน์ ***	กรรมการอิสระ
3	นายฉัฐภูมิ	ขันติวิริยะ	กรรมการอิสระ
4	รศ.ประภาส	ไพโรสุวรรณา *	กรรมการอิสระ
5	ดร.วุฒิชัย	ดวงรัตน์ ***	กรรมการอิสระ
6	นายสมพงษ์	กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่
7	นายโอภาส	ดิยวัฒนาโรจน์ ***	กรรมการ
8	นายกิตติรัตน์	เมฆมณี	กรรมการ
9	นางสาวภณิดา	เศวตวรรณรัตน์ ***	กรรมการ
10	นางสาวนงนุช	เดมิศรีสุข ***	กรรมการ

หมายเหตุ

* รศ.ประภาส ไพโรสุวรรณา เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ

** โดยมีนางสาวนงนุช เดมิศรีสุข เป็นเลขานุการบริษัท

*** รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์, ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์, นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์ และ นางสาวภณิดา เศวตวรรณรัตน์ ครบวาระการดำรงตำแหน่งในปี 2562 อย่างไรก็ตามจะมีการพิจารณาการแต่งตั้งกรรมการทดแทนกรรมการที่ออกตามวาระในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรองบริษัท

กรรมการซึ่งลงลายมือชื่อผูกพันบริษัท คือ นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์ นายโอภาส ตียวัฒนาโรจน์ นายกิตติรัตน์ เมฆมณี นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์ และนางสาวนงนุช เตมีศรีสุข กรรมการสองในห้าคนนี้ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

ขอบเขตอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

1. จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายใน 4 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท
2. จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย 3 เดือน ต่อ 1 ครั้ง โดยกรรมการทุกคนมีหน้าที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท และอาจมีการประชุมเพิ่มเติมในกรณีที่มีความจำเป็น
3. จัดทำรายงานคณะกรรมการประจำปี และรับผิดชอบต่อการจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว เพื่อแสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติ
4. มีอำนาจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัทตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยสม่ำเสมอ
5. กำหนดเป้าหมาย แนวทาง นโยบาย แผนงานและงบประมาณของบริษัท ควบคุมกำกับดูแลการบริหารและการจัดการของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสุดให้แก่บริษัทและกำไรสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น
6. มีอำนาจแต่งตั้ง มอบหมาย หรือแนะนำให้อนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ที่คณะกรรมการบริษัทเห็นสมควร
7. มีอำนาจตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติ นโยบาย แนวทาง และแผนการดำเนินงานสำหรับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของบริษัท ตามที่ได้รับเสนอจากคณะอนุกรรมการ และ/หรือฝ่ายบริหาร
8. มีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ อาทิเช่นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันและการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่สำคัญตามกฎหมายเกณฑ์ของคณะกรรมการตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท เป็นต้น
9. มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และดำเนินงานโดยรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีมาตรฐาน และโปร่งใส
10. พิจารณาโครงสร้างการบริหารงาน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนติดตามการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการและ/หรือฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
11. กรรมการจะต้องไม่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชน หรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่น เว้นแต่จะได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง
12. กรรมการต้องแจ้งให้บริษัททราบโดยไม่ชักช้า หากมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในสัญญาที่บริษัททำขึ้นหรือถือหุ้นหรือหุ้นกู้เพิ่มขึ้นหรือลดลงในบริษัทหรือบริษัทในเครือ
13. ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยสม่ำเสมอ และดำเนินงานโดยรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีมาตรฐาน และโปร่งใส
14. ดำเนินการให้บริษัทมีมาตรการการตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการความเสี่ยง และความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน โดยจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้ติดตามและดำเนินการร่วมและประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายในจากภายนอก
15. มีอำนาจพิจารณาและอนุมัติเรื่องใด ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับบริษัท หรือที่เห็นว่าเหมาะสมและเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท

16. เรื่องดังต่อไปนี้ คณะกรรมการบริษัทจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น คือ
- ก) เรื่องใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับมติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น และ
  - ข) เรื่องใด ๆ ที่กรรมการมีส่วนได้เสีย และอยู่ในข่ายที่กฎหมายหรือประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระบุให้ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
17. การตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ คณะกรรมการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
- ก) การขายหรือโอนกิจการของบริษัททั้งหมด หรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่บุคคลอื่น
  - ข) การซื้อหรือรับโอนกิจการของบริษัทอื่นมาเป็นของบริษัท
  - ค) การทำ แก๊ซ หรือเลิกสัญญา เกี่ยวกับการให้เข้ากิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญการมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าจัดการธุรกิจของบริษัท หรือการรวมกิจการกับบุคคลอื่น โดยมีวัตถุประสงค์จะแบ่งกำไรขาดทุนกัน
  - ง) การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับบริษัท
  - จ) การเพิ่มทุน การลดทุน หรือการออกหุ้นกู้ของบริษัท
  - ฉ) การควบกิจการ หรือเลิกบริษัท
  - ช) การอื่นใดที่กำหนดไว้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ/หรือ ประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงดังกล่าวข้างต้น
18. รายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง และรายงานการถือครองหลักทรัพย์ทั้งของตนเอง คู่สมรส และของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะที่อยู่ในบริษัทและบริษัทในเครือให้บริษัททราบโดยไม่ชักช้า
19. กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 บริษัท
- ทั้งนี้ เรื่องใดที่กรรมการ และ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการ มีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

การแต่งตั้งและพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัท

1. ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมดถ้าจำนวนกรรมการแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงส่วนหนึ่งในสามกรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นออกจากตำแหน่งก่อน กรรมการที่ออกตามวาระนั้นอาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้
2. ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้ง บริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เข้ามาตำแหน่งแทนกรรมการที่ต้องออกตามวาระ โดยคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนจะรวบรวมรายชื่อดังกล่าวเพื่อพิจารณาคุณสมบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและคัดเลือกรายชื่อที่เหมาะสม เพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติต่อไป
3. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้
  - 3.1 ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ โดยหุ้นหนึ่งเท่ากับหนึ่งเสียง
  - 3.2 ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งบุคคลหลายคนเป็นกรรมการจะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดก็ได้
  - 3.3 บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่พึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมา มีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมี หรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด

4. นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งก็ต่อเมื่อ
  - ตาย
  - ลาออก
  - ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
  - ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ออกตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
  - ศาลมีคำสั่งให้ออก
5. ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกเหนือจากถึงคราวออกตามวาระ คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนจะดำเนินการเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และ พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เข้าเป็นกรรมการแทนในการประชุมคณะกรรมการคราวถัดไป เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยบุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการดังกล่าวแทนจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน โดยมติดังกล่าวของคณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่

การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 3 วาระติดต่อกัน (นับตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นไป) เว้นแต่กรรมการคนใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนานกว่านั้น คณะกรรมการจะพิจารณาความเป็นอิสระและประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการรายดังกล่าว และชี้แจงเหตุผลพร้อมผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น

การดำรงตำแหน่งของกรรมการในบริษัทอื่น

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายในการดำรงตำแหน่งของกรรมการในบริษัทอื่น โดยกรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 บริษัท

อำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการบริษัท

1. มีหน้าที่ในฐานะผู้นำของคณะกรรมการในการดูแลการดำเนินงานของบริษัท ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่กำหนดไว้
2. เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการและประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท และควบคุมให้การประชุมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตาม พรบ.บริษัทมหาชนจำกัด และ พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. เป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดในกรณีที่ที่ประชุมคณะกรรมการและที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีการลงคะแนนเสียงและมีคะแนนเสียงเท่ากัน

การประชุมคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้มีการกำหนดตารางการประชุมคณะกรรมการบริษัทไว้อย่างเป็นทางการล่วงหน้าตลอดทั้งปีซึ่งกำหนดการประชุมไตรมาสละ 1 ครั้ง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของบริษัท ซึ่งในปี 2561 ได้มีการกำหนดตารางการประชุมกรรมการประจำปี 2562 เป็นการล่วงหน้า (ตารางการประชุมนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้) โดยไม่รวมเป็นการประชุมในวาระพิเศษ ดังนี้

ครั้งที่	การประชุม คณะกรรมการ บริษัท	การประชุม คณะกรรมการ ตรวจสอบ	การประชุม คณะกรรมการสรรหา พิจารณาคำตอบแทน และบรรษัทภิบาล	การประชุม คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง	การประชุม ยุทธศาสตร์
1	วันที่ 25 ก.พ. 2562	วันที่ 25 ก.พ. 2562	วันที่ 25 ก.พ. 2562	วันที่ 10 พ.ค. 2562	วันที่ 5 ก.พ. 2562
2	วันที่ 10 พ.ค. 2562	วันที่ 10 พ.ค. 2562			วันที่ 2 เม.ย. 2562
3	วันที่ 9 ส.ค. 2562	วันที่ 9 ส.ค. 2562			วันที่ 4 มิ.ย. 2562
4	วันที่ 8 พ.ย. 2562	วันที่ 8 พ.ย. 2562			วันที่ 2 ก.ค. 2562
5					วันที่ 3 ก.ย. 2562
6					วันที่ 1 ต.ค. 2562
7					วันที่ 3 ธ.ค. 2562

ในการประชุมแต่ละครั้ง เลขานุการบริษัทจะดำเนินการส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมวาระการประชุม รวมทั้งเอกสารประกอบการประชุมให้แก่กรรมการทุกท่านล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันก่อนการประชุม เพื่อให้กรรมการมีเวลาเพียงพอในการศึกษาข้อมูลก่อนการประชุม ทั้งนี้กรรมการทุกท่านสามารถเสนอเรื่องเข้าสู่การประชุมได้โดยแจ้งต่อฝ่ายเลขานุการและส่วนผู้ถือหุ้นเพื่อดำเนินการในการประชุม ประธานและกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดวาระการประชุมและพิจารณาเรื่องเข้าวาระการประชุม คณะกรรมการบริษัทร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละท่านเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อเข้ารับพิจารณาเป็นวาระการประชุมได้

ประธานกรรมการจะทำหน้าที่เป็นผู้นำและควบคุมการประชุมให้เป็นไปอย่างราบรื่นสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และมีประธานที่ประชุมเป็นผู้ประมวลความเห็นและข้อสรุปที่ได้จากการประชุม ทั้งนี้ในการลงมติในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียง กรรมการที่มีส่วนได้เสียจะไม่เข้าร่วมประชุมและ/หรือไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ๆ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมจะออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด

นอกจากนี้รายงานการประชุมจะถูกจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรภายหลังการประชุมเสร็จ โดยมีข้อมูลครบถ้วน และจัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้ว เพื่อให้กรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ในการประชุมแต่ละครั้งควรมีกรรมการเข้าร่วมในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และการลงมติต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่เข้าร่วมประชุม โดยกรรมการบริษัทควรเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนประชุมทั้งหมดในแต่ละปี ทั้งนี้ในปี 2561 กรรมการบริษัทเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนประชุมทั้งหมด

ในปี 2561 คณะกรรมการบริษัทมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 4 ครั้ง เป็นตามวาระปกติจำนวน 4 ครั้ง เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน

รายละเอียดการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละท่าน สรุปได้ดังนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง		การเข้าร่วมประชุม / การประชุม ทั้งหมด (ครั้ง)				หมายเหตุ
			วาระ ปกติ	วาระ พิเศษ	รวม	ประชุม ผู้ถือหุ้น	
1 พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล	ภักดีสินธุนาถ	ประธานกรรมการ บริษัท/กรรมการอิสระ	4/4	-	4/4	1/1	
2 รศ.ดร.ปิติพัฒน์	ฉัตรอัศรพัฒน์	กรรมการอิสระ	4/4	-	4/4	1/1	
3 นายฉัฐภูมิ	ขันติวิริยะ	กรรมการอิสระ	4/4	-	4/4	1/1	
4 รศ.ประภาฯ	ไพโรสุวรรณา	กรรมการอิสระ	2/4	-	2/4	1/1	
5 ดร.วุฒิชัย	ดวงรัตน์	กรรมการอิสระ	4/4	-	4/4	1/1	
6 นายสมพงษ์	กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่	4/4	-	4/4	1/1	
7 นายโอภาส	ดิยวิวัฒนาโรจน์	กรรมการ	4/4	-	4/4	1/1	
8 นายกิตติรัตน์	เมฆมณี	กรรมการ	4/4	-	4/4	1/1	
9 นางสาวภณิดา	เศวตวรรณ รัตน์	กรรมการ	4/4	-	4/4	1/1	
10 นางสาวนงนุช	เตมีศรีสุข	กรรมการ	4/4	-	4/4	1/1	

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน และเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านบัญชีการเงินและตรวจสอบ ทั้ง 4 ท่าน โดยกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ในปี 2561 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 4 ครั้ง ควรเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง โดยมีการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 88 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบปี 2561 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์	ประธานกรรมการตรวจสอบ	4/4	
2. คุณฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการตรวจสอบ	4/4	
3. รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา	กรรมการตรวจสอบ	3/4	
4. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการตรวจสอบ	3/4	

โดยมีนางสาวภณิดา เศวตวรรณรัตน์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
2. สอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายใน (Internal Control) และระบบการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
3. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. พิจารณาเสนอ แต่งตั้ง และเสนอถอดถอนบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท และเสนอค่าตอบแทนของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่า รายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
6. จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และต้องประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังนี้
  - ก. ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
  - ข. ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัท
  - ค. ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
  - ง. ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
  - จ. ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - ฉ. จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
  - ช. ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
  - ซ. รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบ ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการของบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

8. ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น หากคณะกรรมการตรวจสอบพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้รายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร
  - ก. รายงานที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - ข. การทุจริต หรือมีสิ่งผิดปกติ หรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน
  - ค. การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหากคณะกรรมการบริษัทหรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด กรรมการตรวจสอบรายใดรายหนึ่งอาจรายงานว่ามีรายการหรือการกระทำดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล(คณะกรรมการสรรหา)

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เพื่อสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนให้แก่กรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูงให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ในปี 2561 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลมีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง โดยมีกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลเข้าร่วมประชุมครบทุกท่านคิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุมคณะกรรมการสรรหาปี 2561 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. รศ.ดร.ปิณฑน์ ฉัตรอัครพัฒน์	ประธานกรรมการสรรหา / กรรมการอิสระ	1/1	
2. คุณฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการสรรหา / กรรมการอิสระ	1/1	
3. คุณณิศา เศรษฐวรรณรัตน์	กรรมการสรรหา / กรรมการอิสระ	1/1	

โดยมีนางประภัสสร ลักษณะวุฒิมังค์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน

ด้านสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน

1. สรรหาและนำเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สำหรับการเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการของคณะกรรมการบริษัท และกรรมการของอนุกรรมการต่าง ๆ (ถ้ามี) รวมทั้ง พิจารณาผลงาน คุณสมบัติ และความเหมาะสมของกรรมการที่พ้นตำแหน่งและสมควรได้รับเลือกตั้งใหม่ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อขออนุมัติแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทและ/หรือ กรรมการของคณะอนุกรรมการต่าง ๆ (ถ้าจำเป็น)
2. พิจารณาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับโครงสร้างค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ (ถ้ามี) ซึ่งได้แก่ ค่าตอบแทนรายเดือน บำเหน็จ โบนัส สวัสดิการ ค่าเบี้ยประชุม และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อขออนุมัติค่าตอบแทนกรรมการประจำปี
3. พิจารณา สรรหา กำหนดคุณสมบัติและความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทนและเงื่อนไข การว่าจ้างบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท
4. พิจารณาและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัทและติดตามการดูแลการดำเนินการ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ทางด้านทรัพยากรบุคคลของบริษัท รวมทั้งแผนงานพัฒนาผู้บริหารของบริษัท
5. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายอันเนื่องมาจากการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนของกรรมการ อนุกรรมการ (ถ้ามี) และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ด้านบรรษัทภิบาล

1. พิจารณา ทบทวน นำเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติเรื่อง นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม นโยบายและแนวปฏิบัติอื่นใดที่สนับสนุนการเจริญเติบโตของบริษัทอย่างยั่งยืน

2. ติดตามทบทวนระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กรให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณและแนวปฏิบัติที่ดีตามนโยบาย และแนวปฏิบัติที่วางไว้
3. กำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของบริษัทเป็นไปตามหลักบรรษัทภิบาลของหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมายเช่นสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น
4. จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองของคณะกรรมการบริษัท ทั้งคณะ รายบุคคล และคณะกรรมการชุดย่อย รวมทั้งให้ความเห็นชอบในผลการประเมินเพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาต่อไป
5. รายงานผลการปฏิบัติขององค์กร ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานแก่คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ดูแลการบริหารความเสี่ยงของบริษัทอย่างเหมาะสมตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งอย่างน้อย 1 ท่านต้องเป็นกรรมการอิสระ

ทั้งนี้ในปี 2561 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 1 ครั้ง โดยมีกรรมการบริหารความเสี่ยงเข้าร่วมประชุมครบทุกท่านคิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุม คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง ปี 2561 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
2. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
3. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
4. นางสาวภณิดา เศรษฐวรรณรัตน์	กรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
5. นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการ อิสระ	1/1	

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. กำหนดและนำเสนอนโยบายเรื่องของการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เช่น ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านการตลาด หรือความเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีนัยสำคัญต่อบริษัท เป็นต้น ให้แก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
2. กำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และกรอบการดำเนินงาน สำหรับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่กำหนด ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ประเมิน วัดผล และติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ศึกษาและทบทวนกระบวนการทำงานของบริษัท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเพียงพอและเหมาะสม
4. แต่งตั้งบุคลากรและ/หรือหน่วยงาน และ/หรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงตามความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร และ/หรือหน่วยงาน และ/หรือคณะทำงานดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์
5. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเพื่อทบทวนและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งจัดทำวิเคราะห์ประเมินปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัท ทั้งความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในของบริษัท
6. ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการยุทธศาสตร์

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ เพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการลงทุนของบริษัท อีกทั้งติดตามงานด้านยุทธศาสตร์การลงทุนของบริษัท โดยกำหนดให้มีการประชุมปีละ 7 ครั้ง โดยในปี 2561 มีกรรมการยุทธศาสตร์เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 94 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุม คณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ ปี 2561 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล ภักดีนฤนาถ	ประธานกรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
2. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
3. คุณฉัตรภูมิ ขันดีวิริยะ	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
4. รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา	กรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
5. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
6. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
7. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
8. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
9. นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
10. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์

1. กำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และกรอบการดำเนินงาน สำหรับการลงทุนของบริษัท เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการลงทุน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ประเมิน วัตถุประสงค์ และติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ศึกษาและทบทวนกระบวนการทำงานของบริษัท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการจัดการและกระบวนการบริหารการลงทุนอย่างเหมาะสม
3. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์การบริหารการลงทุนได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเพื่อทบทวนและพัฒนาระบบการบริหารการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายกลยุทธ์ของบริษัท
4. ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารการลงทุนตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารของบริษัทประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดให้มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง ในปี 2561 คณะกรรมการบริหารมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 12 ครั้ง โดยมีกรรมการบริหารเข้าร่วมประชุมครบทุกท่านทั้ง 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด โดยคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุม คณะกรรมการบริหาร ปี 2561 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริหาร	12/12	
2. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการบริหาร	12/12	
3. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการบริหาร	12/12	
4. นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการบริหาร	12/12	
5. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการบริหาร	12/12	

อำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

1. การกำกับดูแลการทำงานของคณะกรรมการบริหาร
2. ให้คำแนะนำฝ่ายจัดการในการดำเนินธุรกิจ
3. กำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการบริษัท
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร

1. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่จัดการงานและดำเนินกิจการของบริษัทตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดหรือได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทให้ดำเนินการเฉพาะกรณี
2. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารธุรกิจของบริษัทตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้
3. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย
4. กิจการดังต่อไปนี้เสนอผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทก่อน
  - 4.1 เรื่องเกี่ยวกับนโยบายของบริษัท
  - 4.2 เรื่องที่หากทำไปแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญแก่กิจการของบริษัท
  - 4.3 เรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยคณะกรรมการบริษัทเอง
  - 4.4 เรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่บริษัทวางไว้
  - 4.5 เรื่องที่คณะกรรมการบริหารเห็นสมควรเสนอเพื่ออนุมัติเป็นรายเรื่อง หรือตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัทได้วางไว้
5. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจและหน้าที่ ในการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดเพื่อบริหารบริษัทให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของบริษัท ซึ่งรวมถึง
  - 5.1 จัดทำและสอบทานวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ แผนทางการเงินและนโยบายที่สำคัญของบริษัทและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.2 พิจารณากลับกรองแผนธุรกิจประจำปี งบประมาณค่าใช้จ่ายประเภททุน เป้าหมายการปฏิบัติงาน รวมถึงสิ่งที่ต้องริเริ่มต่าง ๆ ที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.3 พิจารณากลับกรองโครงการที่มีค่าใช้จ่ายประเภททุนที่เกินวงเงินที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.4 พิจารณาและอนุมัติในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในอำนาจดำเนินการหรือได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการบริษัท
  - 5.5 พิจารณาทบทวนอำนาจดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในตารางการมอบอำนาจและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.6 จัดการและสร้างสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ในระยะสั้นและวัตถุประสงค์ในระยะยาว
  - 5.7 พัฒนาและดูแลทรัพยากรบุคคลให้ดำเนินไปตามกลยุทธ์ด้านทรัพยากรบุคคล ที่คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนได้ให้ความเห็นชอบไว้
  - 5.8 ติดตามและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทและความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท
6. พิจารณาเรื่องการจัดสรรงบประมาณประจำปีก่อนที่จะนำเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาและอนุมัติทั้งนี้ให้รวมถึงการพิจารณาและอนุมัติการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายประจำปีในระหว่างที่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทในกรณีเร่งด่วน และให้นำเสนอคณะกรรมการบริษัท เพื่อทราบในที่ประชุมคราวต่อไป
7. อนุมัติการจัดซื้อวัตถุดิบ สินค้า หรือบริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือให้บริการแก่ลูกค้าในจำนวนไม่เกิน 300 ล้านบาทต่อรายการ
8. อนุมัติการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ในวงเงินไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อรายการ
9. อนุมัติการใช้จ่ายเงินลงทุนที่สำคัญ ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามที่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท หรือตามที่คณะกรรมการบริษัทได้เคยมีมติอนุมัติในหลักการไว้แล้ว
10. จัดสรรเงินบำเหน็จรางวัลซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทแล้วแก่พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทหรือบุคคลใด ๆ ที่กระทำกิจการให้บริษัท

11. แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการบริหารตามที่เห็นสมควรได้ และคณะกรรมการบริหารสามารถยกเลิก เพิกถอน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขอำนาจนั้น ๆ ได้ ทั้งนี้ การอนุมัติรายการของคณะกรรมการบริหารจะไม่รวมถึงการอนุมัติรายการที่คณะกรรมการบริหาร หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง มีส่วนได้ส่วนเสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) รวมทั้งรายการที่กำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่สำคัญของบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

ผู้บริหาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีผู้บริหารจำนวน 6 ท่านดังนี้

รายชื่อ		ตำแหน่ง
1	นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่
2	นายโอภาส ดิยวัฒนโรจน์	กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม
3	นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและผลิตภัณฑ์
4	นางสาวณิศา เศรษฐวรรณ์รัตน์	กรรมการผู้จัดการสายงานการเงิน – บัญชี
5	นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ
6	นายณราเชษฐ์ ฉัตรวิจิตรพันธ์	กรรมการผู้จัดการสายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการผู้จัดการใหญ่

1. เป็นผู้รับมอบอำนาจของบริษัทในการบริหารกิจการของบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ นโยบาย ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง มติที่ประชุมผู้ถือหุ้นและ/หรือมติที่ประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารของบริษัททุกประการ
2. มีอำนาจสั่งการ วางแผน ควบคุม และดูแลดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและงบประมาณที่คณะกรรมการบริษัทและ/หรือคณะกรรมการบริหารกำหนด
3. จัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปีของแต่ละหน่วยงานเพื่อนำเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทรวมทั้งควบคุมดูแลการใช้จ่ายของแต่ละหน่วยงานตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท
4. มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบนิติกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกรรมปกติของบริษัท เช่น การซื้อขาย การจัดหาสินค้า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมปกติ การลงทุน การจัดหาหรือการจำหน่ายไปซึ่งเครื่องมือ ทรัพย์สิน และบริการ เป็นต้น เพื่อผลประโยชน์ของบริษัท ภายใต้วงเงินอนุมัติที่กำหนด
5. อนุมัติการจัดซื้อวัตถุดิบ สินค้า หรือบริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือให้บริการแก่ลูกค้า ในจำนวนเงินไม่เกิน 200 ล้านบาทต่อรายการ
6. อนุมัติการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้นในวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาทต่อรายการ
7. มีอำนาจออกคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ บันทึกลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย และผลประโยชน์ของบริษัท และเพื่อรักษาระเบียบวินัยการทำงานภายในองค์กร
8. มีอำนาจจ้าง แต่งตั้ง ปลดออก ให้ออก ไล่ออก กำหนดอัตราค่าจ้าง/เงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ โบนัส และปรับขึ้นเงินเดือน สำหรับพนักงานในตำแหน่งถัดจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารลงมา
9. มีอำนาจกระทำการและแสดงตนเป็นตัวแทนของบริษัทต่อบุคคลภายนอกในกิจการที่เกี่ยวข้องจำเป็นและเป็นการดำเนินธุรกรรมทางการค้าปกติ เพื่อผลประโยชน์ของบริษัท
10. พิจารณาและดำเนินการเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องได้รับการลงมติและ/หรืออนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และเรื่องดังกล่าวจะต้องแจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการและ/หรือคณะกรรมการบริหารของบริษัท รวมถึงการมอบอำนาจช่วงในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเพื่อก่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานของบริษัท

อย่างไรก็ตามประธานเจ้าหน้าที่บริหารและ/หรือผู้รับมอบอำนาจจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะไม่มีอำนาจอนุมัติรายการใดที่ตนและ/หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งมีส่วนได้เสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อย ทั้งนี้ในการทำนิติกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและ/หรือผู้รับมอบอำนาจที่มีส่วนได้เสียดังกล่าวจะต้องนำเสนอเพื่อให้ความเห็นชอบโดยผ่านคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อนำเสนอต่อไปยังที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น(แล้วแต่กรณี) ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัทและ/หรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป เว้นแต่เป็นการอนุมัติรายการที่เป็นลักษณะการดำเนินธุรกรรมการค้าปกติทั่วไปของบริษัทที่คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดกรอบการพิจารณาไว้ชัดเจนแล้ว

เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้มีมติแต่งตั้งให้ นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข เป็นเลขานุการบริษัท ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556 โดยมีประวัติดังนี้

นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข

- ตำแหน่ง กรรมการบริษัท,กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ และเลขานุการบริษัท
- อายุ 55 ปี
- คุณวุฒิการศึกษา/การอบรม
  - ปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - ประกาศนียบัตร สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
    - หลักสูตรDirector Accreditation Program รุ่น 37/2005
    - หลักสูตรDirector Certification Program รุ่น 60/2005
    - หลักสูตร Company Secretary Program รุ่น 27/2008
  - ประกาศนียบัตร หลักสูตร "พื้นฐานและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียน" รุ่น 6 ปี 2554สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
- ประสบการณ์ทำงาน

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)	
2556-ปัจจุบัน	: กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ, เลขานุการบริษัท
2554-ปัจจุบัน	: กรรมการบริหาร
2548-ปัจจุบัน	: กรรมการ
อื่น ๆ	
2540-ปัจจุบัน	: กรรมการ ซี.เอส.เอส.เอ็นเนอร์ยี จำกัด
2558-ปัจจุบัน	: กรรมการ บริษัทนีออน เวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัท

1. จัดทำและเก็บรักษาเอกสารดังต่อไปนี้
  - (ก) ทะเบียนกรรมการ
  - (ข) หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานประจำปีของบริษัท
  - (ค) หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
2. เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร
3. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานราชการดังกล่าวประกาศกำหนด

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหาร

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารมีหน้าที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการและผู้บริหารของบริษัทและทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ดังกล่าว ต้องรายงานต่อบริษัทและ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ภายใน 3 วันทำการ รวมทั้งทำการทบทวนทุกปี ทั้งนี้ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2561 คณะกรรมการได้มีมติให้เลขานุการบริษัททำการรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหารให้ที่ประชุมรับทราบ ก่อนการประชุมคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรสของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหาร ณ วันที่31 ธันวาคม 2561 ดังนี้

หุ้นสามัญ

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 61	จำนวนหุ้นที่ เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในปี 61	สัดส่วน การถือ หุ้นใน บริษัท (%)
กรรมการบริษัท						
1	พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล ภักดินฤนาถ	ประธานกรรมการบริษัท/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
2	รศ.ดร.ปิณฑพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์	ประธานกรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
3	นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
4	รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา	กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
5	ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	50,000	50,000	-	0.004
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
6	นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริหาร	208,148,836	208,148,836	-	17.70
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		3,030,700	1,794,300	(1,236,400)	0.15
7	นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการ	58,339,711	58,339,711	-	4.96
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
8	นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการ	44,058,756	30,058,756	(14,000,000)	2.56
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	10,000,000	10,000,000	0.85
9	นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการ	3,341,688	3,341,688	-	0.28
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
10	นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการ	1,502,928	1,502,928	-	0.13
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 61	จำนวนหุ้นที่ เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในปี 61	สัดส่วน การถือ หุ้นใน บริษัท (%)
-------	---------	---------	---	---	--	--

กรรมการบริหาร

1	นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่	208,148,836	208,148,836	-	17.70
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		3,030,700	1,794,300	(1,236,400)	0.15
2	นายโอกาส ตียวัฒนาโรจน์	กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม	58,339,711	58,339,711	-	4.96
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
3	นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและ	44,058,756	30,058,756	(14,000,000)	2.56
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	ผลิตภัณฑ์	-	10,000,000	10,000,000	0.85
4	นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการผู้จัดการสายงานการเงินบัญชี	3,341,688	3,341,688		0.28
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
5	นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ	1,502,928	1,502,928		0.13
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
6	นายนราเชษฐ์ ฉัตรฐิติพันธ์	กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจเทคโนโลยี	-	-	-	-
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	สารสนเทศ	-	-	-	-

ค่าตอบแทนกรรมการ

โดยที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561 ได้มีมติกำหนดค่าตอบแทนกรรมการประจำปี 2561 ซึ่งได้แก่ กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง เงินเดือน โบนัส เบี้ยประชุม ค่าตอบแทนพิเศษ และค่าตอบแทนอื่น เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 5 ล้านบาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กรรมการบริษัท

ค่าตอบแทนรายเดือน

- ประธานกรรมการบริษัท จำนวน 100,000 บาท/เดือน

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการบริษัท จำนวน 30,000 บาท/ครั้ง

2. กรรมการตรวจสอบ

ค่าตอบแทนรายเดือน

- ประธานกรรมการตรวจสอบ จำนวน 50,000 บาท/เดือน
- กรรมการตรวจสอบ จำนวน 20,000 บาท/เดือน

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการตรวจสอบ จำนวน 10,000 บาท/ครั้ง

3. กรรมการบริหารความเสี่ยง

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการบริหารความเสี่ยง จำนวน 10,000 บาท/ครั้ง

4. กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน จำนวน 10,000 บาท/ครั้ง

5. กรรมการยุทธศาสตร์

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการยุทธศาสตร์ จำนวน 5,000 บาท/ครั้ง

สำหรับข้อ 3 และข้อ 4 กรรมการที่เป็นผู้บริหารของบริษัท จะไม่ได้รับค่าเบี้ยประชุมนี้

6. ส่วนที่เหลือให้สำรองไว้สำหรับการจ่ายโบนัส ค่าตอบแทนพิเศษ และค่าตอบแทนอื่นให้แก่คณะกรรมการบริษัทโดยมอบหมายให้คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้พิจารณาจัดสรรต่อไป

สรุปคำตอบแทนที่กรรมการได้รับเป็นรายบุคคล ปี 2561 ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	คณะกรรมการบริษัท		คณะกรรมการตรวจสอบ		ค่าเบี้ยประชุม			รวมสุทธิ
	ค่าเบี้ยประชุม	คำตอบแทนรายเดือน	ค่าเบี้ยประชุม	คำตอบแทนรายเดือน	คณะกรรมการสรรหา	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	ประชุมยุทธศาสตร์	
1. พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล ภักดีณฤณถ	120,000.00	1,200,000.00	-	-	-	-	30,000.00	1,350,000.00
2. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ จัตรวัชรพัฒน์	120,000.00	-	40,000.00	600,000.00	10,000.00	-	35,000.00	805,000.00
3. นายจรัญภูมิ ชันติวิริยะ	120,000.00	-	40,000.00	240,000.00	10,000.00	10,000.00	35,000.00	455,000.00
4. รศ.ประภาส ไพรสรวรรณา	60,000.00	-	30,000.00	240,000.00	-	-	30,000.00	360,000.00
5. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	120,000.00	-	30,000.00	240,000.00	-	-	35,000.00	425,000.00
6. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	120,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	155,000.00
7. นายโสภาส ไพรสรวรรณา	120,000.00	-	-	-	-	-	30,000.00	150,000.00
8. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	120,000.00	-	-	-	-	-	30,000.00	150,000.00
9. นางสาวภาณีดา เสวตวรณรัตน์	120,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	155,000.00
10. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	120,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	155,000.00
	1,140,000.00	1,200,000.00	140,000.00	1,320,000.00	20,000.00	10,000.00	330,000.00	4,160,000.00

คำตอบแทนอื่นของกรรมการ

- -ไม่มี -

คำตอบแทนผู้บริหาร

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลมีแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยใช้การวัดผลการดำเนินงานในรูปแบบของดัชนีวัดผล (Key Performance Indicators: KPI) โดยผู้บริหารแต่ละคนจะมี KPI ประจำปี ในการวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละสายงาน ที่สอดคล้องกับ KPI รวมของบริษัทฯ โดยมอบหมายให้กรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติความเหมาะสมในการกำหนดคำตอบแทนเป็นรายบุคคล โดยใช้ดัชนีชี้วัดต่าง ๆ เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท การประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคล รวมทั้งยังเปรียบเทียบคำตอบแทนในตำแหน่งและกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นต้น โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ

ทั้งนี้สำหรับกรรมการผู้จัดการใหญ่นั้น คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบคำตอบแทนของตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติความเหมาะสมของคำตอบแทน โดยใช้ระบบการวัดและประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในรูปแบบของ KPI ภาพรวมทั้งองค์กร อีกทั้งยังยึดหลักวิถีทางการบริหารที่เป็นสากล ด้วยการวัดผลเชิงคุณภาพ (Balanced Scorecard) ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อพิจารณากำหนดคำตอบแทนและเงินจูงใจที่เหมาะสม ทั้งนี้ยังได้ทำการประยุกต์วัตถุประสงค์รวมถึงแนวคิดมุ่งสู่ความยั่งยืนด้วยการใช้มุมมองด้านการเงินเป็นพื้นฐาน นำไปสู่วิธีการบริหารการใช้เงินอย่างประหยัดให้เกิดความคุ้มค่าในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการภายในที่ดี และส่งผลไปยังการสร้างภาพพจน์สูงสุดให้ครอบคลุม ทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพโดยมีรายละเอียดคำตอบแทนที่จ่ายให้กับผู้บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ในปี 2560 และ ปี 2561 ดังนี้

คำตอบแทน	ปี 2560		ปี 2561	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)
ผู้บริหาร	6	31,825,800.00	6	36,549,829.00

คำตอบแทนอื่น

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่ผู้บริหาร โดยบริษัทได้จ่ายเงินสมทบในอัตราร้อยละ 5 ของเดือน โดยในปี 2560 และ 2561 บริษัทได้จ่ายเงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้บริหาร จำนวน 6 ท่าน ดังนี้

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ปี 2560		ปี 2561	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)
ผู้บริหาร	6	1,060,200.00	6	1,092,600.00

บุคลากร

จำนวนพนักงานทั้งหมดของบริษัท (ไม่รวมผู้บริหาร) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 321 คน ประกอบด้วยพนักงานตามสายงานดังนี้

ลำดับ	สายงาน	จำนวนพนักงาน
1	สายงานขายและติดตั้งโทรคมนาคม	57
2	สายงานขายและการตลาด	178
3	สายงานธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ	9
4	สายงานบริหารงานทั่วไป	77
	รวมทั้งสิ้น	321

คำตอบแทนพนักงานของบริษัท (ไม่รวมผู้บริหาร)

ในปี 2560 และปี 2561 บริษัทได้จ่ายค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินให้แก่พนักงานที่ไม่ใช่ผู้บริหาร อันได้แก่ เงินเดือน ค่าแรง ค่าล่วงเวลา โบนัส ค่าครองชีพ และสวัสดิการอื่น ๆ ดังนี้

ค่าตอบแทน	ปี 2560	ปี 2561
	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
พนักงาน	169,187,729.40	146,508,162.49

คำตอบแทนอื่น ๆ แก่พนักงานของบริษัท (ไม่รวมผู้บริหาร)

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน ในปี 2560 และ 2561 บริษัทฯได้สมทบเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่พนักงาน ดังนี้

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ปี 2560	ปี 2561
	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
พนักงาน	4,293,563.00	4,129,544.00

บุคลากรบริษัทย่อย

บริษัท	จำนวนพนักงาน
บริษัทซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด	-
บริษัทน็อนเวอร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	71
รวม	71

หมายเหตุ : บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ไม่มีพนักงานเนื่องจากได้มีการโอนย้ายพนักงานทั้งหมดมายังบริษัทฯแล้วเมื่อเดือนเมษายน 2559 นอกจากนั้นบริษัทย่อยทั้ง 2 บริษัทไม่มีข้อพิพาทด้านแรงงานที่สำคัญในระยะเวลา 3 ปี

คำตอบแทนพนักงานของบริษัทย่อย

ในปี 2561 บริษัทย่อยได้จ่ายคำตอบแทนที่เป็นตัวเงินให้แก่พนักงานอันได้แก่ เงินเดือน ค่าแรง ค่าล่วงเวลา โบนัส และสวัสดิการอื่น ๆ ดังนี้

บริษัท	จำนวนบาท
บริษัทซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด	-
บริษัทน็อนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	40,084,066.05
รวม	

คำตอบแทนของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทฯและบริษัทย่อยปี 2561 คือนางสาวกรองแก้ว ลิ้มปัทมติกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 5874 แห่ง บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ซึ่งได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 เป็นผู้สอบบัญชีอิสระ มีความน่าเชื่อถือและไม่มีความสัมพันธ์และหรือมีส่วนได้เสียกับบริษัท บริษัทย่อย กรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีในปี 2561 เป็นจำนวนเงิน 2,805,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

	CSS	Energy	NWC
ค่าตรวจสอบงบการเงินประจำปี (Audit fee) (Baht)	1,400,000.00	185,000.00	440,000.00
ค่าตรวจสอบงบการเงินรายไตรมาส (3 ไตรมาส)	450,000.00	90,000.00	240,000.00
Total	1,850,000.00	275,000.00	680,000.00

ทั้งนี้ในปี 2561 ไม่มีค่าบริการอื่นที่จ่าย (Non-audit fee) ให้กับผู้สอบบัญชีนอกเหนือจากรายการข้างต้น

สวัสดิการพนักงาน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานให้ดีขึ้น นอกจากการจัดให้มีสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับพนักงานตามที่กฎหมายกำหนด บริษัทยังมีสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ห้องพยาบาล การประกันภัยกลุ่ม และการตรวจสุขภาพประจำปี สวัสดิการเงินช่วยเหลือกรณีพนักงานเสียชีวิต และกรณีบิดา มารดา ของพนักงานเสียชีวิต ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจและเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานร่วมกับบริษัท โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่พนักงานจะได้รับ

หลักเกณฑ์การกำหนดคำตอบแทนพนักงาน

บริษัทฯ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำตอบแทนและสวัสดิการให้แก่พนักงานซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

การพิจารณาผลตอบแทนระยะสั้น

- บริษัทมีการกำหนดโครงสร้างเงินเดือนของพนักงานอย่างเหมาะสม ตามคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน โดยเทียบเคียงกับบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน
- บริษัทมีการพิจารณาปรับอัตราค่าจ้าง และโบนัสประจำปี ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัทฯ โดยจะพิจารณาจากความสามารถในการทำกำไรในแต่ละปี และการวัดผลการปฏิบัติงานโดยใช้เกณฑ์การวัดผลในรูปแบบ KPI (Key Performance Indicators) มาใช้ในการพิจารณาการปฏิบัติงานของพนักงานและหน่วยงาน รวมทั้งเทียบเคียงกับบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันและสอดคล้องไปกับผลการดำเนินงานของบริษัท
- บริษัทมีการให้สวัสดิการด้านต่าง ๆ แก่พนักงาน ได้แก่ ประกันอุบัติเหตุประกันชีวิต ประกันสุขภาพ และการจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้พนักงานมีสุขภาพที่ดีและการให้สวัสดิการด้านอื่น ๆ ได้แก่ เงินฌาปนกิจ การอบรมสัมมนาแก่พนักงาน เป็นต้น

■ การพิจารณาผลตอบแทนระยะยาว

- บริษัทมีเกณฑ์การพิจารณาปรับขึ้นพนักงานเป็นประจำปีละ 1 ครั้ง โดยใช้เกณฑ์การวัดผลในรูปแบบ KPI (Key Performance Indicators) มาใช้ในการพิจารณาจากการปฏิบัติงานและความสามารถของพนักงาน โดยยึดหลักวิธีการบริหารที่เป็นสากลด้วยการวัดผลเชิงคุณภาพ Balanced Scorecard ประกอบด้วยปัจจัย 4 หลักคือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้พัฒนา ที่กำหนดค่าตอบแทนและเงินจูงใจที่เหมาะสม
- บริษัทมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงาน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้พนักงานมีวินัยการออมที่ดี บริษัทฯ เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถกำหนดอัตราเงินสะสมได้ตั้งแต่ 3% จนถึง 15% สำหรับส่วนบริษัทจะสมทบเงินเข้ากองทุนฯ โดยพิจารณาจากอายุงานในบริษัทตามระเบียบปฏิบัติแต่ไม่เกิน 5% ของฐานเงินเดือนตามอายุงานและความสนใจของพนักงาน ซึ่งจะจ่ายคืนให้แก่พนักงานเมื่อเกษียณอายุ หรือเมื่อออกจากงาน

นโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

บริษัทฯ ได้แบ่งการบริหารจัดการอย่างชัดเจนออกเป็นกลุ่มงาน ดังนี้

1. กลุ่มงาน Profit Center คือสายงานขายและสายงานด้านธุรกิจของบริษัทฯ ซึ่งถือเป็นกลุ่มงานหลัก
  2. กลุ่มงาน Cost Center คือสายงานบริหารทั่วไป อันประกอบด้วย งานการเงินบัญชี งานบริหารจัดการต่าง ๆ
- ด้วยเหตุนี้ บริษัทฯ จึงได้พัฒนานโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้น โดยนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลของ CSS แบ่งออกเป็น 3 ด้านหลักๆ คือ
- 1) HRM : Human Resource Management บริหารจัดการงานทรัพยากรบุคคลให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสุขเปรียบเสมือนองค์กรเป็นบ้านหลังที่ 2 รวมถึงเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับพนักงานทุกคนและพนักงานเกิดความพึงพอใจในรูปแบบของ HR Clinic
  - 2) HRD: Human Resource Development เป็นการส่งเสริมศักยภาพให้กับพนักงาน ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเน้นการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงอันส่งผลต่อความก้าวหน้าของตัวพนักงานต่อไปในอนาคต โดยฝ่ายทรัพยากรบุคคลจัดทำการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรม โดยการจัดส่งแบบสำรวจให้แต่ละสายงานเป็นประจำทุกสิ้นปี ซึ่งภายหลังที่ผู้บริหารแต่ละสายงานทำการกรอกแบบสำรวจเรียบร้อยแล้ว จะนำส่งกลับมายังฝ่ายทรัพยากรบุคคล เพื่อทำการรวบรวม คัดกรอง จัดหาหลักสูตร และจัดทำแผนการฝึกอบรมประจำปี รวมทั้งจัดทำงบประมาณในการฝึกอบรมประจำปี นำเสนอขออนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ซึ่งภายหลังการฝึกอบรมฝ่ายทรัพยากรบุคคลจะให้พนักงานทำการประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรม รวมทั้งติดตามผลหลังการฝึกอบรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาที่สำคัญในปีนี้มีผลดังนี้

- การวัดผลสำเร็จตามแผนการฝึกอบรมประจำปีคิดเป็นร้อยละ 86.11
- การวัดความพึงพอใจของพนักงานในการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 84.52
- การบริหารจัดการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 24.00

นอกจากนี้ในการฝึกอบรมบริษัทยังมุ่งเน้น เนื้อหาหลักสูตรที่สนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ซึ่งในปี 2561 บริษัทจัดอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้กับผู้บริหารและพนักงานทั้งสิ้นจำนวน 55 ครั้งโดยมีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยเท่ากับ 22.25 ชั่วโมง/คน/ปี ดังนี้

- อบรมภายใน โดยการเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้แก่พนักงาน ซึ่งในปี 2561 บริษัทจัดให้มีการอบรมภายในจำนวน 16 ครั้ง โดยหลักสูตรมุ่งเน้นกฎหมาย หลักสูตรระเบียบปฏิบัติ และรองรับตามมาตรฐานสากล เป็นต้น สำหรับปี 2561 หลักสูตรอบรมภายในดังนี้
- อบรมภายนอก โดยบริษัทมีการส่งพนักงานและผู้บริหารเข้ารับการฝึกอบรมจากสถาบันภายนอก ซึ่งเป็นหลักสูตรเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายงาน อาทิเช่น หลักสูตรการศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุน หลักสูตรการเปิดเผยข้อมูลตาม CG CODE หลักสูตร Collective Action Coalition-CAC หลักสูตรสร้างความเข้าใจหลักการร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่ TFRS 16 หลักสูตร XBRL มิติใหม่แห่งการรายงานทางการเงินในยุคดิจิทัล หลักสูตรจับประเด็นความสำคัญในรายงาน

ของผู้ตรวจสอบบัญชีตามมาตรฐานใหม่ หลักสูตรผู้บังคับบัญชา ชนิตันจน์เหนือศีรษะ ปันจันสูง และปันจันอยู่กับที่ชินดอื่น ๆ เป็นต้น โดยในปี 2561 บริษัทได้จัดให้มีการอบรมภายนอกจำนวน 39 ครั้ง

3) SQM : Safety & Quality Management ประกอบด้วยงานหลัก ๆ 2 งานคืองานด้านความปลอดภัยสำหรับพนักงาน และระบบงาน ISO 9001 : 2015 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการันตีในมาตรฐานซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากล ในปี 2561 บริษัทได้จัดอบรมให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับข้อกำหนดว่าด้วยวิธีปฏิบัติที่ปลอดภัยในการทำงานต่าง ๆ รวมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ดูแลรักษาสภาพแวดล้อม และจัดระบบการทำงานให้พนักงานมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงมีสุขอนามัยที่ดี อาทิเช่น หลักสูตรอบรมปันจันสูง รถ เรือปันจัน หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้าหลักสูตร การป้องกันและระงับอัคคีภัยขั้นต้น (ซ้อมหนีไฟ) อีกทั้งในปีที่ผ่านมาบริษัทมีการบริหารจัดการ เพื่อควบคุม ดูแล ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานโดยแบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

- ด้านระบบ บริษัทมีระบบ ISO 9001 : 2015 รองรับซึ่งเป็นมาตรฐานสากล อีกทั้งบริษัทจัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการระบบความปลอดภัย อาชีวอนามัยมีแผนงานอย่างชัดเจน
- ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ บริษัทจัดให้มีแผนการตรวจเช็คอุปกรณ์ก่อนการใช้งาน เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- ด้านพนักงาน บริษัทกำหนดให้พนักงานที่ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต้องผ่านการอบรมการใช้งานที่ถูกต้อง และได้เอกสารรับรอง
- ด้านองค์กร
  - บริษัททำการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้พนักงานรับทราบทั้งทางระบบ Intranet และติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ในแต่ละจุดเรื่องความปลอดภัย รวมถึงหน่วยงานหน่วยงาน
  - บริษัทสนับสนุน ส่งเสริม และดำเนินการป้องกันความปลอดภัยในมลภาวะทางอากาศ แสง สี เสียง โดยให้มีการตรวจสอบด้วยสภานา ที่ถูกต้องรับรองได้
  - บริษัทจัดพื้นที่การทำงานให้เหมาะสมและสะดวกในการปฏิบัติงาน เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้พื้นที่
  - บริษัทได้ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัย ที่ถูกต้องกับบริษัท Sub contract

จากการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานและการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ในปี 2561 บริษัทไม่เกิดสถิติในการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานถึงขั้นหยุดงานหรือเสียชีวิตแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามนอกจากการอบรมและให้ความรู้ด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยให้กับพนักงานแล้ว บริษัทฯยังตระหนักและให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บริษัทวางไว้ ดังนั้นจึงขยายขอบเขตงานด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย โดยการอบรมและให้ความรู้แก่ผู้รับเหมาของบริษัทอีกด้วย โดยได้เปิดเผยไว้ในหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อพิพาทด้านแรงงานที่สำคัญในรอบระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

-ไม่มี-

การกำกับดูแลกิจการ

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัทมีนโยบายการปฏิบัติตามข้อพึงปฏิบัติที่ดี (Code of Best Practice) เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงได้มีการกำหนดหลักการการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งกำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยหลักการการกำกับดูแลกิจการของบริษัทครอบคลุมหลักการ 5 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น (The Rights of Shareholders)

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญในสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น ทั้งในฐานะเจ้าของบริษัท และในฐานะนักลงทุนในหลักทรัพย์ เช่นสิทธิในการซื้อขายหรือโอนหลักทรัพย์ที่ตนถืออยู่ สิทธิในการได้รับข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งกำไรจากบริษัท สิทธิต่าง ๆ ในการประชุมผู้ถือหุ้น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น สิทธิในการร่วมตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท เช่น การจัดสรรเงินปันผล การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การอนุมัติธุรกรรมที่สำคัญและมีผลกระทบต่อทิศทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัท เป็นต้น

นอกเหนือจากสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว บริษัทยังได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นดังนี้

1. บริษัทจะจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีโดยจะจัดภายใน 4 เดือนนับจากวันสิ้นสุดรอบบัญชีในแต่ละปี พร้อมทั้งจัดส่งหนังสือนัดประชุมและข้อมูลประกอบการประชุมและข้อมูลประกอบการประชุมต่าง ๆ ให้ผู้ถือหุ้นรับทราบล่วงหน้าก่อนการประชุม 7 วัน และลงประกาศหนังสือพิมพ์แจ้งวันประชุมล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันติดต่อกันก่อนที่จะถึงวันประชุมจะมีความเห็นของคณะกรรมการประกอบด้วย
2. บริษัทจะเผยแพร่ข้อมูลประกอบการประชุมผู้ถือหุ้นล่วงหน้าในเว็บไซต์ของบริษัท พร้อมทั้งชี้แจงสิทธิของผู้ถือหุ้นในการเข้าประชุม และสิทธิออกเสียงลงมติของผู้ถือหุ้น
3. ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระหรือบุคคลใด ๆ เข้าร่วมประชุมแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะแบบใดแบบหนึ่งที่บริษัทได้จัดส่งไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม
4. ก่อนการประชุมบริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถส่งความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อซักถามได้ล่วงหน้าก่อนวันประชุมผ่านอีเมลแอดเดรสของเลขานุการคณะกรรมการบริษัท
5. ในการประชุมบริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งข้อซักถาม ให้ข้อเสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมในประเด็นต่าง ๆ อย่างอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้นจะมีกรรมการและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อตอบคำถามและให้ข้อมูลรายละเอียดในที่ประชุม

การดำเนินงานปี 2561

คณะกรรมการบริษัท ส่งเสริมการจัดประชุมผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม ตามกฎหมายและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยได้ปฏิบัติดังนี้

- บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้มีส่วนร่วมโดยการเสนอวาระการประชุม และการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ รวมทั้งการส่งคำถามล่วงหน้าที่จะมีการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 บริษัทกำหนดให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระและรายชื่อบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ ได้ตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม 2561 จนถึงวันที่ 15 มกราคม 2562 โดยแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งประกาศหลักเกณฑ์ และระบบขั้นตอนที่ชัดเจนไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.cssthai.com ที่เมนู “ข้อมูลนักลงทุน” ภายใต้หัวข้อ “ประชุม ผู้ถือหุ้น” ทั้งนี้ในช่วงเวลาของการรับเรื่อง ปรากฏว่าไม่มีผู้ถือหุ้นท่านใดเสนอวาระการประชุม หรือเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งกรรมการมายังบริษัท
- การนำเสนอและจัดส่งข้อมูลในผู้ถือหุ้น บริษัทมอบหมายให้ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญต่อการพิจารณาตัดสินใจ รวมทั้งบริษัทได้จัดทำเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ และได้จัดส่งให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนวันประชุม อีกทั้งได้เผยแพร่หนังสือเชิญประชุมและข้อมูลทั้งหมดดังกล่าว บนเว็บไซต์บริษัทล่วงหน้าก่อนการประชุม 30 วัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาศึกษาข้อมูลและ

ตัดสินใจอย่างเพียงพอ นอกจากนี้บริษัทยังได้ลงประกาศในหนังสือพิมพ์เพื่อแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่และวาระการประชุม ติดต่อกัน 3 วันก่อนวันประชุม

- การมอบฉันทะ บริษัทได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งคำแนะนำในการมอบฉันทะ รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารแนบไปให้ผู้ถือหุ้นรับมอบฉันทะโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยผู้ถือหุ้นสามารถส่งหนังสือมอบฉันทะฉบับจริงพร้อมเอกสารประกอบล่วงหน้ามาทางไปรษณีย์โดยเจ้าหน้าที่ของถึง สำนักเลขานุการและส่วนผู้ถือหุ้น ก่อนวันประชุม
- บริษัทจัดให้มีการลงคะแนนโดยใช้ระบบบาร์โค้ดที่แสดงเลขทะเบียนของผู้ถือหุ้นแต่ละรายเพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับความสะดวกและทำให้ขั้นตอนการลงคะแนนเป็นไปอย่างรวดเร็ว
- แจ้งวิธีการลงคะแนนและนับคะแนนก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น และใช้บัตรลงคะแนนเสียง
- บริษัทให้สิทธิผู้ถือหุ้นใช้สิทธิในการออกเสียงแต่ละวาระได้อย่างเต็มที่ โดยบริษัทใช้วิธีการนับคะแนนที่โปร่งใส สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สามารถแสดงผลคะแนนให้ที่ประชุมทราบโดยทันที
- บริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมภายหลังจากที่ได้เริ่มประชุมแล้ว มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนสำหรับวาระที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาและยังไม่ได้มีการลงมติ และนับเป็นองค์ประชุมตั้งแต่วาระที่ได้เข้าประชุมและออกเสียงเป็นต้นไป
- บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือตั้งคำถามในวาระต่าง ๆ อย่างอิสระก่อนการลงมติ และบันทึกคำถามคำตอบไว้อย่างชัดเจน ในวาระที่ผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัย หรือข้อซักถาม บริษัทได้จัดเตรียมกรรมการหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้คำตอบ ข้อมูลและรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวอย่างเพียงพอแก่ผู้ถือหุ้นภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท
- บริษัทไม่ได้เพิ่มวาระการประชุมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2561 อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามในที่ประชุมซึ่งรายละเอียดได้มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
- บริษัทได้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกรายเข้าร่วมประชุมโดยจัดสถานที่ประชุมที่สามารถเดินทางได้สะดวก อีกทั้งยังจัดบริการรถรับส่งผู้ถือหุ้นมายังสถานที่จัดประชุมโดยระบุจุดรับส่งในจดหมายเชิญประชุมอย่างชัดเจน
- หลังจากประชุมผู้ถือหุ้นสิ้นสุดลง บริษัทจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างละเอียดครบถ้วนพร้อมทั้งระบุคะแนนเสียงที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย งดออกเสียง และบัตรเสียในทุก ๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง และจัดส่งให้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใน 14 วันหลังจากวันประชุม พร้อมทั้งเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.cssthai.com นักลงทุนสัมพันธ์ > ข้อมูลผู้ถือหุ้น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้

แผนการดำเนินงานปี 2562

- บริษัทยังคงมุ่งมั่นและให้ความสำคัญในสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น ทั้งในฐานะเจ้าของบริษัท และในฐานะนักลงทุนในหลักทรัพย์ เป็นต้น อาทิเช่น สิทธิในการได้รับข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งกำไรจากบริษัท สิทธิต่าง ๆ ในการประชุมผู้ถือหุ้น สิทธิในการแสดงความคิดเห็นตลอดจน สิทธิในการร่วมตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท
- นอกเหนือจากสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ แล้ว บริษัทยังคงดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นโดยคำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม ตามกฎหมายและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี อาทิเช่น อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกรายเข้าร่วมประชุมโดยจัดสถานที่ประชุมที่สามารถเดินทางได้สะดวก อีกทั้งยังจัดบริการรถรับส่งผู้ถือหุ้นมายังสถานที่จัดประชุมโดยระบุจุดรับส่งในจดหมายเชิญประชุมอย่างชัดเจน เป็นต้น

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (The Equitable Treatment of Shareholder)

บริษัทจะให้โอกาสแก่ผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันทุกรายและกำหนดให้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมเป็นไปตามจำนวนหุ้น โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิเท่ากับหนึ่งเสียงและไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการจำกัดหรือละเมิดสิทธิหรือสิทธิของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อย นักลงทุนสถาบัน ผู้ถือหุ้นต่างชาติ บริษัทกำหนดให้กรรมการอิสระเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลผู้ถือหุ้นส่วนน้อย โดยผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอแนะความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนไปยังกรรมการอิสระซึ่งจะพิจารณาดำเนินการที่เหมาะสมในแต่ละเรื่อง เช่น หากเป็นข้อร้องเรียน กรรมการอิสระจะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาวิธีแก้ไขให้เหมาะสม กรณีเป็น

ข้อเสนอแนะที่เป็นเรื่องสำคัญและมีผลต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมหรือมีผลต่อการประกอบธุรกิจของบริษัท กรรมการอิสระจะเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณากำหนดเป็นวาระการประชุมในการประชุมผู้ถือหุ้น

การดำเนินการประชุมเป็นไปตามข้อบังคับบริษัทตามลำดับวาระการประชุมมีการเสนอรายละเอียดในแต่ละวาระครบถ้วน มีการแสดงข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างชัดเจน รวมทั้งจะไม่เพิ่มวาระการประชุมที่ไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะวาระที่มีความสำคัญที่ผู้ถือหุ้นต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจ ทั้งนี้ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระหรือบุคคลใด ๆ เข้าร่วมประชุมแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะที่บริษัทได้จัดส่งไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม การลงคะแนนเสียงเป็นไปอย่างโปร่งใสตามลำดับวาระที่กำหนด โดยวาระการเลือกตั้งกรรมการจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งกรรมการด้วยการลงมติเป็นรายบุคคล

นอกจากนั้นบริษัทได้กำหนดมาตรการการป้องกันการใช้อ้างอิงข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Insider trading) ของบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งหมายถึง กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน (รวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว) โดยห้ามบุคคลที่เกี่ยวข้องทำการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนมีการเปิดเผยงบการเงินรายไตรมาส และงบการเงินประจำปีและควรรอคอยอย่างน้อย 24 ชั่วโมงภายหลังการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่สาธารณชนแล้ว รวมทั้งห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลนั้นต่อบุคคลอื่นด้วย

บริษัทได้ให้ข้อมูลแก่กรรมการ และผู้บริหารเกี่ยวกับหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องรายงานการถือหลักทรัพย์ในบริษัท และบทกำหนดโทษตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และในกรณีที่กรรมการหรือผู้บริหารมีการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท ต้องรายงานการถือหลักทรัพย์ในบริษัทของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ภายใน 3 วันทำการ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ทราบเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะต่อไป

การดำเนินงานปี 2561

- บริษัทได้เพิ่มเติมระเบียบปฏิบัติสำหรับการประชุมผู้ถือหุ้นในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นทั้งที่มาด้วยตนเองและ/หรือผู้รับมอบฉันทะสามารถจัดเตรียมเอกสาร/หลักฐานการเข้าประชุมได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหาในการเข้าร่วมประชุม
- คณะกรรมการบริษัทดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นโดยเรียงตามวาระที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุมและไม่มีการเพิ่มวาระในที่ประชุม นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในหนังสือเชิญประชุม ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม
- ในการประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทจัดให้มีการใช้บัตรลงคะแนนในทุกวาระการประชุมที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีมีข้อโต้แย้งภายหลัง พร้อมทั้งตรวจนับคะแนนเสียงและเปิดเผยการลงคะแนนเสียงและบันทึกมติของที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม
- ให้สิทธิออกเสียงแก่ผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นที่ถืออย่างเท่าเทียมกัน
- บริษัทได้แนบหนังสือมอบฉันทะแบบ ข. ซึ่งเป็นแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงได้เองในแต่ละวาระไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมเพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองสามารถมอบอำนาจให้กรรมการอิสระหรือบุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนได้ อีกทั้งบริษัทยังเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถดาวน์โหลดได้
- คณะกรรมการบริษัท ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันความขัดแย้งของผลประโยชน์ จึงได้กำหนดให้ กรรมการ และผู้บริหารระดับสูง (ตามคำนิยามของ ก.ล.ต.และ ตลท.) เปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยการจัดทำรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้ทำการทบทวนทุกปี
- บริษัทได้จัดทำแบบฟอร์มคำถามสำหรับการประชุมผู้ถือหุ้น โดยจัดส่งพร้อมหนังสือเชิญประชุมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นที่มีได้มาประชุมด้วยตนเอง สามารถส่งแบบฟอร์มคำถามกลับมายังบริษัทล่วงหน้าก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น และเลขานุการมีหน้าที่รวบรวมคำถามนั้นเพื่อถามคณะกรรมการในวันประชุมผู้ถือหุ้น
- บริษัทได้บันทึกภาพเคลื่อนไหวบรรยากาศงานประชุมผู้ถือหุ้น และเผยแพร่ภาพผ่านเว็บไซต์ของบริษัทฯ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่มีได้มาประชุมด้วยตนเอง สามารถดูภาพบรรยากาศ และรับฟังคำถามและคำตอบ รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่นำเสนอในวันประชุมได้ด้วยตนเอง

แผนการดำเนินงานปี 2562

- บริษัทยังมุ่งมั่นและให้ความสำคัญในการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันทุกรายและกำหนดให้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมเป็นไปตามจำนวนหุ้น โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิเท่ากับหนึ่งเสียงและไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการจำกัดหรือละเมิดสิทธิหรือสิทธิของสิทธิของผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อย นักลงทุนสถาบันผู้ถือหุ้นต่างชาติ
- บริษัทยังมุ่งมั่นและให้ความสำคัญกับการดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับบริษัท ตามลำดับวาระการประชุม โดยมีการเสนอรายละเอียดในแต่ละวาระครบถ้วน มีการแสดงข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างชัดเจน รวมทั้งจะไม่เพิ่มวาระการประชุมที่ไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะวาระที่มีความสำคัญที่ผู้ถือหุ้นต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจเป็นต้น

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (The Role of Stakeholders)

บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายใน ได้แก่ พนักงานและผู้บริหารของบริษัท หรือผู้มีส่วนได้เสียภายนอก เช่น คู่แข่ง คู่ค้า ลูกค้า เจ้าหนี้พนักงาน ชุมชนและสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยบริษัทตระหนักดีว่าการสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและการพัฒนาธุรกิจของบริษัท ดังนั้น บริษัทจะปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวได้รับการดูแลเป็นอย่างดี นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่าง บริษัทและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่บริษัทตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

- (ก) ผู้ถือหุ้น
บริษัทมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลให้บริษัทมีรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้นเป็นการเพิ่มมูลค่าของบริษัทและส่งผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทได้รับผลตอบแทนสูงสุด
- (ข) ลูกค้า
บริษัทคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์และเป็นธรรม อีกทั้งรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์แบบยั่งยืนกับลูกค้า รวมทั้งรับข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนจากลูกค้านำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด
- (ค) คู่ค้า
บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรมเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและ/หรือข้อตกลงในสัญญาที่ทำร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีทางธุรกิจซึ่งจะเป็นประโยชน์ทุกฝ่าย
- (ง) คู่แข่ง
บริษัทส่งเสริมนโยบายการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม และจะปฏิบัติตามกรอบกติกาการแข่งขันที่ดี
- (จ) เจ้าหนี้
บริษัทมีนโยบายปฏิบัติ ตามเงื่อนไข สัญญา และข้อผูกพันที่ตกลงกันไว้กับเจ้าหนี้ อย่างเคร่งครัด ทั้งในแง่การชำระคืนหนี้ เงินกู้ยืม ดอกเบี้ย การดูแลหลักทรัพย์ค้ำประกัน และเงื่อนไขอื่น ๆ รวมทั้งรายงานฐานะทางการเงินแก่เจ้าหนี้ตามข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้ยืมอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทั้งนี้บริษัทจะรับรายงานเจ้าหนี้ล่วงหน้าหากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันในสัญญา และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว
- (ฉ) พนักงาน
บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม ให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน
- (ช) ชุมชนและสังคม
บริษัทให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม โดยดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม และให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกื้อกูลและสร้างสรรค์ต่อสังคมตามความเหมาะสม
- (ซ) สิ่งแวดล้อม
บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดและวางแนวทางในการควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องอีกทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้ความรู้ ฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากร วัสดุ หรือ อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(ณ) การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

บริษัทมีนโยบายให้บุคคลกรของบริษัท มีหน้าที่ที่ต้องปกป้องและรักษาทรัพย์สินทางปัญญาที่บริษัทเป็นเจ้าของไม่ให้ถูกละเมิดหรือถูกนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต และบุคลากรของบริษัทต้องเคารพและไม่ล่วงละเมิดในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น โดยไม่นำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ใด ๆ

(ญ) การเคารพสิทธิมนุษยชน

บริษัทให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมายแรงงานและสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด ให้ความเคารพในสิทธิ เสรีภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งสิทธิแรงงาน สิทธิสตรี สิทธิเด็ก และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคอย่างเท่าเทียม

ทั้งนี้ บริษัทจะปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย เหล่านั้นได้รับการดูแลอย่างดี

การดำเนินงานปี 2561

- บริษัทได้กำหนดกรอบของจริยธรรม จรรยาบรรณ ในการดำเนินธุรกิจ โดยประกาศในเว็บไซต์บริษัท และสื่อสารไปยังพนักงานและผู้บริหารเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายใน ได้แก่ พนักงาน ผู้บริหารและกรรมการของบริษัท หรือผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งทางการค้า เจ้าหนี้ ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และการเคารพสิทธิมนุษยชน เป็นต้น
- กำหนดให้เลขานุการบริษัททำการรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหารให้ที่ประชุมรับทราบ ก่อนการประชุมคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส
- คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดหรือข้อร้องเรียนโดยจัดให้มีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหา กับคณะกรรมการตรวจสอบโดยตรง
- บริษัทตระหนักถึงคุณภาพและมาตรฐานของ สินค้ารวมถึงการให้บริการต่าง ๆ อันส่งผลถึงความรับผิดชอบต่อลูกค้า ด้วยความสัตย์และเป็นธรรมจึงดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นประจำทุกปี โดยมีหัวข้อวัดผลความพึงพอใจ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านการจัดการการให้บริการ 3) ด้านราคาขาย 4) ด้านการสั่งซื้อสินค้า 5) ด้านการจัดส่งสินค้า โดยในปีบริษัทได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.29 จากคะแนนเต็ม 5

แผนการดำเนินงานปี 2562

- ยกระดับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันขององค์กร เพื่อให้ได้รับการรับรองเป็นสมาชิกโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption : CAC)

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนและโปร่งใสทั้งรายงานข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลทั่วไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนข้อมูลอื่นที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัท ซึ่งล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยบริษัทได้เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของบริษัทต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และสาธารณชนผ่านช่องทางและสื่อการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัท คือ www.cssthai.com

ในส่วนของงานด้านนักลงทุนสัมพันธ์นั้น บริษัทได้มอบหมายให้เลขานุการบริษัท ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับผู้ลงทุนผู้ถือหุ้น รวมทั้งนักวิเคราะห์และภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินและสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี งบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทยโดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอในงบการเงินซึ่งในการนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้สอบทานคุณภาพของรายงานทางการเงิน และระบบควบคุมภายใน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

การดำเนินงานปี 2561

- บริษัทจัดส่งรายงานทางการเงินต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในระยะเวลาที่กำหนด และไม่มีรายการที่ผู้สอบบัญชีแสดงความคิดเห็นอย่างมีเงื่อนไข

- บริษัทไม่มีประวัติการสั่งให้แก้ไขการเงินจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- เปิดเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศและข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ ตลท. และเว็บไซต์ของ ตลท. และเว็บไซต์บริษัท เพื่อให้ผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลของบริษัทฯ ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน อาทิ งบการเงิน เอกสารข่าว ข้อบังคับบริษัท เป็นต้น
- เปิดเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหารไว้อย่างชัดเจนในรายงานประจำปี
- บริษัทกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทมีการรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทต่อรายงานทางการเงิน แสดงควบคู่ไปกับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี
- บริษัทกำหนดให้เปิดเผยค่าสอบบัญชีค่าใช้จ่ายอื่นที่ผู้สอบบัญชีให้บริหารไว้ในแบบรายงานข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) และรายงานประจำปี
- เปิดเผยแพร่ข้อมูลการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน และคณะกรรมการกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานเรื่องดังนี้
  - การรายงานการซื้อหรือขายหุ้นของบริษัท โดยต้องรายงานตามกฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงาน กสท.
  - การรายงานส่วนได้เสียและรายการระหว่างกัน โดยคณะกรรมการกำหนดให้คณะกรรมการต้องรายงานการมีส่วนได้เสียและให้ทำการทบทวนเป็นประจำทุกปี
- ในส่วนของงานด้านนักลงทุนสัมพันธ์ บริษัทมอบหมายให้ นางประภัสสร ลักขณวุฒิศ ผู้จัดการฝ่ายเลขานุการและ ส่วนผู้ถือหุ้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสื่อสารและให้ข้อมูลแก่นักลงทุน และผู้ถือหุ้น และผู้สนใจทั่วไปซึ่งสามารถติดต่อได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-0181111 ต่อ5501 / Email : prapussorn@cssthailand.com

กิจกรรมปี 2561	จำนวนครั้ง / ปี
พบปะนักวิเคราะห์	3

แผนการดำเนินงานปี 2562

- บริษัทยังคงมุ่งมั่นและความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนและโปร่งใสทั้งรายงานข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทั่วไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลอดจนข้อมูลอื่นที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทฯ ตามหลักเกณฑ์พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ซึ่งล้วนมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Responsibilities of the Board of Directors)

1. โครงสร้างคณะกรรมการ

โครงสร้างคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถและต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนด นโยบายและภาพรวมขององค์กร ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นอิสระ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 5 ท่าน และกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 5 ท่าน โดยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจำนวน 5 ท่านดังกล่าว มีคุณสมบัติเป็นกรรมการอิสระ ซึ่งจะทำให้เกิดการถ่วงดุลในการออกเสียงพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนมีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบไปด้วยกรรมการอิสระ 4 ท่าน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการทำหน้าที่กำกับดูแลดำเนินงานของบริษัทให้มีความถูกต้องและโปร่งใส

นอกจากนั้น คณะกรรมการบริษัทยังได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 4 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการสรรหาพิจารณาตอบแทนและบรรษัทภิบาลและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องและเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาหรือรับทราบ ซึ่งคณะอนุกรรมการแต่ละชุดมีสิทธิหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการแต่ละชุด

บริษัทได้แบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับผู้บริหารอย่างชัดเจนโดย คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารในระดับนโยบาย ขณะที่ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารงานของบริษัทในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

ทั้งนี้ บริษัทมีเลขานุการบริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัท

2. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย และมีภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยคณะกรรมการบริษัทจะมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย แนวทางในการประกอบธุรกิจ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อประโยชน์ในการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทอย่างใกล้ชิด คณะกรรมการบริษัทจึงได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อติดตามและดูแลการดำเนินงานของบริษัท

2.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัทได้จัดให้มีนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้ให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนนโยบายเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งและการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำ นอกจากนี้ยังสื่อสารให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการบริษัทถือปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับต่าง ๆ ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดทุกประการ โดยจะเปิดเผยรายงานการกำกับดูแลกิจการไว้ในรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวด้วย

2.2 จรรยาบรรณธุรกิจ

บริษัทได้กำหนดหลักปฏิบัติเกี่ยวกับจรรยาบรรณของคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจของบริษัทด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรมทั้งการปฏิบัติต่อบริษัท ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม สาธารณชนและสังคม รวมทั้งการกำหนดระบบติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวเป็นประจำ ทั้งนี้ บริษัทได้มีการประกาศและแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบและยึดปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รวมถึงให้มีการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวโดยได้เปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัท

2.3 ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การตัดสินใจใด ๆ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเท่านั้น และควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับรายการที่พิจารณาต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสิน รวมถึงไม่มีอำนาจอนุมัติในธุรกรรมนั้น ๆ

คณะกรรมการตรวจสอบจะนำเสนอคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้องกัน และรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ซึ่งได้มีการพิจารณาความเหมาะสมอย่างรอบคอบ และได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้งจะมีการเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ด้วย

2.4 ระบบการควบคุมภายใน

บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อระบบควบคุมภายในทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน บริษัทจึงได้กำหนดภาระหน้าที่อำนาจการดำเนินการของผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีการควบคุมดูแลการใช้ทรัพย์สินของบริษัทให้เกิดประโยชน์และมีการแบ่งแยกหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ติดตามควบคุมและประเมินผลออกจากกัน โดยบริษัทได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่ในการสอบทานระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเพื่อทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบระบบควบคุมภายใน และรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานหลักที่สำคัญของบริษัทได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดและมีประสิทธิภาพ

2.5 การบริหารความเสี่ยง

บริษัทได้มีการทำการประเมินความเสี่ยงของระบบควบคุมภายในที่มีอยู่ เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.6 รายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงินโดยมีฝ่ายบัญชีและผู้สอบบัญชีมาประชุมร่วมกันและนำเสนอรายงานทางการเงินต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส โดยคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัท รวมทั้งสารสนเทศทางการเงิน (รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน) ที่ปรากฏในรายงานประจำปีงบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีรับรองและตรวจสอบ/สอบทานโดยผู้สอบบัญชีของบริษัท รวมทั้งจะดำเนินการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ทั้งข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้การเงิน บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน และสม่ำเสมอ

การดำเนินงานปี 2561

- บริษัทสื่อสารจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงาน ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจของบริษัทบนเว็บไซต์บริษัทและเว็บไซต์ภายในของบริษัท
- คณะกรรมการบริษัทมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบระบบควบคุมภายในและติดตามผลในเรื่องสำคัญให้เกิดความสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ ซึ่งผลการตรวจสอบสรุปได้ว่าบริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอให้ความเชื่อมั่นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่กำหนดไว้
- คณะกรรมการบริษัททบทวน และอนุมัติวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงานของบริษัทเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน
- คณะกรรมการบริษัทติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานและผลประกอบการของบริษัททุกครั้งในการประชุมคณะกรรมการบริษัท
- เพื่อให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการจึงมีมติให้ขยายขอบเขตการบริหารจัดการความเสี่ยงลงไปยังบริษัทในเครือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่กลุ่มทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจภายใต้ระบบควบคุมความเสี่ยงที่มีแนวปฏิบัติตามหลักสากลที่สอดคล้องกัน อีกทั้งยังเป็นการลดทอนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย

แผนการดำเนินงานปี 2562

- บริษัทยังคงมุ่งมั่นและให้ความสำคัญในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี อาทิเช่นการรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหารให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัททราบทุกไตรมาส รวมทั้งยังคงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบระบบควบคุมภายในเพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานหลักที่สำคัญของบริษัทได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดและมีประสิทธิภาพเป็นต้น

3. การประชุมคณะกรรมการ

ตามข้อบังคับของบริษัท บริษัทจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยทุก 3 เดือน และจะจัดให้มีการประชุมพิเศษเพิ่มเติมตามความจำเป็น มีการส่งหนังสือเชิญประชุมล่วงหน้า 7 วันก่อนวันประชุม เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ ในการประชุมแต่ละครั้งได้มีการกำหนดวาระในการประชุมอย่างชัดเจน มีเอกสารประกอบการประชุมที่ครบถ้วนเพียงพอ โดยจัดส่งให้กับคณะกรรมการล่วงหน้า เพื่อให้คณะกรรมการได้มีเวลาศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนเข้าร่วมประชุมในการประชุม ประธานและกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดวาระการประชุมและพิจารณาเรื่องเข้าวาระการประชุม คณะกรรมการบริษัทพร้อมกัน โดยเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละคนสามารถเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อเข้ารับพิจารณาเป็นวาระการประชุมได้ โดยที่กรรมการทุกท่านสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และมีประธานที่ประชุมเป็นผู้ประมวลความเห็นและข้อสรุปที่ได้จากการประชุม ทั้งนี้ ในการลงมติในที่ประชุม คณะกรรมการบริษัทให้ถือมติเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียง โดยกรรมการที่มีส่วนได้เสียจะไม่เข้าร่วมประชุมและ/หรือไม่ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ๆ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมจะออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด นอกจากนี้ รายงานการประชุมจะถูกจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรภายหลังมีการประชุมเสร็จ และจัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการบริษัท พร้อมให้คณะกรรมการบริษัทและผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้

การดำเนินงานปี 2561

- จากการประชุมคณะกรรมการบริษัทจำนวน 4 ครั้ง บริษัทได้ดำเนินการจัดส่งเอกสารประกอบวาระการประชุมล่วงหน้าทุกครั้ง (เฉลี่ย 10 วัน)
- จากแผนการประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยในปี 2561 มีกรรมการเข้าร่วมประชุมโดยเฉลี่ยดังนี้

- ประชุมคณะกรรมการบริษัทมีการประชุมจำนวน 4 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 95
- ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมจำนวน 4 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 88
- ประชุมคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลมีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100
- ประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100
- ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์มีการประชุมจำนวน 7 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 94
- ประชุมคณะกรรมการบริหารมีการประชุมจำนวน 12 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100
- เลขาธิการคณะกรรมการจะเป็นผู้บันทึกถ้อยแถลงการประชุมรวมทั้งให้บันทึกข้อความการอภิปรายการแสดงความเห็นของคณะกรรมการ และจัดส่งให้ประธานกรรมการบริษัทพิจารณาขออนุมัติรับรองความถูกต้อง โดยเสนอให้ที่ประชุมรับรองในวาระแรกของการประชุมครั้งถัดไป รวมทั้งเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารเกี่ยวกับการประชุมต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการสืบค้นอ้างอิงในภายหลัง

4. ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

บริษัทแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับอัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการแต่ละชุดต่อคณะกรรมการบริษัท โดยได้กำหนดนโยบายค่าตอบแทนกรรมการบริษัทไว้อย่างชัดเจนและโปร่งใส และอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละท่าน เพียงพอที่จะดูแลและรักษากรรมการที่มีความรู้ความสามารถไว้ที่บริษัท ทั้งนี้ บริษัทจะนำเสนออัตราค่าตอบแทนกรรมการดังกล่าวเพื่อขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี (Annual General Meeting: AGM)

ทั้งนี้ บริษัทกำหนดให้มีการเปิดเผยค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่กรรมการและผู้บริหารตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด

หลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทฯ มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ โดยมีคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ โดยพิจารณาถึงภารกิจ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ โดยเทียบเคียงกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือที่มีขนาดและลักษณะของธุรกิจที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลจะนำเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

หลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนผู้บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล มีแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยใช้การวัดผลการดำเนินงานในรูปแบบของดัชนีวัดผล (Key Performance Indicators: KPI) โดยผู้บริหารแต่ละคนจะมี KPI ประจำปีในการวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละสายงาน ที่สอดคล้องกับ KPI รวมของบริษัทฯ โดยมอบหมายให้กรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติความเหมาะสมในการกำหนดค่าตอบแทนเป็นรายบุคคล โดยใช้ดัชนีชี้วัดต่าง ๆ เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท การประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคล รวมทั้งยังเปรียบเทียบค่าตอบแทนในตำแหน่งและกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นต้น โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ

ทั้งนี้สำหรับกรรมการผู้จัดการใหญ่นั้น คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบค่าตอบแทนของตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติความเหมาะสมของค่าตอบแทน โดยใช้ระบบการวัดและประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในรูปแบบของ KPI ภาพรวมทั้งองค์กร อีกทั้งยังยึดหลักวิถีทางการบริหารที่เป็นสากล ด้วยการวัดผลเชิงคุณภาพ (Balanced Scorecard) ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อพิจารณากำหนดค่าตอบแทนและเงินจูงใจที่เหมาะสม ทั้งนี้ยังได้ทำการประยุกต์ตัวตลุประสงค์รวมถึงแนวคิดมุ่งสู่ความยั่งยืนด้วยการใช้มุมมองด้านการเงินเป็นพื้นฐาน นำไปสู่วิธีการบริหารการใช้เงินอย่างประหยัดให้เกิดความคุ้มค่าในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการภายในที่ดี และส่งผลไปยังการสร้างภาพพจน์สูงสุดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ

5. การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

คณะกรรมการมีนโยบายส่งเสริมให้มีการอบรมและให้ความรู้แก่กรรมการผู้เกี่ยวข้องในระบบกำกับดูแลกิจการของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย กรรมการ กรรมการตรวจสอบ กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการสรรหาพิจารณาตอบแทน และบรรษัทภิบาล ตลอดจนผู้บริหารของบริษัท เพื่อให้การปฏิบัติงานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ บริษัทจะจัดให้มีการแนะนำแนวทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการใหม่ เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดีดังนี้

การปฐมนิเทศกรรมการใหม่

สำหรับการปฐมนิเทศกรรมการใหม่นั้น บริษัทฯ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรม และการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ โดยจัดให้มีการอบรมทั้งภายใน และภายนอกองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถครอบคลุมทุกมิติในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

- อบรมภายใน โดยบริษัทฯ จะนัดหมายผู้บริหารในสายงานต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ข้อมูลการดำเนินธุรกิจของบริษัท ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน โดยทีมผู้บริหารขององค์กรเอง
- อบรมภายนอก บริษัทจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กรรมการใหม่ ในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี อาทิเช่น บทบาทหน้าที่ของกรรมการตามระเบียบข้อบังคับของกรรมการ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ตลท.) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด และของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เป็นต้น รวมทั้งยังส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้เฉพาะด้านแก่กรรมการเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน เป็นต้น

การฝึกอบรมของคณะกรรมการบริษัท

บริษัทมีนโยบายส่งเสริมให้มีการอบรมและให้ความรู้แก่กรรมการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจถึงหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีรวมทั้ง บทบาทหน้าที่ กฎระเบียบของกรรมการในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งมีประวัติการอบรมของคณะกรรมการบริษัท ที่เข้าอบรมหลักสูตรสำหรับกรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยดังนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	Corporate Governance for Executives	Role of the Chairman Program (RCP)	Director Accreditation Program (DAP)	Director Certification Program (DCP)	Advanced Audit Committee Program	Board Matters & Trends (BMT)	Board That make a Difference (BMD)
1. พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล ภักดีนันทกุล	ประธานกรรมการบริษัท/กรรมการอิสระ	ปี 2557	ปี 2557	ปี 2558			ปี 2559	ปี 2559
2. รศ.ดร.ปิณฑิพัฒน์ ธีรวัชรพัฒน์	กรรมการอิสระ				ปี 2548			
3. นายจุฑามณี ชันติวิริยะ	กรรมการอิสระ				ปี 2551			
4. รศ.ประภาส ไพรสรวรรณา	กรรมการอิสระ				ปี 2552			
5. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการอิสระ				ปี 2557	ปี 2559		
6. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่		ปี 2555	ปี 2549	ปี 2554			
7. นายโอภาส ดิยวัฒน์ไธจน์	กรรมการ			ปี 2549				
8. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการ			ปี 2554				
9. นางสาวกณิศา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการ			ปี 2548	ปี 2548			
10. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการ			ปี 2548	ปี 2548			

● การดำเนินงานปี 2561 หลักสูตรที่กรรมการบริษัทเข้ารับการอบรมดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	หลักสูตรที่อบรมปี 2561
1	พล.ต.ต.ดร.สุพิศาล ภักดีณานาด ประธานกรรมการบริษัท และกรรมการอิสระ		- หลักสูตร Ethical Leadership Program (ELP 12/2018) - หลักสูตร การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารชั้นสูง รุ่นที่ 17 (ปศส.17) - การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "Global Cyber Forum CEO Succession Planing" - การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "International Conference on Business and Industrial Research (ICBIR 2018)" - การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "Innovation Thailand Expo 2018" - การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "Next Step Thailand:ECC ยุทธศาสตร์เชื่อมโลก" - การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "Business Networking" - ฟังการบรรยายเรื่อง "IOD Director Briefing 2018" - ฟังการบรรยายเรื่อง "Chairman Dinner 2018" - ฟังการบรรยายเรื่อง "AGM & Dinner Talk" - ฟังการบรรยายเรื่อง "Emerging Technology" - ฟังการบรรยายเรื่อง "IOD Director Briefing 2018" - ฟังการบรรยายเรื่อง Chairman Forum "Digital transformation a must for all companies"
2	รศ.ดร.ปิติพัฒน์ จัดอัครพัฒน์	ประธานกรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหาฯ	
3	นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ กรรมการสรรหาฯ	
4	รศ.ประภาส ไพรสุวรรณ	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ	- หลักสูตรวิทยากรการจัดการสำหรับนักบริหารระดับสูง (วบส.) รุ่น 1
5	ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ	- Board Nomination and Compensation Program (BNCP) รุ่นที่ 5/2018
6	นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริหาร กรรมการผู้จัดการใหญ่	
7	นายโอกาส ดิยวัฒน์โรจน์	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการ,กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม	
8	นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการ,กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและผลิต	- หลักสูตร "การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 11" (ปศส.11) - หลักสูตร " การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 20 (ปปร.20)
9	นางสาวณิศา เศวตวรรณรัตน์	กรรมการ,กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการผู้จัดการสายงานการเงินบัญชี	- หลักสูตร "ผลกระทบของมาตรฐานรายงานทางการเงินใหม่เกี่ยวกับสัญญาที่ทำกับลูกค้าและสัญญาเช่าที่มีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน"
10	นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการ, เลขานุการบริษัท กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ	

การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการบริษัท

บริษัทมีแนวทางในการวัดและประเมินผลงานของคณะกรรมการบริษัทตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการปีละ 1 ครั้ง เพื่อช่วยให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณา ทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการ ระหว่างปีที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันและนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา รวมทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการโดยมีหลักการและหัวข้อในการประเมินผล สอดคล้องไปกับตลาดหลักทรัพย์ฯดังนี้

1. โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ
2. การประชุมคณะกรรมการ
3. บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
4. การทำหน้าที่ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการ
5. ความสัมพันธ์กับฝ่ายจัดการ
6. การพัฒนาดตนเองของคณะกรรมการสำหรับหัวข้อย่อยจะถูกประยุกต์ปรับใช้ให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่

สำหรับกระบวนการในการประเมินตนเองของคณะกรรมการนั้น คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัท ภิบาลจะพิจารณาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยก่อนที่จะเสนอต่อ คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณา โดยเลขานุการบริษัทจะนำเสนอแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการส่งให้

คณะกรรมการทุกคนประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีซึ่งภายหลังที่คณะกรรมการแต่ละคนทำหน้าที่ประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้วจะนำส่งแบบประเมินกลับมายังเลขาธิการบริษัท เพื่อรวบรวมผลคะแนนการประเมินของกรรมการแต่ละคน เพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทในรอบปี และรายงานให้คณะกรรมการบริษัทเพื่อรับทราบและหาแนวทางร่วมกันในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประกอบด้วย แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการทั้งคณะ แบบประเมินตนเองของกรรมการชุดย่อย และแบบประเมินตนเองของกรรมการรายบุคคล โดยแบบประเมินทั้ง 3 แบบ มีเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

มากกว่า 85 %	=	ดีเยี่ยม
มากกว่า 75%	=	ดีมาก
มากกว่า 65%	=	ดี
มากกว่า 50%	=	พอใช้
ต่ำกว่า	=	ควรปรับปรุง

ในปี 2561 ผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ รายบุคคล และกรรมการชุดย่อย สามารถสรุปได้ดังนี้

- (ก) คณะกรรมการบริษัททั้งคณะ ได้คะแนนเฉลี่ย 97.61 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือหัวข้อการประชุมคณะกรรมการเนื่องจากในปี 2561 สภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง อีกทั้งการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมทั้งบริษัทยังมีแผนการลงทุนเพื่อขยายธุรกิจ จึงทำให้บริษัทต้องมีการเรียกประชุมคณะกรรมการเพิ่มมากขึ้น โดยใช้ชื่อการประชุมยุทธศาสตร์ เพื่อระดมความคิดเห็นที่หลากหลายของกรรมการแต่ละท่าน อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ
- (ข) คณะกรรมการบริษัท รายบุคคล ได้คะแนนเฉลี่ย 99.46 อยู่ในระดับดีเยี่ยมโดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือ โครงสร้างและคุณสมบัติของกรรมการเนื่องจากคณะกรรมการบริษัทเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหลากหลาย และมีความเชี่ยวชาญในด้านธุรกิจของบริษัท และสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท
- (ค) คณะกรรมการตรวจสอบ ได้คะแนนเฉลี่ย 100 อยู่ในระดับดีเยี่ยม เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจสอบ และยังมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ
- (ง) คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ได้คะแนนเฉลี่ย 99.72 อยู่ในระดับดีเยี่ยม เนื่องจากคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ปฏิบัติหน้าที่ในการสรรหากรรมการและกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ อีกทั้งยังมีการบริหารจัดการควบคุมดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้เป็นอย่างดี
- (จ) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ได้คะแนนเฉลี่ย 97.79 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ทบทวนกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี อีกทั้งยังควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อบริษัทฯ ให้สามารถบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี
- (ฉ) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 99.46 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือหัวข้อการประชุมเนื่องจากในปี 2561 สภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง อีกทั้งการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมทั้งบริษัทยังมีแผนการลงทุนเพื่อขยายธุรกิจ เพื่อระดมความคิดเห็นที่หลากหลายของกรรมการแต่ละท่าน อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ
- (ช) คณะกรรมการบริหาร ได้คะแนนเฉลี่ย 99.50 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือ บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการบริหารได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี

การประเมินผลกรรมการผู้จัดการใหญ่

ด้านการประเมินผลของกรรมการผู้จัดการใหญ่รวมไปถึงผู้บริหารในทุกระดับขององค์กร บริษัท ฯ มีแนวทางการประเมินผลงานด้วยรูปแบบการกำหนดตัวชี้วัดผลงานให้มีความสอดคล้องกันทั้งระบบ โดยการแบ่งหมวดหมู่การประเมินผลงานออกเป็น 2 ส่วนสำคัญดังนี้

- ส่วนแรกคือการวัดผลงานโดยอ้างอิงหลักการทางสากลคือ การวัดผลงานเชิงดุลยภาพ (Balance Scorecard) ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญ คือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา โดยฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ
- ส่วนที่สองคือ การวัดผลงานตัวชี้วัดผลงานด้านศักยภาพของผู้นำ โดยอ้างอิงหัวข้อการประเมินตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับการแนวทางปฏิบัติขององค์กร โดยฝ่ายเลขาธิการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

นอกเหนือจากการกำหนดแนวทางการประเมินผลงานแล้ว บริษัท ฯ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนทางการพิจารณาคำตอบแทนให้เกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยการอ้างอิงข้อมูลจากผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท และการพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมถึงการวางแผนการพิจารณาสิทธิประโยชน์ทั้งในระยะสั้นอันได้แก่ การปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี รวมถึงสวัสดิการอื่น ๆ และสิทธิประโยชน์ในระยะยาวได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผลสรุปของการประเมินการวัดผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่ นำไปสู่กระบวนการพิจารณาโดยคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้ทำหน้าที่ในการพิจารณาความเห็นชอบและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

สำหรับปี ผลการประเมินของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในปี 2561 โดยภาพรวมมีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2560 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 86 และในปี 2561 มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 88 อยู่ในเกณฑ์ ดี

แผนการสืบทอดตำแหน่ง

บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่งของผู้บริหารระดับสูงและกรรมการผู้จัดการใหญ่ไว้เพื่อสร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลพิจารณา กำหนดคุณสมบัติของผู้สืบทอดตำแหน่งไว้ครบถ้วนทุกมิติของการบริหารจัดการ ทั้งด้านความรู้ ทักษะการบริหารงาน และประสบการณ์ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้สืบทอดดังกล่าวมีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งยังกำหนดศักยภาพด้านการเป็นผู้นำที่ดี ซึ่งใช้ข้อมูลอ้างอิงหัวข้อการประเมินตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร และมอบหมายให้ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล ภายใต้สายงานสนับสนุนองค์กร เป็นผู้รับผิดชอบโครงการและได้จัดทำแนวทางปฏิบัติไว้เรียบร้อยแล้ว โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกสถาบันที่มีคุณภาพภายนอกมาดำเนินการจัดโปรแกรมการพัฒนาผู้บริหารที่มีคุณสมบัติเข้าข่ายตามเกณฑ์และแนวทางที่องค์กรวางแผนไว้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและโปร่งใส รวมถึงจัดทำกระบวนการทดสอบและคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสม รวมไปถึงรูปแบบการสรุปและรายงานผล เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการนำเสนอคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลต่อไป

การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทอื่น

คณะกรรมการตระหนักและให้ความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการผู้จัดการใหญ่ใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเพียงพอ จึงกำหนดการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทจดทะเบียนอื่น ได้ไม่เกิน 2 บริษัท และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทฯ

นอกจากนี้ต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง ทั้งนี้ยกเว้นการเป็นกรรมการของบริษัทย่อย

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการบริษัทและกรรมการชุดย่อยนั้น จะพิจารณารายชื่อและคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและตามโครงสร้างกรรมการที่ต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น อีกทั้งยังต้องสามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทได้อย่างเต็มที่ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของบริษัทเป็นที่ตั้ง นอกจากนั้นคณะกรรมการยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลเพื่อเป็นกรรมการบริษัท มายังบริษัทฯ โดยเปิดโอกาสให้เสนอรายชื่อในช่วงเดือน ตุลาคม – มกราคม และคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล จะเป็นผู้กลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครหรือกรรมการที่ออกตามวาระหรือลาออก และนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมีนโยบายในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ดังนี้

- ส่งกรรมการ และ/หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายของบริษัทเข้าไปเป็นตัวแทนตามสัดส่วนการถือหุ้น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งมีสิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท
- กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของบริษัทในกิจการ นั้น ๆ ในการควบคุมหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ
- กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน การทำรายการระหว่างบริษัทดังกล่าวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หรือการทำรายการสำคัญอื่นใดของบริษัทดังกล่าวให้ครบถ้วนถูกต้อง และใช้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลและการทำรายการในลักษณะดังกล่าวข้างต้นในทำนองเดียวกับหลักเกณฑ์ของบริษัท
- กำหนดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมและรัดกุมเพียงพอในบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลัก และกลไกอื่นในการกำกับดูแลบริษัทย่อยดังกล่าว เช่น การอนุมัติการเพิ่มทุนหรือลดทุน การเลิกบริษัทย่อย เป็นต้น

การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทมีนโยบายและวิธีการดูแลกรรมการและผู้บริหารในการนำข้อมูลภายในของบริษัท ซึ่งยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนี้ :-

- ให้ความรู้แก่กรรมการรวมทั้งผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 275 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535
- กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารมีหน้าที่ต้องรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ภายใน 3 วันทำการถัดไปจากวันที่เกิดรายการเปลี่ยนแปลงและจัดส่งสำเนารายงานนี้ให้แก่บริษัทในวันเดียวกัน วันที่ส่งรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- บริษัทจะกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องที่ได้รับทราบข้อมูลภายในที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ จะต้องระงับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนที่งบการเงินหรือข้อมูลภายในนั้นจะเปิดเผยต่อสาธารณชน และอย่างน้อย 24 ชั่วโมงภายหลังการเปิดเผยข้อมูลให้แก่สาธารณชนแล้ว รวมทั้งห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญนั้นต่อบุคคลอื่น

บริษัทกำหนดบทลงโทษทางวินัยหากมีการฝ่าฝืนนำข้อมูลภายในไปใช้หาประโยชน์ส่วนตน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การตักเตือนเป็นหนังสือ ตัดค่าจ้าง พักงานชั่วคราวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หรือให้ออกจากงาน ทั้งนี้ การลงโทษจะพิจารณาจากเจตนาของการกระทำ และความร้ายแรงของความผิดนั้น ๆ

การแจ้งเบาะแสการกระทำผิดหรือข้อร้องเรียน

คณะกรรมการบริษัทฯ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายใน และภายนอกองค์กร แจ้งเบาะแส ข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะ (Whistle Blower) ในการกระทำที่สงสัยว่าไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงการรายงานทางการเงินที่ไม่ถูกต้อง หรือระบบควบคุมภายในที่บกพร่อง ผ่านกรรมการอิสระ หรือกรรมการตรวจสอบผ่านช่องทาง ดังนี้

ทาง E-mail Address : audit_Com@cssthailand.com

ทางไปรษณีย์ : กรรมการตรวจสอบ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

329 ม. 3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

การดำเนินการเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน

คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้พิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ได้รับ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนและดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะติดตามผล ความสำเร็จเป็นระยะ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะแจ้งผลการดำเนินงานภายในระยะเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ร้องเรียนทราบ และคณะกรรมการตรวจสอบจะรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบต่อไป

มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน หรือผู้แจ้งเบาะแสการกระทำผิด

เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริษัทฯ จะปกปิด ชื่อ ที่อยู่ หรือข้อมูลใดๆ ที่สามารถระบุตัวผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูลได้ และเก็บรักษาข้อมูลของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ โดยจำกัดเฉพาะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ผู้ได้รับข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน มีหน้าที่เก็บรักษา ข้อมูล ข้อร้องเรียน และเอกสารหลักฐานของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ ห้ามเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

บริษัทฯ ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้พนักงานใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก จึงได้กำหนดนโยบายเพื่อให้พนักงานถือปฏิบัติดังนี้

- บริษัทฯ กำหนดให้การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของบริษัทฯ และสอดคล้องกับข้อกำหนดและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- บริษัทฯ ถือว่าการดูแลสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร และพนักงานทุกคน
- บริษัทฯ ส่งเสริมและให้ความรู้พนักงานในด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้พนักงานในทุกระดับ ตะหนักและให้ความสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้พนักงานใหม่ทุกคนจะต้องได้รับการอบรมด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องของสิ่งแวดล้อม

นอกจากการฝึกอบรมและให้ความรู้พนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นหลักสูตรในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ ในปี 2561 บริษัทฯ ยังจัดฝึกอบรมพนักงานในเรื่องของการบริหารจัดการงานขนส่ง เพื่อพัฒนาระบบการขนส่งของบริษัทฯ อย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานให้มีความคำนึงถึงการสร้างมลภาวะในด้านสิ่งแวดล้อมให้ลดลง

การนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 มาปรับใช้

บริษัทฯ ให้ความสำคัญและยึดมั่นในการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาโดยตลอด โดยการนำแนวปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 มาปรับใช้ ให้เหมาะสมกับบริบททางธุรกิจของบริษัทฯ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการกำหนดให้มีการทบทวนเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

จากผลสำรวจตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2561 ที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการไทยได้ทำการสำรวจบริษัทจดทะเบียนจำนวน 657 บริษัท โดยผลสำรวจโครงการ บริษัทฯ ได้รับคะแนนในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ “ดีเลิศ” ได้รับคะแนนประเมินคือ 90% ซึ่งเป็นหนึ่งใน 142 บริษัท ที่มีระดับคุณภาพในระดับ 5 ดาว และมีคะแนนเกินเกณฑ์เฉลี่ยภาพรวมของบริษัทจดทะเบียนที่มีคะแนนอยู่ที่ 81% จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นของบริษัทฯ ในการพัฒนามาตรฐาน CG อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บริษัทเป็นองค์กรที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ แต่อย่างไรก็ตามในปี 2561 ยังไม่สามารถปฏิบัติตามได้ครอบคลุมตามเกณฑ์ของโครงการ CGR ในประเด็นดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมการควรกำหนดให้กรรมการอิสระมีวาระการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องไม่เกิน 9 ปีนับจากวันที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระครั้งแรก

เนื่องจากกรรมการอิสระเป็นผู้มีความรู้และเป็นผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจของบริษัท จึงถือว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อบริษัทในการดำเนินธุรกิจให้เกิดผลลัพธ์ได้ตามเป้าหมาย

(2) กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุม

ปีที่ผ่านมาบริษัทไม่ได้จัดให้มีการประชุมกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมซึ่งคณะกรรมการบริษัท มีความเห็นว่าให้ดำเนินการจัดประชุมในปี 2562 เพื่อเปิดโอกาสให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้อภิปรายปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท

(3) การดำเนินการด้านต่อต้านทุจริต

อยู่ระหว่างการจัดเตรียมข้อมูลให้สมบูรณ์เนื่องจากมีข้อมูลสำคัญที่สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายใน รวมทั้งการทบทวนข้อมูลตามแบบประเมินตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยื่นขอใบรับรอง CAC ในปี 2562

การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

ความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัท

บริษัทให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายใน โดยคณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบ สอบทาน การประเมินระบบการควบคุมภายในและติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นให้มีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสมกับความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดและความเสียหายของบริษัท และในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 4/2561 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุม ทั้ง 4 ท่าน ที่ประชุมได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอ และความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน โดยอ้างอิง “แบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน” ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานสรุปผลการตรวจสอบภายใน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะการตรวจสอบซึ่งมุ่งเน้นการตรวจสอบเชิงปฏิบัติการให้พัฒนามีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการติดตามการแก้ไขตามรายงานผลการตรวจสอบและรายงานให้คณะกรรมการบริษัทฯ ทราบอย่างสม่ำเสมอ

ในปี 2561 มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวม 4 ครั้ง ผู้สอบบัญชีและสำนักงานตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และตามขอบเขตที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย ตามข้อบังคับว่าด้วยกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบที่สำคัญ (Audit Committee Charter) ได้แก่การ สอบทานรายงานทางการเงิน การกำกับดูแลระบบการบริหารความเสี่ยง การเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นต่อระบบการควบคุมภายในของบริษัท เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจสอบ โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. องค์กรและสภาพแวดล้อม

บริษัทฯ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่เหมาะสม คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลกิจการ โดยฝ่ายบริหารของทุกหน่วยงานกำหนดเป้าหมายธุรกิจและแผนงานประจำปีที่ชัดเจน วัดผลได้ มีการพัฒนากระบวนการกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจและวางแผนกลยุทธ์อย่างมียุทธศาสตร์ทันต่อสถานการณ์และเหมาะสมต่อสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ โครงสร้างองค์กรของบริษัทฯ มีสายการบังคับบัญชา มีการกำหนดอำนาจการอนุมัติ ตลอดจนหน้าที่อย่างชัดเจนตามแต่ละลำดับชั้น ทำให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว มีการกำหนดตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและติดตามผลเปรียบเทียบกับเป้าหมาย โดยบริษัทฯ มุ่งเน้นการสรรหาและบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีมาตรฐาน เหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งพิจารณาการให้ผลตอบแทนแก่พนักงานอย่างสมเหตุสมผล บริษัทฯ ได้สื่อสารคู่มือด้านจริยธรรมของบริษัทฯ (Code of Conduct) ให้ทุกคนนำไปปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญในความซื่อสัตย์ จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ บริษัทฯ ทั้งนี้ในด้านการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน (Anti Corruption) อยู่ระหว่างการเตรียมข้อมูลให้สมบูรณ์เนื่องจากมีข้อมูลสำคัญที่สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายในของปี 2561 รวมทั้งการทบทวนข้อมูลตามแบบประเมินตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยื่นขอใบรับรอง CAC ในปี 2562

2. การบริหารความเสี่ยง

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามนโยบายและกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยฝ่ายบริหารและทุกหน่วยงานติดตามการประเมินปัจจัยความเสี่ยง ผลกระทบ โอกาสเกิด และแผนการบริหารความเสี่ยงพร้อมทั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ทบทวนทะเบียนความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอก มีการกำหนดขอบเขตความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัทอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ มีการผสมผสานระบบการบริหารความเสี่ยงกับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร

3. กิจกรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริษัท ได้แต่งตั้งคณะกรรมการย่อย 4 คณะ ประกอบด้วยคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหาพิจารณาตอบแทนและบรรษัทภิบาล คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการทุกคณะได้ปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขต หน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม มีมาตรการป้องกันไม่ให้น้ำโอกาสหรือประโยชน์ของบริษัทฯ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน มีการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรภายใต้ระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม

4. ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทฯ ให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ เพื่อให้ทราบผลการปฏิบัติงาน และรายงานทางการเงิน เพื่อช่วยให้การตัดสินใจของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทฯ อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เพียงพอ ถูกต้อง เชื่อถือได้ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน สื่อสารให้พนักงานได้เข้าใจถึงการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ และกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลในระบบต่าง ๆ อย่างชัดเจน บริษัทฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางธุรกิจ ตลอดจนการสื่อสารข้อมูลธุรกิจที่สำคัญเพื่อส่งเสริมการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ

5. ระบบการติดตาม

บริษัทฯ มีระบบการติดตามการดำเนินงานในระดับบริหารและในระดับปฏิบัติการ โดยคณะกรรมการและฝ่ายบริหารได้เปรียบเทียบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ในกรณีที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คณะกรรมการย่อยทั้งสองคณะได้ติดตามดูแลและนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท กรณีมีประเด็นสำคัญที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและฝ่ายบริหารจะติดตามผลการปฏิบัติงานและแนวทางแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกเดือน ในส่วนของผู้ตรวจสอบภายในได้กำหนดแผนการตรวจสอบที่ทำให้เกิดการถ่วงดุลและโปร่งใสซึ่งครอบคลุมกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานที่สำคัญ รวมทั้งทำหน้าที่ประเมินผลความเสี่ยงและการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้ ให้บรรลุซึ่งประสิทธิผลและประสิทธิภาพ พร้อมรายงานผลการตรวจสอบและการติดตามต่อคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ

รายละเอียดของรายการระหว่างกัน

(หน่วยพันบาท)

บุคคล/กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกัน สำหรับงวด		เหตุผลและความจำเป็น
		31-ธ.ค.-61	31-ธ.ค.-60	
บริษัทซีเอสเอส เอ็นเนอร์ยี จำกัด เป็นบริษัทย่อยของบริษัท	ซื้อ-ขาย สินค้า สายไฟฟ้า	1,613	1,774	เป็นรายการที่เป็นไปตามลักษณะธุรกิจ การค้าปกติโดยทั่วไปและเป็นการ สนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การทำรายการระหว่างกันข้างต้น เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล โดยได้กระทำอย่างยุติธรรมตาม ราคาตลาด และเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and arms' length)

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

ปี 2560-2561

ตรวจสอบโดย นางสาวกรรณ แก้ว ลิมป์กิตติกุล

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5874

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

สำหรับงบการเงินงวด ปี 2559 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2559 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย การรวมธุรกิจ ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้างเหลือ การรับรู้รายได้ และเรื่องอื่น

สำหรับงบการเงินงวด ปี 2560 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2560 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้างเหลือ และ การรับรู้รายได้

สำหรับงบการเงินงวด ปี 2560 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2561 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่า งบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงาน และ กระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้างเหลือ การรับรู้รายได้ และข้อมูลอื่น

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

ภาพรวมของผลการดำเนินงาน

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชัน จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) บริษัทมีรายได้หลักมาจากการจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ การดำเนินธุรกิจดังกล่าวมาจากการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ผลิตมาเพื่อจัดจำหน่าย ทำให้ไม่จำเป็นต้องลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นจำนวนมากเหมือนธุรกิจที่ผลิตและจำหน่ายสินค้า แต่ต้องอาศัยเงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยความสำเร็จในธุรกิจนี้จึงขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การตลาด การบริหารจัดการสินค้าคงคลัง และการเรียกเก็บเงินอย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล เช่น ทรานส์คัมพ์ Phelps Dodge, ทรานส์คัมพ์ 3M และทรานส์คัมพ์ Philips เป็นต้น ธุรกิจจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ มีการตั้งสำนักงานต้นอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงมากนัก เช่นเดียวกับธุรกิจจัดจำหน่ายประเภทอื่น ๆ โดยจะมุ่งเน้นการขายในปริมาณมากเพื่อเพิ่มจำนวนกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ธุรกิจจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ มีการขยายตัวตามการเติบโตของเศรษฐกิจและธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ บริษัทมีรายได้จากการให้บริการติดตั้ง ซึ่งประกอบด้วย การให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม และการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลัมและอื่น ๆ โดยในการประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม บริษัทจะเป็นผู้ให้บริการด้านการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนประเภท สัดส่วน รูปแบบ ขนาดความสูง และน้ำหนักของเสาโทรคมนาคม รวมทั้งอุปกรณ์ระบบโทรคมนาคมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ รูปแบบของการให้บริการ ประกอบด้วยการดำเนินงานติดตั้งสถานีฐาน (New Site) เพื่อรองรับการขยายพื้นที่การให้บริการของเครือข่ายสัญญาณ และการติดตั้งอุปกรณ์เสริมเพื่อเพิ่มคุณสมบัติและศักยภาพของเสาโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม (Upgrade) การติดตั้งอุปกรณ์ภายในอาคาร (Inbuilding Coverage) โดยรับงานจากเจ้าของโครงข่ายหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น True move, AIS และ DTAC เป็นต้น หรือรับงานจากผู้รับเหมาที่รับจ้างงานมาจากเจ้าของโครงข่าย เช่น Huawei, AWC และ ZTE เป็นต้น โดยงานจะมีลักษณะเป็นโครงการ ประกอบด้วยพื้นที่ติดตั้ง (Site) หลายแห่งในแต่ละโครงการ ซึ่งโดยทั่วไป งานติดตั้งสถานีฐานจะใช้ระยะเวลาดำเนินการติดตั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 45 – 60 วันต่อพื้นที่ติดตั้ง ทั้งนี้ บริษัทจะมีวิศวกรของบริษัทเป็นผู้ควบคุมสำหรับงานที่ได้ส่งต่อให้แก่ผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการ โดยจะกำหนดอัตราค่าบริการเป็นอัตราคงที่ต่อพื้นที่ติดตั้งตามความยากง่ายของงาน ซึ่งมีปัจจัยพิจารณาที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ของพื้นที่ติดตั้ง (ติดตั้งบนอาคารหรือตามพื้นดิน) ระยะทางของพื้นที่ติดตั้ง ประเภทและรูปแบบของเสาโทรคมนาคม และระยะเวลาดำเนินการ เป็นต้น ทั้งนี้ ธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีการขยายตัวตามการลงทุนของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งจะพิจารณาลงทุนตามภาวะเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

นอกจากนี้บริษัท และ บริษัทย่อยได้เพิ่มช่องทางในการจัดหารายได้โดยเข้าร่วมประมูลงานของทางราชการเพิ่มมากขึ้น โดยงานที่ประมูลจะเป็นงานเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า ระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบการติดต่อโทรคมนาคมซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่บริษัทดำเนินการอยู่แล้ว

และเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2558 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทน็อนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์(ประเทศไทย)จำกัด จำนวน 344 ล้านบาท ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับงานโทรคมนาคม โดยกลุ่มลูกค้าหลักของบริษัทน็อนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด จะเป็น AIS และ True ซึ่งทำให้ธุรกิจเกี่ยวกับโทรคมนาคมของบริษัทครอบคลุมทุกเครือข่าย

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2560 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จากพลังงานน้ำ ที่จัดตั้งขึ้นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 27.7 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการลงทุน ร้อยละ 28 ของทุนจดทะเบียนของบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วมและเมื่อบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด เพิ่มทุนจดทะเบียน บริษัทได้ลงทุนเพิ่มเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 เพื่อรักษาสัดส่วนการลงทุนในอัตราร้อยละ 28 ของทุนจดทะเบียน ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 บริษัทได้ทำการซื้อหุ้นสามัญในบริษัทน้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 14.6 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทน้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ทำให้สัดส่วนการลงทุนเป็นร้อยละ 38 ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วม

ต่อมาเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัท Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศเวียดนาม ซึ่งดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 176.4 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการลงทุนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

อนึ่ง งบการเงินรวมของบริษัทได้ถูกจัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทและ บริษัทย่อย ตามสัดส่วนที่มีอำนาจควบคุม โดยบริษัทมีส่วนร่วมในการควบคุมบริษัทย่อย ได้แก่บริษัท ซี.เอส.เอส.เอ็นเนอร์ยี ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 99 และบริษัท น็อนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์(ประเทศไทย)จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 70 ส่วนเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด และเงินลงทุนในบริษัท Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียและรับรู้กำไร/ขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วม ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2559 - 2561จะวิเคราะห์จากงบการเงินรวม ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

รายได้รวม

รายได้ของบริษัท แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า เช่น สายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบป้องกันไฟลาม รายได้จากการให้บริการติดตั้ง ประกอบด้วยการให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม การให้บริการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและการให้บริการติดตั้งอื่น ๆ นอกจากนี้ บริษัทยังมี รายได้อื่น ๆ ได้แก่ ค่าส่งเสริมการตลาดของผู้จัดจำหน่าย ดอกเบี้ยรับ ค่าเช่า กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งโครงสร้างรายได้รวมของกลุ่มบริษัทสามารถสรุปได้ดังนี้ :-

ตารางแสดงโครงสร้างรายได้รวมของกลุ่มบริษัท

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,639.88	56.01	2,288.04	51.27	2,584.37	56.60
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	441.60	9.37	431.56	9.67	131.85	2.89
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง	132.70	2.82	114.63	2.57	84.15	1.84
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	270.86	5.75	373.49	8.37	325.41	7.13
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	40.98	0.87	40.62	0.91	32.19	0.71
หม้อแปลงไฟฟ้า	25.76	0.55	13.90	0.31	19.79	0.43
อื่น ๆ	16.74	0.36	8.27	0.19	34.38	0.75
รวมรายได้จากการขาย	3,568.52	75.72	3,270.51	73.29	3,212.14	70.35
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	1,050.18	22.28	1,114.71	24.98	986.91	21.62
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	43.62	0.93	35.31	0.79	37.60	0.82
รายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ๆ	31.60	0.67	18.45	0.41	293.47	6.43
รวมรายได้จากการบริการติดตั้ง	1,125.40	23.88	1,168.47	26.18	1,317.98	28.87
รายได้อื่น ๆ *	19.14	0.41	23.51	0.53	35.52	0.78
รายได้รวม	4,713.06	100.00	4,462.49	100.00	4,565.64	100.00

ปี 2559 – 2561 บริษัทมีรายได้รวม 4,713 ล้านบาท และ 4,462 ล้านบาท และ 4,566 ล้านบาทตามลำดับโดยรายได้หลักมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 69-76 ของรายได้รวม ส่วนรายได้ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ รายได้จากการบริการติดตั้ง ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 24-29 ของรายได้รวม

ปี 2560 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 4,462 ล้านบาทลดลงประมาณร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2559 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ลดลงร้อยละ 8 รายได้จากการบริการติดตั้ง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 และสัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 73 และร้อยละ 26 ของรายได้รวม

ปี 2561 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 4,566 ล้านบาทเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปี 2560 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ลดลงร้อยละ 2 รายได้จากการบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 และสัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 70 และร้อยละ 29 ของรายได้รวม

รายได้จากการขายและการให้บริการ

- รายได้จากการขาย

รายได้หลักของบริษัทมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งในปี 2559 – 2561 บริษัทมีรายได้จากการขายจำนวน 3,569 ล้านบาท และ 3,271 ล้านบาท และ 3,212 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76 และร้อยละ 73 และร้อยละ 70 ของรายได้รวม ตามลำดับ

รายได้จากการขายในระหว่างปี 2559 – 2561 สามารถแบ่งตามประเภทของสินค้าหลักๆ ได้ดังนี้

รายได้จากการขาย	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,639.88	73.98	2,288.04	69.96	2,584.37	80.46
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	441.60	12.37	431.56	13.20	131.85	4.10
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง	132.70	3.72	114.63	3.50	84.15	2.62
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	270.86	7.59	373.49	11.42	325.41	10.13
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	40.98	1.15	40.62	1.24	32.19	1.00
หม้อแปลงไฟฟ้า	25.76	0.72	13.90	0.43	19.79	0.62
อื่น ๆ	16.74	0.47	8.27	0.25	34.38	1.07
รวมรายได้จากการขาย	3,568.52	100.00	3,270.51	100.00	3,212.14	100.00

รายได้จากการขายปี 2560 เมื่อเทียบกับปี 2559 ลดลง 298 ล้านบาท มาจากยอดขายสายไฟฟ้า และหลอดไฟฟ้าและอุปกรณ์ส่องสว่างลดลง เป็นจำนวน 362 ล้านบาทเนื่องจากงานโครงการเมกะโปรเจกต์ลดลง แต่ยอดขายอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 103 ล้านบาท มาจากการขายสินค้าให้โครงการบ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม

รายได้จากการขายปี 2561 เมื่อเทียบกับปี 2560 ลดลง 58 ล้านบาท เนื่องจากในไตรมาส 2 บริษัทฯ ได้มีการยกเลิกการเป็นตัวแทนจำหน่ายขายปลีกสินค้าฟิลิปส์ ทำให้ยอดขายหลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง ลดลง 300 ล้านบาทและประกอบกับสภาพเศรษฐกิจ ทำให้อยอดขายท่อร้อยไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง รวมทั้งอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามลดลง 87 ล้านบาท

สินค้าหลักของบริษัท ได้แก่สายไฟฟ้า มีสัดส่วนการขายอยู่ที่ร้อยละ 70-80% ของรายได้จากการขาย และปี 2561 มียอดขาย จำนวน 2,584 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 296 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปี 2560 เนื่องมาจากบริษัทฯ ได้รับงานโครงการใหญ่ๆ หลายโครงการ เช่น โครงการคอนโดมิเนียมและโครงการอาคารต่าง ๆ เช่น อาคาร รพ.วชิรพยาบาล,โครงการโซลาร์เซลล์, โครงการหมู่บ้าน เป็นต้น

ส่วนการขาย หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม หม้อแปลงไฟฟ้า และอื่นๆ มีจำนวนรวมประมาณ 929ล้านบาท และ 982 ล้านบาท และ 627 ล้านบาท ในปี 2559– 2561 ตามลำดับ โดยจะเห็นว่าในปี 2559 และ 2560 ยอดขายหลอดไฟ และอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง ท่อร้อยสายไฟฟ้า และอุปกรณ์ติดตั้ง อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เพิ่มขึ้น แต่ในปี 2561 สินค้ากลุ่มดังกล่าวมียอดขายลดลง เนื่องจาก สภาพเศรษฐกิจ รวมทั้งเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนบริษัทได้ยกเลิกการเป็นตัวแทนการขายสินค้าปลีก ของหลอดไฟ และอุปกรณ์ส่องสว่าง สินค้ากลุ่มนี้มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20-31 ของรายได้จากการขาย

อนึ่ง รายได้จากการจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ ของบริษัทมาจากการจำหน่ายให้แก่ลูกค้าภายในประเทศทั้งหมด โดยจัดจำหน่ายให้แก่ลูกค้าทั่วประเทศ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นกลุ่มลูกค้าภาคเอกชน มีจำนวนรวมประมาณ 3,200 ราย อย่างไรก็ตาม ณ ปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายที่จะขยายเพิ่มฐานลูกค้าไปยังต่างประเทศในแถบอาเซียน เพื่อเตรียมพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community: AEC) นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายที่จะมุ่งทำการตลาดในภาคหน่วยงานราชการมากขึ้น โดยมอบหมายให้บริษัทย่อยเป็นผู้ดำเนินการในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับงานราชการ ด้วยนโยบายการตลาดเชิงรุกดังกล่าว บริษัทมีความมั่นใจว่าจะช่วยส่งเสริมให้บริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการจัดหาลูกค้าด้วยการติดต่อโดยตรงกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ทั้งการเข้าพบโดยตรงและ/หรือการติดต่อผ่านอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และติดต่อโดยผ่านการแนะนำจากพันธมิตรทางธุรกิจต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ลูกค้า และผู้ผลิตสินค้า เป็นต้น โดยบริษัทได้กำหนดนโยบายให้มีการวิเคราะห์ฐานะการเงินและประวัติการชำระเงินของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดและปรับปรุงนโยบายการกำหนดวงเงินสินเชื่อ และระยะเวลาให้เครดิตแก่ลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถควบคุมวงเงินการขายให้แก่ลูกค้าแต่ละรายได้อย่างรัดกุมมากยิ่งขึ้น

- รายได้จากการบริการติดตั้ง

ธุรกิจการให้บริการติดตั้งของบริษัทสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักคือ (1) ธุรกิจการให้บริการออกแบบจัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม (Communication System) ตลอดจนงานด้านบำรุงรักษาระบบ (Maintenance Services) และ (2) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Protection System) (3) ธุรกิจการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์อื่น ๆ โดยบริษัทมีรายได้จากการบริการติดตั้งเป็นจำนวน 1,125 ล้านบาท และ 1,168 ล้านบาท และ 1,318 ล้านบาท ในปี 2559 – 2561 ตามลำดับหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24 และร้อยละ 26 และร้อยละ 29 ตามลำดับ อัตราเติบโตดังกล่าวส่วนใหญ่มาจากการเพิ่มขึ้นของธุรกิจการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมเป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 93– 95 ของรายได้จากการบริการติดตั้งรวม เนื่องจากอุตสาหกรรมโทรคมนาคมมีการเติบโตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการขยายเสาสื่อโทรคมนาคมและการติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อรองรับเครือข่าย 4G ของผู้ประกอบการที่ให้บริการสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ สำหรับปี 2560 รายได้จากการบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 43 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 เนื่องมาจากรายได้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมเพิ่มขึ้น และปี 2561 รายได้จากการบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 150 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องมาจากรายได้บริการติดตั้งอุปกรณ์อื่นเพิ่มขึ้น ซึ่งบริษัท ได้ขยายงานในส่วนนี้เพิ่มขึ้น โดยเข้าไปประมูลงานต่าง ๆ ของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ

ทั้งนี้ รายได้จากการบริการติดตั้งในปี 2559 – 2561 มีรายละเอียดดังนี้

รายได้จากการบริการติดตั้ง	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	1,050.18	93.32	1,108.89	95.40	986.91	74.88
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	43.62	3.88	35.31	3.02	37.60	2.85
รายได้จากการติดตั้งอื่น ๆ	31.60	2.80	24.27	1.58	293.47	22.27
รวมรายได้จากการบริการติดตั้ง	1,125.40	100.00	1,168.47	100.00	1,317.98	100.00

ปี 2559 – 2561 บริษัทมีรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม เป็นจำนวน 1,050 ล้านบาทและ 1,109 ล้านบาท ตามลำดับ เพิ่มขึ้น 59 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 6 และสำหรับปี 2561รายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมเป็นจำนวน 987 ล้านบาท ลดลง 122 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

รายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมมาจากการให้บริการแก่ลูกค้าภายในประเทศทั้งหมด ซึ่งได้แก่ เจ้าของโครงข่ายระบบโทรคมนาคม และผู้รับเหมารายใหญ่ซึ่งรับงานจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรคมนาคมโดยตรงโดย ณ สิ้นปี 2561 บริษัทมีสัญญางานให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมที่ยังไม่แล้วเสร็จ มูลค่ารวมประมาณ 2,621 ล้านบาท และมีรายได้จากการให้บริการ ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จที่รับรู้จนถึงวันสิ้นงวด ตั้งแต่ร้อยละ 95 ขึ้นไป เป็นจำนวน 6,626 ล้านบาท โดยได้รับรู้เป็นรายได้ในระหว่างปี 2561 เป็นจำนวน 987 ล้านบาท ทั้งนี้ รูปแบบของการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม ประกอบด้วยงานก่อสร้างสถานีฐาน (New Site) การติดตั้งอุปกรณ์เสริม (Upgrade)และงานติดตั้งอุปกรณ์ภายในอาคาร (Inbuilding Coverage)โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 มูลค่างานของ New Site มีจำนวน 4,038 ล้านบาท 4,910 ล้านบาท และ 5,651 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 74 ร้อยละ 75 และร้อยละ 74 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งสามารถแบ่งรายได้การให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมตามรูปแบบของการให้บริการได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ปี 2560				ปี 2561			
	รายได้ที่รับรู้ (> 95%)				รายได้ที่รับรู้ (> 95%)			
	มูลค่าโครงการ (ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ)	รายได้ที่รับรู้สะสม ณ วันที่ 1 ม.ค. 2560	รายได้ที่รับรู้ในงวด ปี 2560	รวมรายได้ที่รับรู้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2560	มูลค่าโครงการ (ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ)	รายได้ที่รับรู้สะสม ณ วันที่ 1 ม.ค. 2561	รายได้ที่รับรู้ในงวด ปี 2561	รวมรายได้ที่รับรู้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2561
New Site	5,238.57	4,037.67	871.98	4,909.65	1,863.29	4,909.65	740.91	5,650.56
Upgrade	1,215.40	1,028.26	143.19	1,171.45	406.61	1,171.45	85.24	1,256.69
IBC	296.09	228.04	24.39	252.43	94.21	252.43	17.55	269.98
งานอื่นๆ *	322.32	223.26	69.33	292.59	256.32	292.59	143.21	435.8
รวม	7,072.38	5,517.23	1,108.89	6,626.12	2,620.43	6,626.12	986.91	7,613.03

หมายเหตุ: * งานอื่นๆ ได้แก่ งานติดตั้ง New Site พร้อม Upgrade และงานติดตั้งพิเศษ

สำหรับรายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม มีจำนวน 44 ล้านบาท 35 ล้านบาท และ 38 ล้านบาท ในปี 2559-2561 ตามลำดับ โดยบริษัทให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลามให้แก่ลูกค้าด้วยการติดตั้งวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม ตามช่องเปิดของท่อร้อยสายไฟฟ้าหรือระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบเครื่องปรับอากาศ ซึ่งสามารถป้องกันผลกระทบจากความร้อน เปลวไฟ และควันไฟ เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ชั่วโมง ทั้งนี้ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญของการติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมากขึ้น เนื่องจากสามารถช่วยชะลอการเผาไหม้และการเกิดควันไฟ ในกรณีที่เกิดอัคคีภัยได้

รายได้จากการติดตั้งอื่น ๆ ในปี 2559- 2561 มาจากรายได้จากงานโครงการ Smart Way ประมาณปีละ 4 ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการลงทุน ติดตั้ง และบำรุงรักษาอุปกรณ์ประเภทคอมพิวเตอร์และหลอดไฟประหยัดพลังงานของสถาบันวิศวกรรมพลังงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ส่วนที่เพิ่มมาในแต่ละปี จะเป็นงานติดตั้งอื่น ซึ่งบริษัท และบริษัทย่อยได้ประมูผลงานหน่วยงานราชการทำให้มีรายได้งานติดตั้งอื่น ๆ ในปี 2559 รับงานระบบเครือข่ายรักษาความปลอดภัยสารสนเทศ จำนวน 17 ล้านบาท ในปี 2560 บริษัทย่อยมีรายได้จากโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ(โครงการเน็ตประชารัฐ 24,700 หมู่บ้าน) และในปี 2561 บริษัทได้รับงานปรับปรุงสถานีไฟฟ้าระบบ 22 เควี ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ งานพร้อมติดตั้งระบบ Video Conference ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

- รายได้อื่นๆ

รายได้อื่นๆ ของบริษัท ได้แก่ รายได้ค่าขนส่ง รายรับจากค่าส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้า ดอกเบี้ยรับ ค่าเช่า กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น โดยในปี 2559 – 2561 บริษัทมีรายได้อื่นประมาณ 19 ล้านบาท 24 ล้านบาท และ 36 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับรายได้รวม

รายละเอียดของรายได้อื่น ๆ ของบริษัทในปี 2559 – 2561 มีรายละเอียดดังนี้

หมายเหตุ: * อื่น ๆ ประกอบด้วย รายได้ค่าเช่า กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน และรายการปรับปรุงต่าง ๆ เป็นต้น

รายได้อื่นๆ	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายรับจากค่าส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้า	3.48	18.21	8.22	34.96	10.09	28.41
ดอกเบี้ยรับ	7.87	41.14	6.72	28.57	9.19	25.88
กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	-	-	3.51	14.92	4.72	13.29
รายได้ค่าขนส่ง	2.29	11.95	2.63	11.21	2.37	6.68
อื่น ๆ *	5.49	28.71	2.43	10.34	9.15	25.74
รายได้อื่น	19.14	100.00	23.51	100.00	35.52	100.00

ต้นทุนขาย ต้นทุนบริการติดตั้ง**- ต้นทุนขาย**

ต้นทุนขายของบริษัทมาจากต้นทุนจากการซื้อสินค้ามาเพื่อขายเป็นหลัก โดยทั่วไป บริษัทมีนโยบายกำหนดราคาขายโดยบวกกำไรส่วนเพิ่ม (Margin) จากต้นทุนที่ซื้อเข้ามา เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าต่อไป โดยในปี 2559- 2561 บริษัทมีต้นทุนขายจำนวน 3,231 ล้านบาท 2,901 ล้านบาท และ 2,930 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราร้อยละ 89 - 91 เมื่อเทียบกับรายได้จากการขาย ตามลำดับ

ปี 2559 บริษัทมีต้นทุนขาย 3,231 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 12 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตามรายได้จากการขายที่สูงขึ้น โดยมีอัตราร้อยละต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 91 และระหว่างปี บริษัทไม่มีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเพิ่มขึ้นทำให้อุดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2559 เท่ากับ 29 ล้านบาท

ปี 2560 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,901 ล้านบาท ลดลง ประมาณร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการลดลงตามรายได้จากการขายที่ลดลง โดยมีอัตราร้อยละต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 89 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน 2 ล้านบาท ทำให้อุดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2560 เท่ากับ 31 ล้านบาท

ปี 2561 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,930 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตามรายได้จากการขายที่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราร้อยละต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 91 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.64 ล้านบาท ทำให้อุดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2561 เท่ากับ 28 ล้านบาท

- ต้นทุนบริการติดตั้ง

ต้นทุนการให้บริการเป็นต้นทุนที่เกิดจากการให้บริการติดตั้งงานระบบโทรคมนาคม และงานระบบป้องกันไฟลาม และอื่นๆ โดยในปี 2559 - 2561 ต้นทุนบริการติดตั้งมีจำนวนประมาณ 798 ล้านบาท 853 ล้านบาท และ 958 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 71 ร้อยละ 73 และร้อยละ 73 ของรายได้จากการบริการติดตั้ง ตามลำดับ ทั้งนี้ ต้นทุนบริการติดตั้งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายหลักๆ ได้แก่ ค่าแรง และค่าสินค้าที่ใช้ในการติดตั้ง เช่น เสาคอนกรีต อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานโทรคมนาคม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานป้องกันไฟลาม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานติดตั้งระบบไฟฟ้า เป็นต้น อนึ่งต้นทุนบริการติดตั้งมาจากการให้บริการติดตั้งงานระบบโทรคมนาคมเป็นหลัก โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 บริษัทมีต้นทุนบริการงานโทรคมนาคมที่รับรู้จนถึงวันสิ้นสุดเป็นจำนวน 3,231 ล้านบาท 4,036 ล้านบาท และ 4,710 ล้านบาท ตามลำดับซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ต้นทุนบริการติดตั้งงานระบบโทรคมนาคม	ณ 31/12/59	ณ 31/12/60	ณ 31/12/61
ต้นทุนบริการที่รับรู้จนถึงวันสิ้นสุด (ล้านบาท)	2,514.40	3,230.62	4,035.76
ต้นทุนบริการที่รับรู้ในระหว่างงวด (ล้านบาท)	716.22	805.14	674.22
รวมต้นทุนบริการที่รับรู้จนถึงวันสิ้นสุด (ล้านบาท)	3,230.62	4,035.76	4,709.98

อนึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 บริษัทได้รับรู้ต้นทุนบริการงานโทรคมนาคมที่มีการดำเนินการแล้วเสร็จตั้งแต่ร้อยละ 95 ขึ้นไปเป็นจำนวน 3,231 ล้านบาท 4,036 ล้านบาท และ 4,710 ล้านบาท แบ่งเป็นต้นทุนบริการงานโทรคมนาคมยกมา 2,515 ล้านบาท 3,230 ล้านบาท และ 4,036 ล้านบาท และต้นทุนบริการงานโทรคมนาคมที่รับรู้ในระหว่างปี 2559 - 2561 จำนวน 716 ล้านบาท 805 ล้านบาท และ 674 ล้านบาท ทั้งนี้ ต้นทุนบริการงานโทรคมนาคมที่รับรู้ส่วนใหญ่มาจากการติดตั้งงานก่อสร้างสถานีฐาน (New Site) เป็นหลัก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 76 ของต้นทุนบริการที่รับรู้ในระหว่างงวด

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่สำคัญของบริษัท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงิน โดยที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงินมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับรายได้รวม โดยสามารถสรุปและวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทในช่วงที่ผ่านมาได้ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการขาย

ค่าใช้จ่ายในการขายประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานขาย ค่าคอมมิชชั่น ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขายเป็นหลัก โดยในปี 2559- 2561 มีจำนวนรวมประมาณ 109 ล้านบาท 104 ล้านบาท และ 97 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 2 ของรายได้รวม ซึ่งค่าใช้จ่ายในการขายจะผันแปรไปตามยอดขายซึ่งในปี 2561 ยอดขายลดลง 58 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายขายลดลง 7.32 ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2559 - 2561 มีจำนวน 355 ล้านบาท 344 ล้านบาท และ 354 ล้านบาท ตามลำดับหรือคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 8 ของรายได้รวม ตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานเป็นหลัก ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 61 ของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สำคัญอื่น ๆ ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาของยานพาหนะและอุปกรณ์สำนักงาน ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน และค่าเช่าสำนักงานและโกดัง และค่าสาธารณูปโภค

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2559 มีจำนวน 355 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 8 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปี 2558 เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานและค่าเสื่อมราคาอาคารสำนักงาน ค่าตกแต่งอาคาร เครื่องใช้สำนักงาน ฯลฯ ซึ่งในปี 2559 คำนวณค่าเสื่อมราคาเต็มปี เมื่อเทียบกับปีก่อน

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2560 มีจำนวน 344 ล้านบาทลดลงจำนวน 11 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปี 2559 เนื่องมาจากการลดลงของค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ยานพาหนะ และค่าที่ปรึกษา

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2561 มีจำนวน 354 ล้านบาทเพิ่มขึ้น จำนวน 10 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปี 2560 เนื่องมาจากการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น

- ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ค่าใช้จ่ายทางการเงินของบริษัทมาจากดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมสถาบันการเงิน โดยในปี 2559 - 2561 บริษัทมีค่าใช้จ่ายทางการเงินจำนวน 11 ล้านบาท 10 ล้านบาท และ 8 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีอัตราดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยอยู่ระหว่างประมาณร้อยละ 2-11 ต่อปี

ปี 2559 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 7.6 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดิน ก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 3.6 ล้านบาท

ปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 7.2 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดิน ก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้า จำนวน 2.8 ล้านบาท

ปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 6 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 2 ล้านบาท

กำไร

ปี 2559 - 2561 บริษัทมีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ และธุรกิจการให้บริการติดตั้ง เป็นจำนวน 665 ล้านบาท 685 ล้านบาท และ 642 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณ ร้อยละ 14 ร้อยละ 15 และร้อยละ 14 ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้ :-

- กำไรขั้นต้น - ธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ

บริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจจำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า ประมาณ 337 ล้านบาท 370 ล้านบาท และ 282 ล้านบาท ในปี 2559 - 2561 ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณ ร้อยละ 11 ในปี 2560 และร้อยละ 9 ในปี 2561 กำไรขั้นต้นจากธุรกิจจำหน่ายสินค้าลดลงเนื่องจากภาวะการแข่งขันทางการตลาดสูงมาก

- กำไรขั้นต้น - ธุรกิจบริการติดตั้ง

บริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจบริการติดตั้ง ประมาณ 328 ล้านบาท 315 ล้านบาท และ 360 ล้านบาท ในปี 2559 -2561 ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณร้อยละ 29 ในปี 2559 และร้อยละ 27 ในปี 2560 - 2561 ของรายได้จากบริการติดตั้ง

- กำไรสุทธิ

บริษัทมีกำไรสุทธิในปี 2559 – 2561 จำนวน 173 ล้านบาท 200 ล้านบาท และ 169 ล้านบาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิประมาณร้อยละ 4 ของรายได้รวม และแบ่งเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในปี 2559 - 2561 เป็นจำนวน 170 ล้านบาท 204 ล้านบาท และ 170 ล้านบาท ตามลำดับ

ปี 2559 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 210 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 37 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 50 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 13 ล้านบาทโดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 18 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราต่ำกว่าอัตราที่กำหนดเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษีซึ่งบริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

ปี 2560 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 250 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 50 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 59 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 9 ล้านบาทโดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 20 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราสูงกว่าอัตราที่กำหนดไม่มากเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษี

ปี 2561 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 213 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 44 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 51 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 7 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 21 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราสูงกว่าอัตราที่กำหนดไม่มากเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษี

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ปี 2559 - 2561 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นประมาณ ร้อยละ 10 ร้อยละ 12 และร้อยละ 10 ตามลำดับ บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะ และหลังหักสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทกำหนด (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2 ข้อ 8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผล) ในระหว่างปี 2559 - 2561 บริษัทมีกำไรสุทธิจากงบการเงินเฉพาะของบริษัท เป็นจำนวนประมาณ 196 ล้านบาท 256 ล้านบาท และ 171 ล้านบาท ตามลำดับ และได้มีการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการดังกล่าวให้แก่ ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 188 ล้านบาท 212 ล้านบาทและ 141 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราเงินปันผลจ่ายประมาณร้อยละ 96 ร้อยละ 83 และร้อยละ 83 ของกำไรสุทธิจากงบการเงินเฉพาะของบริษัท ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

เงินปันผล	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาท)	เงินปันผลจ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)
เงินปันผลประจำปี 2559 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.06	70
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2559 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.10	118
รวมเงินปันผลประจำปี 2559	0.16	188
เงินปันผลประจำปี 2560 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.08	94
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2560 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.10	118
รวมเงินปันผลประจำปี 2560	0.18	212
เงินปันผลประจำปี 2561 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.06	70.5
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2561 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.06	70.5
รวมเงินปันผลประจำปี 2561	0.12	141

หมายเหตุ : สำหรับการจ่ายปันผลจากการดำเนินงานในปี 2561 นั้นจะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562

สำหรับในอนาคต บริษัทจะยังคงดำเนินการตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลตามที่ได้ระบุในส่วนที่ 2 ข้อ 8 โครงสร้างเงินทุน หัวข้อ 8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผลอย่างเคร่งครัด

การวิเคราะห์ฐานะการเงิน

สินทรัพย์รวม

สินทรัพย์รวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559- 2561 มีจำนวนประมาณ 3,843 ล้านบาท 3,606 ล้านบาท และ 3,442 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่ ได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 47-51 ของสินทรัพย์รวมทั้งหมด ส่วนสินทรัพย์ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ สินค้าคงเหลือ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 17-18 และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 11 และในปี 2561 มีเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 224 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7 ของสินทรัพย์รวม

สำหรับสินทรัพย์รวมของบริษัท ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2559 มีจำนวนเพิ่มขึ้นประมาณ 380 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปี 2558 โดยสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นที่เพิ่มขึ้น 544 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41 และสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 149 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 30

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2560 มีจำนวนลดลงประมาณ 237 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยสินทรัพย์ที่ลดลง ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลง 195 ล้านบาท ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 31 ล้านบาท สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 13 ล้านบาท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 30 ล้านบาท สินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลง 24 ล้านบาท และเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 25.8 ล้านบาท

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2561 มีจำนวนลดลงประมาณ 164 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2560 โดยสินทรัพย์ที่ลดลง ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลง 57 ล้านบาท ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 217 ล้านบาท สินค้าคงเหลือลดลง 80 ล้านบาท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 22 ล้านบาท สินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลง 24 ล้านบาท และเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 198 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมระยะยาว 80 ล้านบาท เงินฝากที่ติดภาระค้ำประกัน 40 ล้านบาท

- ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 บริษัทมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น รวมประมาณ 1,869 ล้านบาท 1,838 ล้านบาท และ 1,620 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมประมาณร้อยละ 49 ร้อยละ 51 และร้อยละ 47 ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ :-

- ลูกหนี้การค้า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 บริษัทมีลูกหนี้การค้า-สุทธิประมาณ 1,271 ล้านบาท 1,220 ล้านบาท และ 1,155 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมประมาณ ร้อยละ 33 ร้อยละ 34 และร้อยละ 34 ตามลำดับ โดยลูกหนี้การค้ามีจำนวนเพิ่มขึ้นตามยอดขายสินค้าของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการขายสินค้าและการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้าแต่ละรายที่ชัดเจน โดยบริษัทพิจารณาลำดับชั้นการให้สินเชื่อ (credit rating) จากการวิเคราะห์งบการเงินของลูกค้าย้อนหลัง และวิเคราะห์ด้านการเงิน และด้านธุรกิจ และมีนโยบายทบทวนวงเงินการให้สินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ยบริษัทให้ระยะเวลาชำระค่าสินค้าแก่ลูกค้าประมาณ 30-120 วัน โดยรายละเอียดของอายุลูกหนี้การค้าของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 สามารถสรุปได้ดังนี้ :-

ตารางแสดงอายุลูกหนี้การค้า

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ลูกหนี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	714.00	53.48%	622.00	48.56%	574.00	47.01%
ลูกหนี้เกินกำหนดชำระ						
ไม่เกิน 3 เดือน	520.00	38.95%	530.00	41.37%	448.00	36.70%
3 - 6 เดือน	19.00	1.42%	30.00	2.34%	60.00	4.91%
6 - 12 เดือน	14.00	1.05%	26.00	2.03%	49.00	4.01%
เกิน 12 เดือนขึ้นไป	68.00	5.10%	73.00	5.70%	90.00	7.37%
ลูกหนี้การค้ารวม	1,335.00	100.00%	1,281.00	100.00%	1,221.00	100.00%
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(64.00)	(4.79)%	(61.00)	(4.76) %	(66.00)	(5.41)%
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	1,271.00	95.21%	1,220.00	95.24%	1,155.00	94.59%

บริษัทมีนโยบายในการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ โดยพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต การวิเคราะห์อายุหนี้ และสถานะเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้น ๆ ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์อายุของหนี้ที่ค้าง บริษัทมีนโยบายที่จะตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 50 ของมูลค่าลูกหนี้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระ 6-12 เดือน และตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าลูกหนี้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 12 เดือนขึ้นไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 94 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ ตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 1 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 5 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 64 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 5 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 1,271 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 92 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 2 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 6 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 61 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 5 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 1,220 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 89 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 4 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 7 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 66 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 5 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 1,155 ล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทมีความเห็นว่า นโยบายการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และระบบการควบคุมและติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมและเพียงพอสำหรับธุรกิจของบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทอาจพิจารณาปรับปรุงนโยบายทางด้านลูกหนี้ให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับ

ปี 2559-2561 บริษัทมีอัตราส่วนทางการเงินทางด้านระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยสำหรับลูกหนี้การค้าของงานขายสินค้า ประมาณ 102 วัน 117 วัน และ 96 วัน ตามลำดับ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้าของบริษัท

- ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้อื่นประกอบด้วย รายได้ค้างรับงานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ มูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ ลูกหนี้อื่น รายได้ค้างรับอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และเงินทดรองจ่าย ซึ่งมีจำนวนรวมประมาณ 598 ล้านบาท 618 ล้านบาท และ 465 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559- 2561 ตามลำดับ โดยมีมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บเป็นส่วนประกอบหลัก ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 88 ร้อยละ 95 และร้อยละ 92 ของมูลค่าลูกหนี้อื่น

มูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ เป็นรายได้ค่าบริการติดตั้งโทรคมนาคมที่รับรู้เป็นรายได้แล้วตามขั้นความสำเร็จของงาน แต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญา ซึ่งจะประกอบด้วยต้นทุนของค่าวัสดุและค่าแรงงาน ค่างานผู้รับเหมา ค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่น โดยมีจำนวน 522 ล้านบาท 586 ล้านบาท และ 428 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 - 2561 ตามลำดับ

ปี 2559 บริษัทมีมูลค่างานติดตั้งระบบโทรคมนาคมตามสัญญาครบเป็นจำนวน 5,994 ล้านบาท โดยได้ดำเนินการติดตั้งจนถึงวันสิ้นสุด คิดเป็นมูลค่ารวม 5,517 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้ที่รับรู้แล้วสะสมจนถึงวันที่ 1 มกราคม 2559 จำนวนรวม 4,467 ล้านบาท และรายได้ที่รับรู้ปี 2559 จำนวน 1,050 ล้านบาท ตามลำดับ โดยได้มีการเรียกเก็บเงินจากลูกค้าแล้วเป็นจำนวน 5,013 ล้านบาท คงเหลือมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บเป็นจำนวน 521 ล้านบาท

(หน่วย: ล้านบาท)

รูปแบบการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	มูลค่าโครงการรวม	รายได้ที่รับรู้ตามขั้นความสำเร็จของงานในแต่ละพื้นที่ติดตั้ง (> 95%)	รายได้ที่รับรู้สะสมจนถึงวันที่ 1 ม.ค. 59	รายได้ที่รับรู้ในปี 2559	จำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้า	มูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ
New Site	4,384.67	4,037.67	3,345.79	691.88	3,670.63	370.14
Upgrade	1,086.30	1,028.26	752.86	275.40	936.10	105.89
IBC	296.91	228.04	187.88	40.17	197.75	31.25
อื่น ๆ	226.46	223.26	180.53	42.73	208.76	14.56
รวม	5,994.34	5,517.23	4,467.06	1,050.18	5,013.24	521.84

ปี 2560 บริษัทมีมูลค่างานติดตั้งระบบโทรคมนาคมตามสัญญารวมเป็นจำนวน 7,072 ล้านบาท โดยได้ดำเนินการติดตั้งจนถึงวันสิ้นสุด คิดเป็นมูลค่ารวม 6,626 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้ที่รับรู้แล้วสะสมจนถึงวันที่ 1 มกราคม 2560 จำนวนรวม 5,517 ล้านบาท และรายได้ที่รับรู้ปี 2560 จำนวน 1,109 ล้านบาท ตามลำดับ โดยได้มีการเรียกเก็บเงินจากผู้ว่าจ้างแล้วเป็นจำนวน 6,066 ล้านบาท คงเหลือมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บเป็นจำนวน 586 ล้านบาท

(หน่วย: ล้านบาท)

รูปแบบการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	มูลค่าโครงการรวม	รายได้ที่รับรู้ตามขั้นความสำเร็จของงานในแต่ละพื้นที่ติดตั้ง ($\geq 95\%$)	รายได้ที่รับรู้สะสมจนถึงวันที่ 1 ม.ค. 60	รายได้ที่รับรู้ในปี 2560	จำนวนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ว่าจ้าง	มูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ
New Site	5,238.57	4,909.65	4,037.67	871.98	4,413.07	504.45
Upgrade	1,215.40	1,171.45	1,028.26	143.19	1,150.99	36.36
IBC	296.09	252.43	228.04	24.39	233.37	21.29
อื่น ๆ	322.32	292.59	223.26	69.33	268.66	24.30
รวม	7,072.38	6,626.12	5,517.23	1,108.89	6,066.09	586.40

ปี 2561 บริษัทมีมูลค่างานติดตั้งระบบโทรคมนาคมตามสัญญารวมเป็นจำนวน 7,871 ล้านบาท โดยได้ดำเนินการติดตั้งจนถึงวันสิ้นสุด คิดเป็นมูลค่ารวม 7,613 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้ที่รับรู้แล้วสะสมจนถึงวันที่ 1 มกราคม 2561 จำนวนรวม 6,626 ล้านบาท และรายได้ที่รับรู้ปี 2561 จำนวน 987 ล้านบาท ตามลำดับ โดยได้มีการเรียกเก็บเงินจากผู้ว่าจ้างแล้วเป็นจำนวน 7,198 ล้านบาท คงเหลือมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บเป็นจำนวน 428 ล้านบาท

(หน่วย: ล้านบาท)

รูปแบบการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	มูลค่าโครงการรวม	รายได้ที่รับรู้ตามขั้นความสำเร็จของงานในแต่ละพื้นที่ติดตั้ง ($\geq 95\%$)	รายได้ที่รับรู้สะสมจนถึงวันที่ 1 ม.ค. 61	รายได้ที่รับรู้ในปี 2561	จำนวนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ว่าจ้าง	มูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ
New Site	5,813.32	5,650.56	4,909.65	740.91	5,304.29	349.05
Upgrade	1,270.39	1,256.69	1,171.45	85.24	1,244.72	20.68
IBC	309.72	269.98	252.43	17.55	255.99	15.65
อื่น ๆ	478.05	435.80	292.59	143.21	393.19	43.00
รวม	7,871.48	7,613.03	6,626.12	986.91	7,198.19	428.38

- สินค้าคงเหลือ

บริษัทมีนโยบายบันทึกมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างติดตั้งด้วยราคาทุน (วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน หรือ First in First out) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า และบันทึกมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปประเภทสายเคเบิลด้วยราคาทุน (วิธีเฉพาะเจาะจง หรือ Specific) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า

ทั้งนี้ บริษัทจะบันทึกขาดทุนจากการลดมูลค่าของสินค้าในงบกำไรขาดทุนในกรณีที่ราคาทุนของสินค้าคงเหลือในงวดบัญชีใด ๆ มีราคาสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์ที่ทำให้การปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้ต่ำกว่าราคาทุนหมดไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง บริษัทจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนที่เคยรับรู้ในงวดบัญชีก่อนๆ ในงบกำไรขาดทุนของงวดบัญชีนั้น ๆ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 บริษัทมีสินค้าคงเหลือสุทธิประมาณ 649 ล้านบาท 662 ล้านบาท และ 582 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 17 ร้อยละ 18 และร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ทั้งนี้ รายละเอียดของสินค้าคงเหลือของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 สามารถสรุปได้ดังนี้ :-

ตารางแสดงรายละเอียดของสินค้าคงเหลือ

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
สินค้าสำเร็จรูป	480.00	73.96%	461.00	69.64%	459	78.78%
หัก รายการปรับลดราคาทุนให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(29.00)	(4.47%)	(31.00)	(4.68%)	(28)	(4.81%)
สินค้าสำเร็จรูป – สุทธิ	451.00	69.50%	430.00	64.96%	431	74.06%
งานระหว่างติดตั้ง – งานโทรคมนาคม	131.00	20.18%	92.00	13.90%	49	8.42%
งานระหว่างติดตั้ง – อุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ	67.00	10.32%	140.00	21.14%	102	17.52%
สินค้าคงเหลือ – สุทธิ	649.00	100.00%	662.00	100.00%	582.00	100%

สินค้าคงเหลือของบริษัทส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสินค้าสำเร็จรูป โดยสินค้าสำเร็จรูป-สุทธิมีสัดส่วนอยู่ร้อยละ 74 ร้อยละ 70 และร้อยละ 79 ในปี 2559-2561 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือทั้งหมด และส่วนที่เหลือเป็นงานระหว่างติดตั้ง –งานโทรคมนาคม และงานระหว่างติดตั้ง – อุปกรณ์ป้องกันไฟลามและงานติดตั้งอื่น ๆ บริษัทได้มีการรับรู้รายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมในระยะแรกถึง 95% ของมูลค่างาน เมื่องานที่บริษัทได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย พร้อมติดตั้ง ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้บันทึกมูลค่างานที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จเป็นงานระหว่างติดตั้งอยู่ในบัญชีสินค้าคงเหลือ ซึ่งมีจำนวน 131 ล้านบาท 92 ล้านบาท และ 49 ล้านบาท ในปี 2559 – ปี 2561 ตามลำดับ และคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 20 ร้อยละ 14 และร้อยละ 8 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ-สุทธิ สำหรับช่วงระยะเวลาเดียวกัน ตามลำดับ

ในช่วงปี 2559 - 2561 บริษัทมีระยะเวลาการขายสินค้าโดยเฉลี่ยประมาณ 49 วัน 58 วัน และ 28 วัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายในการจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูปประมาณ 30-60 วันของประมาณการยอดขาย เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาขายสินค้าของบริษัทในปัจจุบัน

อนึ่ง บริษัทมีนโยบายตั้งสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูป โดยจะตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 25 สำหรับสายไฟฟ้าที่จัดเก็บนานเกินกว่า 2 ปี และตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 25-100 เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่จัดเก็บ สำหรับสินค้าประเภทอื่นที่จัดเก็บนานเกินกว่าตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และสินค้าที่เสียหาย (Bad) ร้อยละ 100 ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้าสำเร็จรูปของบริษัทส่วนใหญ่เป็นประเภทสายไฟฟ้า จึงไม่มีปัญหาเรื่องความล้าสมัยและเสื่อมสภาพ ณ สิ้นปี 2560 และปี 2561 บริษัทมีสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูปจำนวน 31 ล้านบาทและ 28 ล้านบาท ในระหว่างปี 2561 บริษัทตั้งสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือลดลง 3 ล้านบาททำให้ ณ สิ้นปี 2561 มีสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูปเป็นจำนวน 28 ล้านบาท

- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 บริษัทมีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิประมาณ 440 ล้านบาท 410 ล้านบาท และ 387 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ประเภท ที่ดิน อาคาร ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 83 ร้อยละ 86 และร้อยละ 89 ของสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับสินทรัพย์อื่นที่มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ ยานพาหนะ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 6 ร้อยละ 5 และร้อยละ 5 ของสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

ปี 2559 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 440 ล้านบาท ลดลงประมาณ 34 ล้านบาท มาจากค่าเสื่อมราคาประจำปี

ปี 2560 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 409 ล้านบาท ลดลงประมาณ 30 ล้านบาท มาจากค่าเสื่อมราคาประจำปี และมีการขายทาวเฮาส์ 3 ชั้นพร้อมที่ดิน จำนวน 1 หลัง

ปี 2561 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 387 ล้านบาท ลดลงประมาณ 23 ล้านบาท มาจากค่าเสื่อมราคาประจำปี

- **สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี**

ปี 2556 บริษัทได้มีการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 เรื่องภาษีเงินได้ มาถือปฏิบัติ ซึ่งกำหนดให้บริษัทระบุผลแตกต่างชั่วคราวที่เกิดจากความแตกต่างของมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างเกณฑ์ทางบัญชีและภาษีอากร เพื่อรับรู้ผลกระทบทางภาษีเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยจากการนำมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวมาถือปฏิบัติ มีผลทำให้บริษัทมีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เป็นจำนวนประมาณ 22 ล้านบาท 21 ล้านบาท และ 24 ล้านบาท ตามลำดับ

- **อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน**

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร*	47%	56%	43%
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	5%	5%	5%
อัตรากาหมุนของสินทรัพย์ (เท่า)	1.29	1.20	1.30

หมายเหตุ : * คำนวณจากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ

ปี 2559-2561 บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจและสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรประมาณ ร้อยละ 47 ร้อยละ 56 และร้อยละ 43 ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ประมาณร้อยละ 5 และมีอัตรากาหมุนของสินทรัพย์ 1.29 เท่า 1.20 เท่า และ 1.30 เท่า ตามลำดับ

สภาพคล่อง

(หน่วย : ล้านบาท)

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)ในกิจกรรมดำเนินงาน	(80.94)	(111.39)	462.51
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)ในกิจกรรมลงทุน	(12.85)	(27.60)	(244.93)
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)ในกิจกรรมจัดหาเงิน	(160.14)	(56.40)	(274.26)
กระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(253.94)	(195.39)	(56.68)

จากนโยบายการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ต้องการเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายสินค้า และการให้บริการติดตั้ง รวมทั้งจ่ายผลตอบแทนคืนให้กับผู้ถือหุ้นทุกปี ดังนั้น กระแสเงินสดส่วนใหญ่จึงถูกใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ในรูปแบบของสินค้าคงเหลือและลูกหนี้การค้า ซึ่งมีผลทำให้ในแต่ละปี บริษัทมีการใช้กระแสเงินสดไปในกิจกรรมดำเนินงานและกิจกรรมลงทุนเป็นหลัก

ปี 2559 บริษัทมีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 81 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่มาจากลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นเพิ่มขึ้น 542 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 210 ล้านบาท ในขณะที่มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้น 397 ล้านบาท สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 148 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้กระแสเงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 13 ล้านบาท โดยใช้ไปในการซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 7 ล้านบาท จ่ายชำระเจ้าหนี้ค่าหุ้น 16.8 ล้านบาท ทั้งนี้บริษัทได้ใช้กระแสจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 160 ล้านบาท มีเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้นจำนวน 3 ล้านบาท ชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 28 ล้านบาท และการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 9 ล้านบาท และมีเงินสดรับจากการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ 83 ล้านบาท อย่างไรก็ตามในปี 2559 บริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 188 ล้านบาท และจ่ายปันผลแก่ผู้มีส่วนได้เสียแต่ไม่มีอำนาจควบคุม 21.6 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิในปี 2559 ลดลงประมาณ 254 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2559 ประมาณ 458 ล้านบาท

ปี 2560 บริษัทมีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 111 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 250 ล้านบาท มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นลดลง 440 ล้านบาท สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 13 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้กระแสเงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 28 ล้านบาท โดยใช้ไปในการซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 11 ล้านบาท จ่ายเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด 28 ล้านบาท ทั้งนี้บริษัทได้ใช้กระแสจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 56 ล้านบาท มีเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้นจำนวน 194 ล้านบาท ชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 28 ล้านบาท และการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 11 ล้านบาท อย่างไรก็ตามในปี 2560 บริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 212 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิในปี 2560 ลดลงประมาณ 195 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2560 ประมาณ 263 ล้านบาท

ปี 2561 บริษัทมีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 463 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 213 ล้านบาท มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ๆ ลดลง 213 ล้านบาท สินค้าคงเหลือ ลดลง 83 ล้านบาท ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระเพิ่มขึ้น 56 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ๆ เพิ่มขึ้น 10 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้กระแสเงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 245 ล้านบาท โดยใช้ไปในการซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 5 ล้านบาท ให้บริษัทร่วมทุนกู้ยืม จำนวน 80 ล้านบาท จ่ายเงินลงทุนในบริษัท น้ำซอ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด 29 ล้านบาทและจ่ายเงินลงทุนใน Phu Khanh Solar Power จำนวน 176 ล้านบาท ทั้งนี้บริษัทได้ใช้กระแสจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 274 ล้านบาท มีเงินกู้ยืมระยะสั้นลดลง จำนวน 48 ล้านบาท ชำระเงินกู้ยืมระยะยาว จำนวน 85 ล้านบาท และการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 10 ล้านบาท อย่างไรก็ตามในปี 2561 บริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 188 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิในปี 2561 ลดลงประมาณ 57 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2561 ประมาณ 206 ล้านบาท

ทั้งนี้ บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2559-2561 คิดเป็น 1.51 เท่า 1.56 เท่า และ 1.45 เท่า ตามลำดับ และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว คิดเป็น 1.18 เท่า 1.18 เท่า และ 1.09 เท่า ตามลำดับ ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก เนื่องจากธุรกิจของบริษัทจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ โดยที่ผ่านมา บริษัทใช้แหล่งเงินทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลักเพื่อใช้ในการซื้อ และใช้จ่ายในการติดตั้งงานโทรคมนาคม และงานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ

แหล่งที่มาของเงินทุน

- โครงสร้างเงินทุน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 อยู่ในระดับ 1.22 เท่า 1.10 เท่าและ 1.03 เท่า ซึ่งอัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้นอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หนี้สิน

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559- 2561 มีจำนวนประมาณ 2,114 ล้านบาท 1,890 ล้านบาท และ 1,745 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น และเงินกู้ยืมระยะสั้น ซึ่งคิดรวมเป็นประมาณร้อยละ 84 ของหนี้สินทั้งหมดในปี 2561

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีจำนวนประมาณ 2,114 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,978 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,615 ล้านบาท ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระจำนวนประมาณ 152 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 28 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 136 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 73 ล้านบาท สรรพผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 35 ล้านบาท หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 12 ล้านบาท

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวนประมาณ 1,890 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,786 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,175 ล้านบาท ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระจำนวนประมาณ 197 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 28 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 105 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 45 ล้านบาท สรรพผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 40 ล้านบาท หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 13 ล้านบาท

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวนประมาณ 1,745 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,671 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,165 ล้านบาท ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระจำนวนประมาณ 142 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 28 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 17 ล้านบาท สรรพผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 44 ล้านบาท หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 13 ล้านบาท

- เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อย มีการใช้แหล่งทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้บริษัทประสบกับความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่องทางการเงินได้ อย่างไรก็ตาม วงเงินสินเชื่อหลักที่บริษัทได้รับเป็นเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งสถาบันการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริษัทใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินธุรกิจ โดยบริษัทมีความมั่นใจว่าบริษัทจะสามารถจ่ายคืนเงินกู้ยืมดังกล่าวแก่สถาบันการเงินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

หนี้สินในส่วนของเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีรายละเอียดดังนี้ :-

- **เงินกู้ยืมระยะสั้น วงเงินรวม 2,536 ล้านบาท แบ่งเป็น**
  - เงินเบิกเกินบัญชี วงเงิน 93 ล้านบาท
  - เงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน และวงเงิน Trade on Demand เป็นวงเงินคล้ายตั๋วสัญญาใช้เงิน แต่สามารถเบิกเงินจากสถาบันการเงินตามยอดลูกหนี้และ/หรือเจ้าหนี้ที่ใช้อ้างอิง วงเงินรวม 2,443 ล้านบาท ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย่อยมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นจำนวน 52 ล้านบาท
- **เงินกู้ยืมระยะยาว วงเงินรวม 198.10 ล้านบาท แบ่งเป็น**
  - เงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับซื้อที่ดิน และก่อสร้างสำนักงานและคลังสินค้าแห่งใหม่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วงเงินรวม 180 ล้านบาท แบ่งเป็นวงเงินสำหรับซื้อที่ดิน จำนวน 120 ล้านบาท และวงเงินสำหรับก่อสร้างสำนักงานและคลังสินค้าแห่งใหม่ จำนวน 60 ล้านบาท โดยบริษัทได้เบิกใช้วงเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับซื้อที่ดินแล้ว จำนวน 118.40 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินกู้ยืมสำหรับซื้อที่ดินเป็นรายเดือนรวมทั้งหมด 78 งวดๆ ละประมาณ 0.83 ล้านบาท โดยชำระคืนงวดแรกเดือน กรกฎาคม 2558 และ ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มียอดคงค้างประมาณ 73 ล้านบาท ปัจจุบันได้ปิดสัญญาที่กำหนด ณ 31/8/61
  - เงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับใช้ในการดำเนินงาน โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกัน โดยการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบริษัทฯ จำนวน 56 ล้านบาท โดยกำหนดชำระคืนเงินกู้ยืม ทุกสิ้นเดือน จำนวน 38 งวด โดยงวดที่ 1-20 งวดละ 2.4 ล้านบาท และ งวดที่ 21-38 งวดละ 0.83 ล้านบาท เริ่มตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2561 ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มียอดคงค้างประมาณ 45 ล้านบาท

- หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน

บริษัทได้ทำสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทลีสซิ่ง เพื่อเช่า และเช่าซื้อยานพาหนะ สำหรับใช้ในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งอายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ถึง 5 ปี โดยมีกำหนดการชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน และคิดดอกเบี้ยในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.35-10.64 ต่อปี ในระหว่างปี 2559-2561

ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559- 2561 บริษัทมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าซื้อ เป็นจำนวน 24 ล้านบาท 22 ล้านบาท และ 21 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งตามระยะเวลาชำระหนี้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ 31/12/59			ณ 31/12/60			ณ 31/12/61		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า	9.95	13.72	23.67	7.47	14.06	21.53	7.44	13.64	21.08
ดอกเบี้ยรอการตัดบัญชี	(1.09)	(1.37)	(2.47)	(1.01)	(1.25)	(2.26)	(1.05)	(1.01)	(2.06)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า	8.86	12.34	21.20	6.46	12.81	19.27	6.39	12.63	19.02

- ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ

ปี 2559 บริษัทมีต้นทุนงานติดตั้ง 798 ล้านบาท เป็นของงานโทรคมนาคม จำนวน 727 ล้านบาท เป็นงานติดตั้งอื่น 71 ล้านบาท ปี 2560 บริษัทมีต้นทุนงานติดตั้ง 853 ล้านบาท เกิดจากงานโทรคมนาคมจำนวน 805 ล้านบาทเป็นงานติดตั้งอื่นจำนวน 48 ล้านบาท และปี 2561 บริษัทมีต้นทุนงานติดตั้ง 958 ล้านบาท เกิดจากงานโทรคมนาคมจำนวน 674 ล้านบาทเป็นงานติดตั้งอื่น จำนวน 284 ล้านบาท และต้นทุนบริการที่เกิดขึ้นจริงโดยบริษัทได้รับใบแจ้งหนี้สำหรับต้นทุนบริการในปี 2559 มีใบแจ้งหนี้สำหรับต้นทุนบริการ เป็นจำนวน 843 ล้านบาท ประกอบด้วยงานโทรคมนาคม จำนวน 726 ล้านบาท และงานติดตั้งอื่น 117 ล้านบาท ปี 2560 มีใบแจ้งหนี้สำหรับต้นทุนบริการ เป็นจำนวน 887 ล้านบาท ประกอบด้วยงานโทรคมนาคมจำนวน

720 ล้านบาท และงานติดตั้งอื่น 167 ล้านบาท ปี 2561 มีใบแจ้งหนี้สำหรับต้นทุนบริการ เป็นจำนวน 750 ล้านบาท ประกอบด้วยงานโทรคมนาคม จำนวน 688 ล้านบาท และงานติดตั้งอื่น 62 ล้านบาท และปี 2559 งานระหว่างทำ 197 ล้านบาท ประกอบด้วยงานโทรคมนาคม 131 ล้านบาท และงานติดตั้งอื่น 66 ล้านบาท ปี 2560 มีงานระหว่างทำ 232 ล้านบาทประกอบด้วยงานโทรคมนาคม จำนวน 92 ล้านบาท และงานติดตั้งอื่น 140 ล้านบาท ปี 2561 มีงานระหว่างทำ 151 ล้านบาทประกอบด้วยงานโทรคมนาคม จำนวน 49 ล้านบาท และงานติดตั้งอื่น 102 ล้านบาท ซึ่งเกิดขึ้นจากบริษัทได้มีการรับรู้รายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมในระยะแรกที่ 95% ของมูลค่างาน เมื่องานที่บริษัทได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อยพร้อมติดตั้ง ดังนั้น งานโทรคมนาคมที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามขั้นความสำเร็จดังกล่าว จะถูกบันทึกเป็นงานระหว่างทำในบัญชีสินค้าคงเหลือแทนด้วยเหตุนี้ งานระหว่างทำคงเหลือ เป็นต้นทุนที่ยังไม่ถูกเรียกชำระในปี 2559 จำนวน 152 ล้านบาท ในปี 2560 จำนวน 197 ล้านบาท และในปี 2561 จำนวน 142 ล้านบาท ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้ :-

หน่วย: ล้านบาท	ณ 31/12/59	ณ 31/12/60	ณ 31/12/61
ต้นทุนบริการที่รับรู้ในระหว่างงวด	797.58	852.66	958.40
ต้นทุนบริการที่เกิดขึ้นจริง	(843.14)	(886.84)	(967.93)
บวก งานระหว่างทำ – งานโทรคมนาคม	130.99	91.94	49.05
บวก งานระหว่างทำ	66.49	139.73	102.24
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	151.92	197.49	141.76

- ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559-2561 มีจำนวนประมาณ 1,729 ล้านบาท 1,717 ล้านบาท และ 1,697 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามผลประกอบการที่มีกำไรสุทธิ 173 ล้านบาท 200 ล้านบาท และ 169 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นรวม 1,729 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท 1,662 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 67 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนประมาณ 40 ล้านบาท เนื่องจากการแปลงใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ ทำให้บริษัทมีเงินลงทุนเพิ่มจำนวน 55 ล้านบาท โดยเงินดังกล่าวบริษัทรับมาเป็นเงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นจากการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญจำนวน 54 ล้านบาท ส่วนเกินมูลค่าหุ้นเพิ่มขึ้น จำนวน 82 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 173 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 188 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,717 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,654 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อยจำนวน 63 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 12 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 200 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 212 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,697 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,635 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 62 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 20 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 169 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 141 ล้านบาท

ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (audit fee) มีรายละเอียดดังนี้ :-

- ปี 2559 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.47 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.86 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี
- ปี 2560 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.77 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี
- ปี 2561 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.85 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต ได้แก่

▪ ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดง ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้และต้นทุนของสินค้าประเภทสายไฟฟ้า

สายไฟฟ้าจะมีต้นทุนหลักเป็นทองแดง ซึ่งราคาทองแดงจะมีการเปลี่ยนแปลงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก โดยการเปลี่ยนแปลงราคาทองแดงจะส่งผลกระทบต่อราคาซื้อหรือต้นทุนของสายไฟฟ้า รวมทั้งราคาจำหน่ายหรือรายได้ และอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่ราคาทองแดงปรับลดลง หากบริษัทไม่สามารถปรับราคาขายสินค้าให้สอดคล้องตามราคาต้นทุนสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลง อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนขายและมูลค่าสินค้าคงเหลือของบริษัท ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้ให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาทองแดงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคาดการณ์ทิศทางและแนวโน้มของราคาทองแดงและนำไปใช้ในการบริหารปริมาณสินค้าคงคลังของสายไฟฟ้าให้เป็นไปตามความเหมาะสม เนื่องจากโดยทั่วไป เมื่อราคาทองแดงมีความผันผวน จะใช้ระยะเวลาหนึ่งประมาณ 6 - 7 เดือน (Lapse Time) ก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายและต้นทุนของสายไฟฟ้า ด้วยวิธีการดังกล่าวจะช่วยบริษัทในการลดผลกระทบจากการผันผวนของราคาทองแดงได้ระดับหนึ่ง

▪ ความเสี่ยงจากความไม่สม่ำเสมอของด้านรายได้จากการให้บริการงานในลักษณะโครงการ

การให้บริการออกแบบ และติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมของบริษัท เป็นการให้บริการซึ่งมีลักษณะเป็นรายโครงการที่มีกำหนดเวลาแล้วเสร็จไม่ใช่เป็นสัญญาว่าจ้างทำงานระยะยาว ดังนั้น ความต่อเนื่องในรายได้ของบริษัทจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการได้รับเลือกเข้าทำงานในแต่ละโครงการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสม่ำเสมอของรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมของบริษัท อย่างไรก็ตาม จากการที่บริษัทมีประวัติการทำงานที่ดี สามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้าได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดทุกโครงการ กอปรกับ ณ ปัจจุบัน ภาวะอุตสาหกรรมของธุรกิจโทรคมนาคมมีแนวโน้มเติบโตจากการเปิดประมูลใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 4G รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารของบริษัทจึงเชื่อว่าจะได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงนี้ไม่มากนัก

▪ ความเสี่ยงด้านเงินทุนหมุนเวียน

ในการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ และการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า รวมทั้งใช้ในขั้นตอนการเตรียมงานโครงการ และการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการดำเนินงานในโครงการติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ว่าจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ ที่ผ่านมา บริษัทใช้แหล่งเงินกู้ระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินทุนหมุนเวียนหลัก เพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้มีอัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2559-2561 ดังนี้ ปี 2559 ประมาณ 1.51 เท่า และ 1.18 เท่า ปี 2560 ประมาณ 1.56 เท่า และ 1.18 เท่า และปี 2561 ประมาณ 1.45 เท่า และ 1.09 เท่า ตามลำดับ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

งบการเงิน

สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค *ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน* ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรค *ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน* ในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รับความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

ค่าความนิยม

บริษัทฯบันทึกค่าความนิยมจำนวน 156 ล้านบาทจากการซื้อหุ้นสามัญของบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเกี่ยวกับมูลค่าของค่าความนิยมเนื่องจากมูลค่าของค่าความนิยมดังกล่าวมีจำนวนเงินที่เป็นสาระสำคัญ และการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทย่อย รวมถึงการกำหนดอัตราคิดลดและอัตราการเติบโตในระยะยาวที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินการด้อยค่าดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงต่อมูลค่าของค่าความนิยมที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ทำความเข้าใจและประเมินกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์หรือไม่ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตของบริษัทย่อย โดยการเปรียบเทียบข้อสมมติดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกของบริษัทย่อย รวมถึงเปรียบเทียบประมาณการกระแสเงินสดในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเพื่อประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตดังกล่าว และพิจารณาอัตราคิดลดโดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงินถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนและข้อมูลอื่น ๆ กับบริษัทอื่นที่เปรียบเทียบกันได้ ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามแบบจำลองทางการเงิน และ

พิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้สอบทานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยม รวมถึงผลกระทบของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญ

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ในการแสดงมูลค่าของลูกหนี้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งมีจำนวนที่เป็นสาระสำคัญอย่างมากต่อการเงิน กลุ่มบริษัทจะต้องประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และแสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้ตามรายละเอียดที่แสดงไว้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 7 โดยในการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวต้องอาศัยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารโดยพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้ ดังนั้นการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อจำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และมูลค่าของลูกหนี้ที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารใช้ในการกำหนดนโยบายการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญของยอดลูกหนี้ตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ สอบทานการจัดทำรายงานอายุหนี้ และทดสอบการคำนวณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงการสอบทานการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าแบบเฉพาะเจาะจง

มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือ

การประมาณการมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือตามที่เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 8 ต้องอาศัยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสำหรับการประมาณการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือสำหรับสินค้าที่ล้าสมัยหรือเสื่อมสภาพ โดยขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับวงจรอายุของสินค้า ซึ่งการประมาณการมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับจะมีผลกระทบต่อจำนวนค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และมูลค่าของสินค้าที่คงเหลือที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการประเมินค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารใช้ในการกำหนดนโยบายการประมาณการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือในแต่ละช่วงอายุสินค้า สอบทานการจัดทำรายงานอายุสินค้า และทดสอบการคำนวณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระยะเวลาการถือครองและการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเพื่อระบุถึงกลุ่มสินค้าที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีกรมหมุนเวียนของสินค้าที่ช้ากว่าปกติ นอกจากนั้นข้าพเจ้าได้สอบทานการจัดทำรายงานการเปรียบเทียบมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับกับราคาทุนของสินค้าคงเหลือแต่ละกลุ่มสินค้า และสุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายที่เกิดขึ้นภายหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายและให้บริการเป็นรายการที่มีมูลค่าที่เป็นสาระสำคัญอย่างมากต่อการเงินและเป็นเกณฑ์ชี้วัดหลักในแง่ผลการดำเนินงานทางธุรกิจซึ่งผู้บริหารและผู้ใช้งบการเงินให้ความสนใจ เนื่องจาก การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทโดยตรง ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญในการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทโดยการ

- ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้
- สุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายและให้บริการที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงใกล้สิ้นรอบระยะเวลาบัญชี
- สุ่มตัวอย่างสัญญาการขายและให้บริการ เพื่อตรวจสอบการรับรู้รายได้ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาการขายและให้บริการ และสอดคล้องกับนโยบายการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท
- สอบทานใบลดหนี้ที่กลุ่มบริษัทออกภายหลังจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี
- วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้แบบแยกย่อย เพื่อตรวจสอบความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นของรายการขายตลอดรอบระยะเวลาบัญชี โดยเฉพาะรายการบัญชีที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น)

ความเห็นของข้าพเจ้าต้องการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ ความเชื่อมั่นในรูปแบบใดๆ ต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ หากในการปฏิบัติงานดังกล่าว ข้าพเจ้าสรุปได้ว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญแล้ว ข้าพเจ้าจะต้องรายงานข้อเท็จจริงนั้น ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่พบว่ามีความขัดแย้งที่ควรรายงาน

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่าเป็นสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่

เกี่ยวข้องในทางการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลแล้วข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้า เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

กมลแก้ว วัฒนศิริ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 5874

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 25 กุมภาพันธ์ 2562

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		206,291,033	262,972,857	58,411,037	91,089,708
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7	1,620,044,825	1,837,649,654	1,428,389,675	1,547,631,854
สินค้าคงเหลือ	8	582,365,267	661,918,903	500,589,392	559,804,960
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		11,730,573	15,795,687	3,164,021	7,592,185
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		2,420,431,698	2,778,337,101	1,990,554,125	2,206,118,707
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน		143,101,500	183,368,633	132,421,500	176,048,633
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	9	-	-	494,858,940	494,858,940
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	10	224,229,254	25,815,829	232,876,714	27,711,600
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	11	386,687,568	409,354,503	354,914,864	372,095,447
ค่าความนิยม	12	156,497,121	156,497,121	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	13	860,339	24,741,439	369,242	588,573
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทร่วม	6	80,000,000	-	80,000,000	-
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	22	23,607,096	20,993,619	16,872,204	14,908,876
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		6,610,971	7,298,496	1,994,897	2,422,797
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,021,593,849	828,069,640	1,314,308,361	1,088,634,866
รวมสินทรัพย์		3,442,025,547	3,606,406,741	3,304,862,486	3,294,753,573

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	14	296,700,000	344,826,191	244,500,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	15	1,165,248,475	1,175,267,980	1,087,653,989
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ		141,757,779	197,485,595	188,614,638
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	17	28,200,000	28,200,000	28,200,000
ส่วนของหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	6,393,432	6,458,702	4,838,422
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		5,284,312	14,647,407	4,585,185
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		27,410,214	19,192,283	25,575,914
รวมหนี้สินหมุนเวียน		1,670,994,212	1,786,078,158	1,583,968,148
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	17	16,540,000	44,740,000	16,540,000
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	12,627,852	12,808,854	7,958,850
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	22	879,326	5,796,361	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	19	43,767,960	40,264,225	38,644,371
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		73,815,138	103,609,440	63,143,221
รวมหนี้สิน		1,744,809,350	1,889,687,598	1,647,111,369

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.5 บาท	588,036,885	588,036,885	588,036,885	588,036,885
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.5 บาท	587,869,545	587,869,545	587,869,545	587,869,545
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	753,575,398	753,575,398	753,575,398	753,575,398
ส่วนเกินทุนจากการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน	6,827,505	6,827,505	-	-
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย 20	59,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000
ยังไม่ได้จัดสรร	228,967,056	246,747,506	257,306,174	274,172,293
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(1,246,473)	(609,886)	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	1,634,993,031	1,653,410,068	1,657,751,117	1,674,617,236
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	62,223,166	63,309,075	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,697,216,197	1,716,719,143	1,657,751,117	1,674,617,236
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	3,442,025,547	3,606,406,741	3,304,862,486	3,294,753,573
	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรขาดทุน:				
รายได้				
รายได้จากการขาย	3,212,143,387	3,270,510,004	3,047,648,237	3,110,523,053
รายได้จากการบริการติดตั้ง	1,317,984,390	1,168,468,090	1,089,141,871	887,161,517
เงินปันผลรับ	9	-	-	49,499,802
รายได้อื่น	35,519,747	23,508,830	30,801,755	20,401,391
รวมรายได้	4,565,647,524	4,462,486,924	4,167,591,863	4,067,585,763
ค่าใช้จ่าย				
ต้นทุนขาย	2,929,614,139	2,900,957,975	2,777,572,863	2,754,096,015
ต้นทุนบริการติดตั้ง	958,402,146	852,664,414	798,664,814	631,031,302
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	96,611,788	103,923,106	95,526,172	101,431,528
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	353,536,591	343,699,346	275,429,977	267,089,388
รวมค่าใช้จ่าย	4,338,164,664	4,201,244,841	3,947,193,826	3,753,648,233
กำไรก่อนส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	227,482,860	261,242,083	220,398,037	313,937,530
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	10	(6,115,101)	(1,285,885)	-
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	221,367,759	259,956,198	220,398,037	313,937,530
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(8,347,422)	(9,796,498)	(6,553,543)	(6,397,048)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	213,020,337	250,159,700	213,844,494	307,540,482
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	22	(43,768,474)	(50,488,758)	(42,592,391)
กำไรสำหรับปี	169,251,863	199,670,942	171,252,103	256,112,511
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	10	(636,587)	(609,886)	-
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
- สรุทธิจากภาษีเงินได้		(636,587)	(609,886)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(636,587)	(609,886)	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	168,615,276	199,061,056	171,252,103	256,112,511

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
การแบ่งปันกำไร				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	170,337,772	203,904,670	171,252,103	256,112,511
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(1,085,909)	(4,233,728)	-	-
	<u>169,251,863</u>	<u>199,670,942</u>	<u>171,252,103</u>	<u>256,112,511</u>
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	169,701,185	203,294,784	171,252,103	256,112,511
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(1,085,909)	(4,233,728)	-	-
	<u>168,615,276</u>	<u>199,061,056</u>	<u>171,252,103</u>	<u>256,112,511</u>
กำไรต่อหุ้น				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	23			
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	<u>0.14</u>	<u>0.17</u>	<u>0.15</u>	<u>0.22</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

งบการเงินรวม										
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ										
ส่วนเกินทุนจาก						องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		ส่วนของผู้มี		
หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ ชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	การรวมธุรกิจ ภายใต้การ ควบคุมเดียวกัน	กำไรสะสม		กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	รวมองค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทฯ	ส่วนได้เสียที่ ไม่มีอำนาจควบคุม ของบริษัทย่อย	รวม ส่วนของ ผู้ถือหุ้น
				จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร					
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	587,869,545	753,575,398	6,827,505	56,300,000	257,175,836	-	-	1,661,748,284	67,543,001	1,729,291,285
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	203,904,670	-	-	203,904,670	(4,233,728)	199,670,942
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-	(609,886)	(609,886)	(609,886)	-	(609,886)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	203,904,670	(609,886)	(609,886)	203,294,784	(4,233,728)	199,061,056
เงินปันผลจ่าย	26	-	-	-	(211,633,000)	-	-	(211,633,000)	-	(211,633,000)
เงินปันผลจ่ายแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		-	-	-	-	-	-	-	(198)	(198)
โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	20	-	-	-	2,700,000	(2,700,000)	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	246,747,506	(609,886)	(609,886)	1,653,410,068	63,309,075
										-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561		587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	246,747,506	(609,886)	(609,886)	1,653,410,068	63,309,075
กำไรสำหรับปี		-	-	-	-	170,337,772	-	-	170,337,772	(1,085,909)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	-	-	-	-	(636,587)	(636,587)	(636,587)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	-	170,337,772	(636,587)	(636,587)	169,701,185	(1,085,909)
เงินปันผลจ่าย	26	-	-	-	-	(188,118,222)	-	-	(188,118,222)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	228,967,056	(1,246,473)	(1,246,473)	1,634,993,031	62,223,166
		-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

		(หน่วย: บาท)				
		งบการเงินเฉพาะกิจการ				
หมายเหตุ		ทุนเรือนหุ้น	ส่วนเกินมูลค่า	กำไรสะสม		รวม
		ที่ออกและชำระแล้ว	หุ้นสามัญ	จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	587,869,545	753,575,398	56,300,000	232,392,782	1,630,137,725
	กำไรสำหรับปี	-	-	-	256,112,511	256,112,511
	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-
	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	256,112,511	256,112,511
26	เงินปันผลจ่าย	-	-	-	(211,633,000)	(211,633,000)
20	โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	-	-	2,700,000	(2,700,000)	-
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	587,869,545	753,575,398	59,000,000	274,172,293	1,674,617,236
						-
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	587,869,545	753,575,398	59,000,000	274,172,293	1,674,617,236
	กำไรสำหรับปี	-	-	-	171,252,103	171,252,103
	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-
	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	171,252,103	171,252,103
26	เงินปันผลจ่าย	-	-	-	(188,118,222)	(188,118,222)
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	587,869,545	753,575,398	59,000,000	257,306,174	1,657,751,117

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนภาษี	213,020,337	250,159,700	213,844,494	307,540,482
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	59,693,834	62,963,187	30,373,457	33,324,902
ตัดจำหน่ายภาษีหัก ณ ที่จ่าย	805,094	1,108,147	-	-
ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ (โอนกลับ)	6,054,319	(4,077,775)	9,122,965	(1,282,221)
การปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (โอนกลับ)	(3,534,012)	2,108,401	(3,566,144)	2,241,491
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	6,115,101	1,285,885	-	-
รายได้เงินปันผลจากบริษัทย่อย	-	-	-	(49,499,802)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	3,702,735	5,525,042	3,014,030	4,893,143
กำไรจากการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	(2,499,999)	-	-	-
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(2,222,039)	(3,507,785)	(2,222,039)	(2,531,105)
รายได้ดอกเบี้ย	(9,193,988)	(6,771,636)	(7,654,416)	(5,048,286)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	8,347,422	9,796,498	6,553,543	6,397,048
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	280,288,804	318,589,664	249,465,890	296,035,652
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	212,689,147	35,352,145	111,257,847	(83,680,154)
สินค้าคงเหลือ	83,087,648	(15,184,338)	62,781,712	(52,973,833)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4,157,619	(1,006,349)	4,428,164	(1,652,438)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(306,901)	(527,637)	427,900	1,188,158
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(9,916,654)	(439,821,176)	80,288,727	(393,075,474)
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	(55,727,816)	45,566,002	37,491,028	17,053,710
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8,217,930	7,084,193	9,589,282	6,619,072
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	994,426	-	-	-
เงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	523,484,203	(49,947,496)	555,730,550	(210,485,307)
รับดอกเบี้ย	8,055,351	6,775,450	6,515,783	5,050,778
จ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(199,000)	-	(199,000)	-
จ่ายดอกเบี้ย	(7,272,277)	(8,232,900)	(5,776,661)	(5,159,055)
จ่ายภาษีเงินได้	(61,559,679)	(59,985,574)	(54,275,831)	(46,697,908)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	462,508,598	(111,390,520)	501,994,841	(257,291,492)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน (เพิ่มขึ้น) ลดลง	40,267,133	(2,610,000)	43,627,133	750,000
เงินสดจ่ายให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทร่วม	(80,000,000)	-	(80,000,000)	-
เงินสดจ่ายให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	(32,000,000)	-	(32,000,000)	-
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	32,000,000	-	32,000,000	-
เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(205,165,113)	(27,711,600)	(205,165,113)	(27,711,600)
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	-	-	-	49,499,802
เงินสดรับจากการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	2,499,999	-	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	2,440,884	6,914,339	2,440,884	3,766,676
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(4,969,822)	(4,195,175)	(4,797,566)	(3,013,675)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(244,926,919)	(27,602,436)	(243,894,662)	23,291,203
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(48,126,191)	194,370,968	(66,500,000)	311,000,000
เงินสดรับจากการกู้ยืมเงินระยะยาว	56,490,000	-	56,490,000	-
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(84,690,000)	(28,200,000)	(84,690,000)	(28,200,000)
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	(9,819,090)	(10,943,393)	(7,960,628)	(8,828,711)
เงินปันผลจ่ายแก่ผู้ถือหุ้น	(188,118,222)	(211,633,000)	(188,118,222)	(211,633,000)
เงินปันผลจ่ายแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	-	(198)	-	-
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(274,263,503)	(56,405,623)	(290,778,850)	62,338,289
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(56,681,824)	(195,398,579)	(32,678,671)	(171,662,000)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	262,972,857	458,371,436	91,089,708	262,751,708
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	206,291,033	262,972,857	58,411,037	91,089,708
	-	-	-	-
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
ยานพาหนะเพิ่มขึ้นจากการทำสัญญาเช่าการเงิน	8,394,822	7,678,000	8,394,822	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้ง และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทคือการจำหน่ายและติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับไฟฟ้า ประปา ปรับอากาศ และระบบโทรคมนาคม ที่อยู่ตามที่ตั้งทะเบียนของบริษัทอยู่ที่ 329 หมู่ที่ 3 ตำบล บ้านใหม่ อำเภอบางกรัณท์ จังหวัดนนทบุรี บริษัทมีสำนักงานสาขาดังนี้

1. สาขารามคำแหง อยู่ที่ 142 ซอยรามคำแหง 40 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (ปัจจุบันสาขานี้หยุดดำเนินการ)
2. สาขาชลบุรี อยู่ที่ 59 หมู่ที่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี

2. เกณฑ์ในการจัดทางการเงิน

- 2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯ ใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทางการเงินรวม

- ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นในประเทศ	อัตราร้อยละของการถือหุ้น	
			2561 ร้อยละ	2560 ร้อยละ
บริษัท ซี.เอส.เอส. เอนเนอร์ยี จำกัด	จำหน่ายและติดตั้งสายไฟฟ้า ท่อ และอุปกรณ์ไฟฟ้า	ไทย	100	100
บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	จำหน่ายและติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบโทรคมนาคม	ไทย	70	70

- ข) บริษัทจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้
- ค) บริษัทนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทางการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น
- ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัท
- จ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

- 2.3 บริษัทจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับในปีบัญชีปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2560) จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงและอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่ จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้งานมาตรฐาน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับ บริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยคาดว่าจะการนำมาตรฐานฉบับนี้มาใช้ จะมีผลให้เกิดรายการปรับปรุงจากรายการต้นทุนค่าบริการติดตั้งดังนี้

บริษัทฯและบริษัทย่อยพิจารณาว่าจะรับรู้ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับภาระที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาที่ทำเสร็จแล้วเป็นต้นทุนค่าบริการติดตั้งเมื่อเกิดรายการ จากเดิมที่รับรู้ต้นทุนตามอัตราส่วนร้อยละของงานที่ทำเสร็จของต้นทุนโดยประมาณ

ค. มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563

ในระหว่างปีปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32 การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

ฉบับที่ 19 การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

ปัจจุบันฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินในปีที่เริ่มนำมาตรฐานกลุ่มดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯและบริษัทย่อยได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

รายได้จากการบริการติดตั้ง

รายได้จากการบริการติดตั้งรับรู้เมื่อได้ให้บริการแล้วโดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงานตามสัญญาจ้างติดตั้งที่มีการส่งมอบและมีการตรวจรับมอบงานแล้ว รายได้ที่รับรู้แล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “มูลค้างงานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ” ภายใต้ “ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น” ในงบแสดงฐานะการเงิน

ต้นทุนบริการติดตั้ง

ต้นทุนบริการติดตั้งบันทึกตามอัตราส่วนร้อยละของงานที่ทำเสร็จของต้นทุนโดยประมาณ โดยจะบันทึกสำรองเมื่อผลขาดทุนสำหรับโครงการทั้งจำนวนเมื่อทราบแน่ชัดว่าโครงการนั้นจะประสบผลขาดทุน ผลต่างระหว่างต้นทุนที่บันทึกตามอัตราส่วนร้อยละของงานที่ทำเสร็จของราคาต้นทุนโดยประมาณและต้นทุนงานติดตั้งที่เกิดขึ้นจริงบันทึกเป็นสินค้าคงเหลือหรือต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระในงบแสดงฐานะการเงิน

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าสำเร็จรูปแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน) ยกเว้นสายเคเบิลขนาดใหญ่แสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีเฉพาะเจาะจง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

4.5 เงินลงทุน

- ก) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย
- ข) เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้

อาคาร	-	20 ปี
เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	-	5 ปี
เครื่องมือและอุปกรณ์	-	5 ปี
อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	-	3, 5 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา	-	10, 20 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างติดตั้ง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

บริษัทฯ บันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจตามมูลค่าติธรรมของสินทรัพย์นั้น ณ วันที่ซื้อธุรกิจ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการอื่น บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้นตามราคาทุน ภายหลังการรับรู้รายการเริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดมีดังนี้

ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	-	3, 10 ปี
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	-	3 ปี 8 เดือน

4.8 ค่าความนิยม

บริษัทฯบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาหุ้น ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ บริษัทฯจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

บริษัทฯแสดงค่าความนิยมตามราคาหุ้นหักค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม และจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปีหรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า บริษัทฯจะปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการ และบริษัทฯจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทฯจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และบริษัทฯไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

4.9 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯและบริษัทย่อย หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯและบริษัทย่อย หรือถูกบริษัทฯและบริษัทย่อยควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯและบริษัทย่อย

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียงโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัทฯและบริษัทย่อย ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัทฯและบริษัทย่อย

4.10 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่าสินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

4.11 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯแสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ รายการต่างๆของแต่ละกิจการที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละกิจการนั้น รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.12 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนของกิจการ หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า บริษัทฯและบริษัทย่อย รับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า บริษัทฯและบริษัทย่อยจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.13 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯ บริษัทย่อย และพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สิทธิประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย เงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทฯ และบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

4.14 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดเปลื้องภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯ และบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.15 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.16 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตามฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาค่าเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงิน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นต้น

การปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

ในการประมาณการปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือ โดยจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับจากสินค้าคงเหลือพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาขายหรือต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ในงบการเงินและฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินค้าเสื่อมคุณภาพ โดยคำนึงถึงอายุของสินค้าคงเหลือและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

ค่าความนิยม และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการบันทึกและวัดมูลค่าของค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่ได้มา ตลอดจนการทดสอบการด้อยค่าในภายหลัง ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ หรือ หน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อย จะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อย จะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อย ควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

การประมาณต้นทุนงานบริการติดตั้ง - งานโทรคมนาคม

ในการรับรู้รายได้จากการบริการติดตั้ง - งานโทรคมนาคม บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องประมาณต้นทุนทั้งหมดที่จะใช้ในการบริการติดตั้ง ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนค่าออกแบบและก่อสร้าง ฝ่ายบริหารได้ประมาณการต้นทุนดังกล่าวขึ้นจากประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจและจะทบทวนการประมาณการดังกล่าวเป็นระยะ ๆ หรือเมื่อต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากประมาณการอย่างมีสาระสำคัญ

ผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงาน ประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

6. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2561	2560	2561	2560	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย					
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ขายสินค้า	-	-	1,131	1,178	ราคาทุนบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 2 ขึ้นไป
ซื้อสินค้า	-	-	482	596	ราคาทุนบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 2 ขึ้นไป
ต้นทุนค่าบริการงานติดตั้ง	-	-	86,557	-	ราคาทุนบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 8
เงินปันผลรับ	-	-	-	49,500	ตามที่ประกาศจ่าย

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้การค้า - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7)	-	-	1,234	1,409
รายได้ค้างรับอื่น - บริษัทร่วม (หมายเหตุ 7)	1,124	-	1,124	-
เจ้าหนี้การค้า - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 15)	-	-	4,454	254
เจ้าหนี้อื่น - บริษัทร่วม (หมายเหตุ 15)	699	-	699	-
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ - บริษัทย่อย	-	-	77,980	-

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

		งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
เงินให้กู้ยืม	ลักษณะ	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	เพิ่มขึ้น ระหว่างปี	ลดลง ระหว่างปี	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม
		2560			2561
บริษัท น้ำซ้อไฮโดร					
เพาเวอร์ จำกัด	บริษัทร่วม	-	32,000	(32,000)	-

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันข้างต้นคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7 ต่อปี และมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

		งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
เงินให้กู้ยืม	ลักษณะ	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	เพิ่มขึ้น ระหว่างปี	ลดลง ระหว่างปี	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม
		2560			2561
บริษัท น้ำซ้อไฮโดร					
เพาเวอร์ จำกัด	บริษัทร่วม	-	80,000	-	80,000

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทร่วมข้างต้นคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6.75 ต่อปี และมีกำหนดชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นงวดทุก 3 เดือนภายในระยะเวลา 9 ปี

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ผลประโยชน์ระยะสั้น	46,551	44,501	37,642	36,158
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	1,432	1,356	1,156	1,096
รวม	47,983	45,857	38,798	37,254

7. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	574,270	622,343	547,714	508,301
ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน	447,703	529,589	425,202	488,642
3 - 6 เดือน	60,470	29,606	19,825	29,228
6 - 12 เดือน	48,629	26,044	48,629	25,985

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เป็นจำนวน 5 ล้านบาท (2560: 7 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 4 ล้านบาท (2560: 7 ล้านบาท)) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือเป็นจำนวน 9 ล้านบาท (2560: 5 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 8 ล้านบาท (2560: 4 ล้านบาท)) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

8. สินค้าคงเหลือ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุนให้เป็น					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
สินค้าสำเร็จรูป	458,630	461,329	(27,551)	(31,085)	431,079	430,244
งานระหว่างติดตั้ง - งานโทรคมนาคม	49,046	91,941	-	-	49,046	91,941
งานระหว่างติดตั้งอื่น	102,240	139,734	-	-	102,240	139,734
รวม	609,916	693,004	(27,551)	(31,085)	582,365	661,919

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุนให้เป็น					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
สินค้าสำเร็จรูป	435,142	437,530	(16,674)	(20,240)	418,468	417,290
งานระหว่างติดตั้ง - งานโทรคมนาคม	7,979	30,719	-	-	7,979	30,719
งานระหว่างติดตั้งอื่น	74,142	111,796	-	-	74,142	111,796
รวม	517,263	580,045	(16,674)	(20,240)	500,589	559,805

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เป็นจำนวน 5 ล้านบาท (2560: 7 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 4 ล้านบาท (2560: 7 ล้านบาท)) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือเป็นจำนวน 9 ล้านบาท (2560: 5 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 8 ล้านบาท (2560: 4 ล้านบาท)) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

9. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนเรียกชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		เงินปันผลที่บริษัทฯ รับระหว่างปี	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
บริษัท ซี.เอส.เอส. เอนเนอร์ยี จำกัด	150,00	150,00	100	100	150,00	150,00	-	49,500
	0	0			0	0		
บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	10,000	10,000	70	70	344,85	344,85	-	-
					9	9		
รวม					494,85	494,85	-	49,500
					9	9		

10. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

10.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	(หน่วย: พันบาท)					
			สัดส่วน เงินลงทุน		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะ กิจการ	
			2561	2560	มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีส่วนได้เสีย		มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีราคาทุน	
			2561	2560	2561	2560	2561	2560
(ร้อยละ) (ร้อยละ)								
บริษัท น้ำซ้อ ไฮโดร เพาเวอร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย พลังงานไฟฟ้า จากพลังงานน้ำ	สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชน ลาว	38	28	47,812	25,816	56,460	27,712
Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	ผลิตและจำหน่าย พลังงานไฟฟ้าจาก พลังงาน แสงอาทิตย์	สาธารณรัฐ สังคมนิยม เวียดนาม	35	-	176,417	-	176,417	-
รวม					224,229	25,816	232,877	27,712

10.1.1 บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด

เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 67,200 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,000 ลาวกีบ เป็นจำนวนเงิน 6,720 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 และวันที่ 28 พฤศจิกายน 2560 เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 27.7 ล้านบาท

จากการประเมินฝ่ายบริหารเชื่อว่า มูลค่ายุติธรรมและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ณ วันที่เข้าซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลต่างระหว่างเงินจ่ายเพื่อซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนดังกล่าวกับสินทรัพย์สุทธิจำนวน 2 ล้านบาท จึงถือเป็นค่าความนิยมทั้งจำนวน

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 33,600 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,000 ลาวกีบ เป็นจำนวนเงิน 3,360 ล้านบาท เพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 28 โดยบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 13.5 ล้านบาท

จากการประเมินฝ่ายบริหารเชื่อว่า มูลค่ายุติธรรมและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ณ วันที่เข้าซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลต่างระหว่างเงินจ่ายเพื่อซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนดังกล่าวกับสินทรัพย์สุทธิจำนวน 0.2 ล้านบาท จึงถือเป็นค่าความนิยมทั้งจำนวน

เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ลงทุนซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 36,000 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 10 ของหุ้นที่ออกและชำระแล้วจากผู้ถือหุ้นเดิมรายหนึ่ง โดยบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นบางส่วนเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 14.6 ล้านบาท เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 ซึ่งทำให้บริษัทฯ มีสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด คิดเป็นร้อยละ 38

จากการประเมินมูลค่ายุติธรรมโดยผู้ประเมินอิสระ และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ณ วันที่เข้าซื้อหุ้นสามัญจากผู้ถือหุ้นเดิม มีรายละเอียดดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,143	2,143
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11,551	11,551

	(หน่วย: พันบาท)	
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี
อุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	273,662	273,662
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	11,729	11,729
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(123,660)	(123,660)
เงินกู้ยืมระยะสั้น	(51,793)	(51,793)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(1,610)	(1,610)
สินทรัพย์สุทธิ	122,022	122,022
สัดส่วนเงินลงทุน (ร้อยละ)	10	
สัดส่วนตามส่วนได้เสียของกิจการในสินทรัพย์สุทธิ	12,202	
สิทธิสัมปทานโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ	3,835	
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(767)	
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	15,270	

10.1.2 Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited

เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ลงทุนซื้อหุ้นสามัญของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited (“PKS”) จำนวน 1,250,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,000 ดองเวียดนาม เป็นจำนวนเงิน 125,000 ล้านดองเวียดนาม โดยบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 176.4 ล้านบาท

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้ประเมินว่าสินทรัพย์และหนี้สินของ PKS ณ วันที่ซื้อและวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ไม่แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ บริษัทฯ จึงถือเสมือนว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เป็นวันที่ได้มาในหุ้นสามัญของกิจการดังกล่าว จากการประเมินมูลค่ายุติธรรมโดยผู้ประเมินอิสระ และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินของ PKS ณ วันที่เข้าซื้อหุ้นสามัญไม่แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ ดังนั้น ผลต่างระหว่างเงินจ่ายเพื่อเข้าซื้อหุ้นสามัญดังกล่าวกับสินทรัพย์สุทธิจำนวน 2.7 ล้านบาท จึงถือเป็นค่าความนิยมทั้งจำนวน

ในเดือนมกราคม 2562 PKS ได้ดำเนินการเพิ่มทุนจดทะเบียนและเรียกชำระจำนวน 137,806 ล้านดองเวียดนาม จากเดิมทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้วจำนวน 362,194 ล้านดองเวียดนาม เป็นทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้วจำนวน 500,000 ล้านดองเวียดนาม โดยการออกหุ้นสามัญใหม่จำนวน 1,378,065 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100,000 ดองเวียดนาม เนื่องจากบริษัทฯ ไม่ได้ลงทุนเพิ่มในหุ้นสามัญเพิ่มทุนดังกล่าวทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯ เปลี่ยนแปลงจากเดิมร้อยละ 35 ลดลงเหลือร้อยละ 25

10.2 ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

บริษัทฯ รับรู้ส่วนแบ่งขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมนับตั้งแต่วันที่บริษัทฯ เข้าลงทุนในบริษัทร่วม ดังนี้ (หน่วย: พันบาท)

บริษัทร่วม	งบการเงินรวม			
	ส่วนแบ่งขาดทุนจาก		ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจาก	
	เงินลงทุนในบริษัทร่วม		เงินลงทุนในบริษัทร่วม	
	2561	2560	2561	2560
บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด	(6,115)	(1,286)	(637)	(610)

10.3 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทร่วม

ข้อมูลทางการเงินตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินของบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 และสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยสรุปมีดังนี้

	บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด		Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	
	(หน่วย: ล้านบาทกิบ)		(หน่วย: ล้านบาทเวียดนาม)	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
ทุนเรียกชำระ	36,000	24,000	362,194	-
สินทรัพย์รวม	81,252	40,790	360,924	-
หนี้สินรวม	51,746	19,008	556	-
ขาดทุนสำหรับปี	(4,779)	(1,626)	(771)	-

สรุปรายการฐานะทางการเงินตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินของบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด		Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	0.5	13.7	418.2	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	307.7	145.4	86.0	-
หนี้สินหมุนเวียน	(46.7)	(74.1)	(0.8)	-
หนี้สินไม่หมุนเวียน	(149.6)	-	-	-
สินทรัพย์ - สุทธิ	111.9	85.0	503.4	-
สัดส่วนตามส่วนได้เสียของกิจการ				
ในสินทรัพย์ - สุทธิ	42.5	23.8	173.7	-
ค่าความนิยม	2.2	2.0	2.7	-
สิทธิสัมปทานโครงการโรงไฟฟ้า				
พลังงานน้ำ	3.8	-	-	-
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(0.7)	-	-	-
มูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของกิจการในบริษัทร่วม	47.8	25.8	176.4	-

11. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

11. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ								
	ที่ดิน	อาคาร	เครื่องตกแต่งอาคาร	เครื่องมือและอุปกรณ์	อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	ยานพาหนะ	อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา	สินทรัพย์ระหว่างติดตั้ง	รวม
ราคาทุน									
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	162,200	189,330	6,104	13,012	40,374	62,537	34,107	900	508,564
ซื้อเพิ่ม	-	-	510	231	2,204	68	-	-	3,013
จำหน่ายและตัดจำหน่าย	(600)	(900)	(13)	(7)	(1,799)	(4,612)	-	-	(7,931)
รับโอน (โอนออก)	-	-	-	-	-	900	-	(900)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	161,600	188,430	6,601	13,236	40,779	58,893	34,107	-	503,646
ซื้อเพิ่ม	-	-	1,264	163	2,460	8,921	-	385	13,193
จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	-	(1,582)	(34)	(1,436)	(8,069)	-	-	(11,121)
รับโอน (โอนออก)	-	-	-	575	(601)	26	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	161,600	188,430	6,283	13,940	41,202	59,771	34,107	385	505,718
ค่าเสื่อมราคาสะสม									
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	20,055	3,287	5,878	23,950	35,406	16,634	-	105,210
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	9,545	1,015	2,173	6,980	9,989	3,334	-	33,036
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(572)	(12)	(7)	(1,783)	(4,321)	-	-	(6,695)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่รับโอนและโอนออก	-	-	-	(15)	15	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	29,028	4,290	8,029	29,162	41,074	19,968	-	131,551
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	9,513	1,029	1,942	5,414	8,923	3,333	-	30,154
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	-	(1,393)	(28)	(1,414)	(8,067)	-	-	(10,902)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่รับโอนและโอนออก	-	-	-	425	(449)	24	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	38,541	3,926	10,368	32,713	41,954	23,301	-	150,803
มูลค่าสุทธิตามบัญชี									
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	161,600	159,402	2,311	5,207	11,617	17,819	14,139	-	372,095
ที่ 31 ธันวาคม 2561	161,600	149,889	2,357	3,572	8,489	17,817	10,806	385	354,915
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี									
2560 (จำนวน 4 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนบริการติดตั้ง ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร)									33,036
2561 (จำนวน 4 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนบริการติดตั้ง ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร)									30,154

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของยานพาหนะซึ่งได้มาภายใต้สัญญาเช่าทางการเงินโดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 21 ล้านบาท (2560: 22 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 15 ล้านบาท (2560: 15 ล้านบาท))

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 54 ล้านบาท (2560: 51 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 38 ล้านบาท (2560: 37 ล้านบาท))

บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ไปค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากสถาบันการเงิน โดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงินประมาณ 339 ล้านบาท (2560: 350 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 311 ล้านบาท (2560: 321 ล้านบาท))

12. ค่าความนิยม

บริษัทฯรวมค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด) เพื่อทดสอบการด้อยค่าประจำปี บริษัทฯพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี

ข้อสมมติที่สำคัญในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ สรุปได้ดังนี้

อัตราการเติบโตเฉลี่ยของรายได้	-	ร้อยละ 11.2 ต่อปี
อัตราคิดลดก่อนภาษี	-	ร้อยละ 10.3 ต่อปี

ฝ่ายบริหารพิจารณาการเติบโตของรายได้จากผลประกอบการในอดีตที่ผ่านมาประกอบกับการคาดการณ์การเติบโตของตลาดและอัตราคิดลดเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้น

อัตราการเติบโตที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดของงวดเวลาที่ไกลออกไปกว่างวดเวลาตามประมาณการทางการเงินล่าสุดเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยระยะยาวของอุตสาหกรรมที่หน่วยสินทรัพย์นั้นดำเนินงานอยู่

หากอัตราคิดลดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 ต่อปี จะทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้คืนมีมูลค่าเท่ากับราคาตามบัญชี

ทั้งนี้ฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วเชื่อว่าค่าความนิยมไม่เกิดการด้อยค่า

13. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

มูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

	งบการเงินรวม			(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ความสัมพันธ์กับลูกค้า	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	รวม	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์
ราคาทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	86,314	3,018	89,332	2,096
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(86,314)	(2,158)	(88,472)	(1,727)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	860	860	369
ราคาทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	86,314	3,018	89,332	2,096
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(62,744)	(1,847)	(64,591)	(1,507)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	23,570	1,171	24,741	589

การกระทบยอดมูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปี 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
มูลค่าสุทธิตามบัญชีต้นปี	24,741	48,756	589	877
ค่าตัดจำหน่าย	(23,881)	(24,015)	(220)	(288)
มูลค่าสุทธิตามบัญชีปลายปี	860	24,741	369	589

14. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
สินเชื่อเพื่อการนำเข้า	3.00	-	4,826	-	-
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	1.64 - 2.90	296,700	340,000	244,500	311,000
รวม		296,700	344,826	244,500	311,000

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินค้ำประกันโดยการจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของบริษัทฯและบริษัทย่อย

15. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	1,020,097	937,800	962,116	812,063
เจ้าหนี้การค้า - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 6)	-	-	4,454	254
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	66,697	65,471	59,854	57,542
รายได้รับล่วงหน้า	65,087	156,800	48,557	122,743
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	12,668	15,196	11,974	14,838
เจ้าหนี้อื่น - บริษัทร่วม (หมายเหตุ 6)	699	-	699	-
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,165,248	1,175,267	1,087,654	1,007,440

16. สัญญางานให้บริการติดตั้ง - งานโทรคมนาคม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีต้นทุนการบริการติดตั้งที่เกิดขึ้นปรับปรุงด้วยกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้จนถึงปัจจุบันสำหรับสัญญางานให้บริการติดตั้งเป็นจำนวน 2,419 ล้านบาท (2560: 2,837 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 1,640 ล้านบาท (2560: 1,626 ล้านบาท)) มีจำนวนเงินที่กิจการมีสิทธิเรียกร้องจากผู้ว่าจ้างสำหรับงานให้บริการติดตั้งเป็นจำนวนประมาณ 477 ล้านบาท (2560: 678 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 351 ล้านบาท (2560: 488 ล้านบาท)) และมีจำนวนเงินที่ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเรียกร้องจากกิจการสำหรับงานให้บริการติดตั้งเป็นจำนวนประมาณ 24 ล้านบาท (2560: 88 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 11 ล้านบาท (2560: 64 ล้านบาท))

17. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

เงินกู้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	การชำระคืน	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
			2561	2560
1	อัตราคงที่สำหรับปีแรกและตั้งแต่ปีที่สองอัตราอ้างอิงกับ THBFIX	ทุกเดือน เดือนละ 1.5 ล้านบาท เริ่มตั้งแต่สิงหาคม 2556	-	37,840
2	อัตราคงที่สำหรับปีแรกและตั้งแต่ปีที่สองอัตราอ้างอิงกับ THBFIX	ทุกเดือน เดือนละ 0.8 ล้านบาท เริ่มตั้งแต่กรกฎาคม 2558	-	35,100
3	อัตราอ้างอิงกับ THBFIX	ทุกเดือน เดือนละ 2.4 ล้านบาท เริ่มตั้งแต่สิงหาคม 2561	44,740	-
รวม			44,740	72,940
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			(28,200)	(28,200)
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			16,540	44,740

การเปลี่ยนแปลงของเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีดังนี้

		(หน่วย: พันบาท)
		งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561		72,940
บวก: กู้เพิ่มระหว่างปี		56,490
หัก: ชำระคืนระหว่างปี		(84,690)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		44,740

เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2561 บริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 63 ล้านบาทกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในประเทศไทยเพื่อรีไฟแนนซ์เงินกู้ยืมระยะยาวเดิม โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงกับ THBFIX บวกร้อยละ 2 ต่อปี เงินกู้ยืมระยะยาวดังกล่าวมีกำหนดชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยทุกเดือน รวม 38 งวด เงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกันโดยการจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของบริษัทฯ

ภายใต้สัญญาเงินกู้ บริษัทฯ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการตามที่ระบุในสัญญา เช่น การดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญา เป็นต้น

18. หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

		(หน่วย: พันบาท)			
		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน		21,085	21,526	14,243	12,826
หัก: ดอกเบี้ยรอการตัดจำหน่าย		(2,064)	(2,259)	(1,446)	(1,314)
รวม		19,021	19,267	12,797	11,512
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		(6,393)	(6,459)	(4,838)	(4,927)
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		12,628	12,808	7,959	6,585

บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ทำสัญญาเช่าการเงินกับบริษัทที่สามซึ่งเพื่อเช่ายานพาหนะ ใช้ในการดำเนินงานของกิจการโดยมีกำหนดการชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน อายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ถึง 5 ปี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าการเงินดังนี้

		(หน่วย: พันบาท)					
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561					
		งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
		ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า		7,444	13,641	21,085	5,622	8,621	14,243
ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าการเงินรอการตัดบัญชี		(1,051)	(1,013)	(2,064)	(784)	(662)	(1,446)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า		6,393	12,628	19,021	4,838	7,959	12,797

(หน่วย: พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	7,467	14,059	21,526	5,608	7,218	12,826
ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าการเงิน รอการตัดบัญชี	(1,008)	(1,251)	(2,259)	(681)	(633)	(1,314)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำ ที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	6,459	12,808	19,267	4,927	6,585	11,512

19. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	40,264	34,739	35,829	30,936
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	2,491	4,443	1,944	3,933
ต้นทุนดอกเบี้ย	1,212	1,082	1,070	960
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(199)	-	(199)	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	43,768	40,264	38,644	35,829

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานรวมอยู่ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	2,491	4,443	1,944	3,933
ต้นทุนดอกเบี้ย	1,212	1,082	1,070	960
รวมค่าใช้จ่ายที่รับรู้ในรายการค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหารในส่วนของกำไรหรือขาดทุน	3,703	5,525	3,014	4,893

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทฯและ
บริษัทย่อยประมาณ 16 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 16 ปี) (2560: 17 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 17 ปี))

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
อัตราคิดลด	3.1, 3.2	3.1, 3.2	3.1	3.1
อัตราการขึ้นเงินเดือน	4.0 - 11.0	4.0 - 11.0	4.0 - 11.0	4.0 - 11.0
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน (ขึ้นกับช่วงอายุ)	0.0 - 20.0	0.0 - 20.0	0.0 - 16.0	0.0 - 16.0
ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้				

(หน่วย: พันบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราคิดลด	(4,491)	5,261	(3,917)	4,658
อัตราการขึ้นเงินเดือน	6,622	(5,668)	5,866	(5,018)

(หน่วย: พันบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราคิดลด	(4,202)	4,937	(3,719)	4,373
อัตราการขึ้นเงินเดือน	5,692	(4,884)	5,044	(4,325)

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศลงราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน และมีผลกระทบให้บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท (เฉพาะของ บริษัทฯ: 3 ล้านบาท) บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในส่วนของการขาดทุนในงวดที่กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้

20. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯ ต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบันบริษัทฯ ได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

21. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	263,818	270,230	215,792	222,494
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	59,694	62,963	30,373	33,325
ค่าขนส่ง	17,824	21,006	17,823	20,517
ค่าจ้างเหมางานติดตั้ง	475,584	424,890	407,610	365,238
ค่าบริการสำนักงาน	6,664	6,609	5,941	5,940
ค่านายหน้า	24,926	23,581	23,848	21,106
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	8,254	9,235	5,772	6,277
รายการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (โอนกลับ)	(3,534)	2,108	(3,566)	2,241
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างติดตั้ง	83,088	(15,184)	64,025	(52,974)
ซื้อสินค้าสำเร็จรูป	3,161,115	3,240,302	3,068,960	3,035,001

22. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	51,298	58,774	44,555	52,961
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและ				
การกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	(7,530)	(8,285)	(1,963)	(1,533)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	43,768	50,489	42,592	51,428

รายการกระทบยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	213,020	250,160	213,844	307,540
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลคูณอัตราภาษี	42,604	50,032	42,769	61,508
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	520	820	345	376
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(579)	(620)	(522)	(556)
รายได้ที่ได้รับยกเว้น	-	-	-	(9,900)
อื่นๆ	1,223	257	-	-
รวม	1,164	457	(177)	(10,080)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	43,768	50,489	42,592	51,428

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบแสดงฐานะการเงิน			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ (หนี้สิน) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	9,703	8,492	6,341	4,516
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ	5,510	6,217	3,335	4,048
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	8,754	8,053	7,729	7,166
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	(360)	(774)	(533)	(821)
ปรับมูลค่าสินทรัพย์จากการซื้อบริษัทย่อย	(879)	(6,790)	-	-
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	22,728	15,198	16,872	14,909
โดยแสดงเป็น				
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	23,607	20,994	16,872	14,909
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(879)	(5,796)	-	-
รวม	22,728	15,198	16,872	14,909

23. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน แสดงการคำนวณได้ดังนี้

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรสำหรับปี (พันบาท)	170,338	203,905	171,252	256,113
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	1,175,739	1,175,739	1,175,739	1,175,739
กำไรต่อหุ้น (บาท/หุ้น)	0.14	0.17	0.15	0.22

24. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่น่าเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทฯ และบริษัทย่อยที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัทคือประธานเจ้าหน้าที่บริหารของกลุ่มบริษัท

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจัดโครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการ บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 2 ส่วนงาน ดังนี้

- ส่วนงานจำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นส่วนงานที่เป็นผู้จำหน่ายสายไฟฟ้า และอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้า รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม
- ส่วนงานบริการติดตั้ง เป็นส่วนงานที่ให้บริการออกแบบและติดตั้ง ระบบโทรคมนาคมและระบบป้องกันไฟลาม

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานในงบการเงิน

การบันทึกบัญชีสำหรับรายการระหว่างส่วนงานที่รายงานเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการธุรกิจกับบุคคลภายนอก

ข้อมูลรายได้และกำไรของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		
	จำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า	บริการติดตั้ง	งบการเงินรวม
รายได้จากลูกค้าภายนอก	3,212,143	1,317,984	4,530,127
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	-	(4,458)	(4,458)
โอนกลับรายการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	3,534	-	3,534
กำไรของส่วนงาน	282,529	359,582	642,111
(หน่วย: พันบาท)			
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560		
	จำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า	บริการติดตั้ง	งบการเงินรวม
รายได้จากลูกค้าภายนอก	3,270,510	1,168,468	4,438,978
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	-	(4,722)	(4,722)
การปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(2,108)	-	(2,108)
กำไรของส่วนงาน	369,552	315,804	685,356

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อย มีรายได้จากลูกค้ารายใหญ่จำนวนหนึ่งราย เป็นจำนวนเงินประมาณ 671 ล้านบาท ซึ่งมาจากส่วนงานติดตั้งโทรคมนาคม (2560: 606 ล้านบาท)

25. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯ บริษัทย่อย และพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยบริษัทฯ บริษัทย่อย และพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 5 ของเงินเดือน (2560: อัตราร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 5 ของเงินเดือน) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ยูโอบี (ไทย) จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากการตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของบริษัทฯและบริษัทย่อยในระหว่างปี 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้เงินสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายจำนวน 6.6 ล้านบาทและ 6.8 ล้านบาท ตามลำดับ (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 5.6 ล้านบาทและ 5.8 ล้านบาท ตามลำดับ)

26. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย (ล้านบาท)	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาท)
เงินปันผลประจำปี 2559	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560	118	0.10
เงินปันผลระหว่างกาล สำหรับปี 2560	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อ วันที่ 9 สิงหาคม 2560	94	0.08
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2560		212	0.18
เงินปันผลประจำปี 2560	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561	118	0.10
เงินปันผลระหว่างกาล สำหรับปี 2561	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อ วันที่ 9 สิงหาคม 2561	70	0.06
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2561		188	0.16

27. การผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น**27.1 การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงานและบริการ**

บริษัทฯและบริษัทย่อยทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าทรัพย์สินต่าง ๆ และสัญญาบริการกับบุคคลภายนอก และบริษัทหลายแห่ง อายุของสัญญามีระยะเวลาตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานที่บอกเลิกไม่ได้ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
จ่ายชำระ				
ภายใน 1 ปี	2	6	2	5
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	1	1	1	1

27.2 การค้าประกัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนังสือค้าประกันที่ออกโดยธนาคารในนามของบริษัทฯ และบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุนตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ค้าประกันการจ่ายชำระเงินให้กับเจ้าหนี้	218	215	218	215
ค้าประกันการปฏิบัติงานตามสัญญา	94	87	75	71
ค้าประกันการก่อสร้าง การประมูลงานก่อสร้าง				
การยื่นขอประกวดราคาและการชำระหนี้	44	104	39	104
ค้าประกันขายสินค้า	15	29	15	29

28. เครื่องมือทางการเงิน

28.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้าประกัน เงินกู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินและเงินกู้ยืมระยะยาว

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ฝ่ายบริหาร ควบคุมและป้องกันความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมและการป้องกันสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของบริษัทฯ และบริษัทย่อยไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีฐานของลูกค้าที่หลากหลายและมีอยู่จำนวนมาก ราย จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าตามบัญชีของลูกค้าการค้าและลูกหนี้อื่นที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน เงินกู้ยืมระยะสั้น หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน และเงินกู้ยืมระยะยาวที่มีดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของบริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงอยู่ในระดับต่ำ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ย และสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนด หรือ วันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	งบการเงินรวม					
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	อัตรา	
	มากกว่า		ปรับขึ้นลง ตามราคาตลาด	อัตรา ดอกเบี้ย	รวม	ดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
	ภายใน 1 ปี	1 ถึง 5 ปี				
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5,598	-	200,693	-	206,291	0.10 - 0.85
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,620,045	1,620,045	
					5	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	143,102	-	-	-	143,102	0.55 - 1.50
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	296,700	-	-	-	296,700	1.64 - 2.90
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	1,165,248	1,165,248	
					8	-
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	6,393	12,628	-	-	19,021	2.36 - 10.64
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	44,740	-	44,740	อัตราอ้างอิง THBFIX

(หน่วย: พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	งบการเงินรวม					
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	อัตรา	
	มากกว่า		ปรับขึ้นลงตามราคาตลาด	อัตราดอกเบี้ย	รวม	ดอกเบี้ยที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
	ภายใน 1 ปี	1 ถึง 5 ปี				
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	900	-	262,073	-	262,973	0.10 - 0.75
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,837,650	1,837,650	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	183,369	-	-	-	183,369	0.55 - 1.40
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	344,826	-	-	-	344,826	1.85 - 3.00
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	1,175,268	1,175,268	-
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	6,459	12,809	-	-	19,268	2.36 - 10.64
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	72,940	-	72,940	อัตราอ้างอิง THBFIX

(หน่วย: พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561						
งบการเงินเฉพาะกิจการ						
อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	อัตรา		
มากกว่า						
ภายใน	1	ปรับขึ้นลง	อัตรา			ดอกเบี้ย
1 ปี	ถึง 5 ปี	ตามราคาตลาด	ดอกเบี้ย	รวม		ที่แท้จริง
						(ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4,766	-	53,645	-	58,411	0.10 - 0.85
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,428,390	1,428,390	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	132,422	-	-	-	132,422	0.55 - 1.50
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	244,500	-	-	-	244,500	1.64 - 1.95
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	1,087,654	1,087,654	-
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	4,838	7,959	-	-	12,797	2.36 - 10.64
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	44,740	-	44,740	อัตราอ้างอิง THBFIX

(หน่วย: พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560						
งบการเงินเฉพาะกิจการ						
อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	อัตรา		
มากกว่า						
ภายใน	1	ปรับขึ้นลง	อัตรา			ดอกเบี้ย
1 ปี	ถึง 5 ปี	ตามราคาตลาด	ดอกเบี้ย	รวม		ที่แท้จริง
						(ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	106	-	90,984	-	91,090	0.10 - 0.75
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,547,632	1,547,632	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	176,049	-	-	-	176,049	0.55 - 1.40
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	311,000	-	-	-	311,000	1.85 - 1.95
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	1,007,439	1,007,439	-
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	4,927	6,585	-	-	11,512	2.36 - 10.64
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	72,940	-	72,940	อัตราอ้างอิง THBFIX

28.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากเครื่องมือทางการเงินส่วนใหญ่ของบริษัทฯและบริษัทย่อยจัดอยู่ในประเภทระยะสั้นหรือมีอัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด บริษัทฯและบริษัทย่อยจึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

29. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อยคือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯและบริษัทย่อยและเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นโดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 1.07:1 (2560: 1.10:1) และเฉพาะบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.99:1 (2560: 0.97:1)

30. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

- 1) เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2562 บริษัทฯได้ลงนามในสัญญาเงินกู้ยืมระยะสั้นแก่ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited (“PKS”) จำนวน 3.6 ล้านบาท โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7 ต่อปี ซึ่งบริษัทฯได้ให้กู้ยืมเงินตามสัญญาดังกล่าวแล้วจำนวน 0.45 ล้านบาท หรือคิดเป็นจำนวนเงิน 14.3 ล้านบาท เงินกู้ยืมระยะสั้นดังกล่าวมีกำหนดชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเมื่อทวงถาม
- 2) เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯมีมติให้จ่ายเงินปันผลประจำปีเพิ่มเติมจากที่จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลไปแล้วในอัตราหุ้นละ 0.06 บาท โดยจ่ายจากผลการดำเนินงานประจำปี 2561 ทั้งนี้มีมติดังกล่าวจะนำเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

31. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562

CSS Group

www.cssthai.com

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทร. (+66)2-018-1111 โทรสาร. (+66)2-018-1142